

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

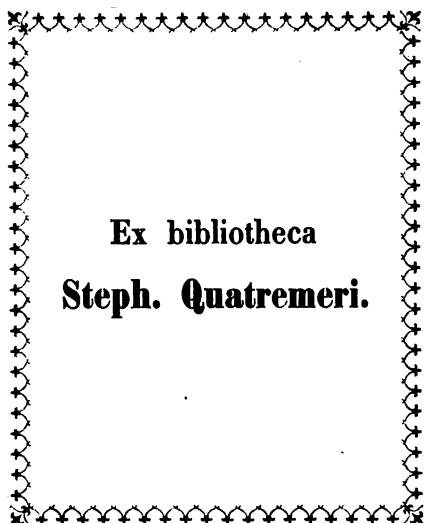
Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

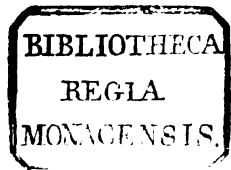

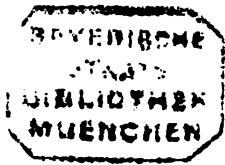
4° L. As. 240 w

Gericke

VOORBERIGT.

→ [View all products](#) →

Het door velen te kennen gegeven verlangen naar een hulpmiddel tot het aanleeren der *Javaansche taal*, heeft mij tot de uitgave van dit werk doen besluiten. Ik zal geene verschooning behoeven te vragen wegens de gebreken van deze *eerste onderneming*, daar elk verstandige beoordeelaar, die de moeijelijkheid daarvan beseft, mij die gereedelijk van zelven zal toestaan. Voor hen, die zich van dit hulpmiddel zullen bedienen, om de Javaansche taal te leeren, heb ik de volgende aanmerkingen en ophelderingen noodig geoordeeld.

De woorden, welke in dit werk voorkomen, zijn door mij in zes klassen onderscheiden; in 1°. *Kromo*, woorden van de taal des ondergeschikten jegens den meerderen, 2°. *Ngoko*, woorden van de taal des meerderen jegens den onderhoorigen, 3°. *Kromo* en *Ngoko*, woorden, die zonder onderscheid door personen van alle rangen bezigd worden, 4°. *Madhjo*, woorden der taal tusschen personen van

gelijken rang in hunne vertrouwelijke gesprekken, 5°. in *Kawische* en 6°. in *Arabische* woorden. Dikwijs gebeurt het, dat de ondergeschikte in zijne taal tot den meerderen, wanneer hij van zichzelven spreekt, gebruik maakt van woorden, die *Ngoko* zijn, waardoor hij ecne grootere nederigheid tracht aan den dag te leggen. Onder Kawische woorden zijn niet alleen die begrepen, welke tot de oude dichtertaal der Javanen behooren, maar ook zulke, welke in de hedendaagsche Javaansche gezangen door derzelver uitgangen van het algemeene taalgebruik afwijken. In Arabische woorden is aan de uitspraak der Javanen in dit werk de voorkeur gegeven. Verscheidene Kawische, Arabische en zelfs enkele Maleische woorden, welke door derzelver algemeen gebruik het burgerrecht in de Javaansche taal hebben verkregen, zijn in de klas der woorden, die tegelijk *Kromo* en *Ngoko* zijn, opgenomen.

In de behandeling der enkele taaldeelen (*partes orationis*) ben ik van de gewone volgorde afgeweken, oordeelende, dat de door mij gekozen schikking van dezelve voor den leerling der Javaansche taal gemakkelijker zal wezen. Van eenige taaldeelen is geheel geen gewag gemaakt, omdat dezelve of in het Javaansch niet aanwezig zijn, zoo als het *Lidwoord*, of geene spraakkunstige behandeling vereischen, en derhalve slechts in een woordenboek te pas kunnen komen, zoo als

de *Voorzetels*, *Bijwoorden*, *Voegwoorden* en *Tusschenwerpsels*.

De stukken, welke in het *Javaansch Leer- en Leesboek* gevonden worden, zijn of uittreksels van Javaansche handschriften, of tot dit bijzondere einde door eenen kundigen Javaan opgesteld. Men zal daarin den overgang van het *gemakkelyke* tot het *meer moeijelyke*, zoo wel als de verscheidenheid van taal en stijl ontdekken. De twee brieven, No. 11 en 12, zijn mij door den heer kolonel NAHUIJS ter plaatsing toegezonden, die zich tevens verantwoordelijk voor dezelve heeft gesteld. De Papali is een uittreksel van een groter werk in dichtmaat van den onder de Javanen zoo zeer beroemden vorst, *Kjahi-Hageng-Seselo*, die vóór omrent drie eeuwen geleefd heeft en te *Seselo* in het distrikt *Grobogan* begraven ligt. Dit uittreksel bevat vijf en twintig *Podhos* of *Stanzas*, waarvan de wijze der dichtmaat *Dangdang-Gendis* genoemd wordt. Elke stanza bestaat uit *tien* regels. De twece eerste regels hebben *tien lettergrepen*, de derde heeft *acht*, de vierde *zeven*, de vijfde *negen*, de zesde *zeven*, de zevende *zes*, de achtste *acht*, de negende *twaalf* en de tiende heeft *zeven lettergrepen*. De eerste, *vijfde* en *negende* regel eindigen met *Woeloe*, de tweede en zesde eindigen met eenen *medeklinker*, de derde met *Taling*, de vierde en zevende met *Soekoe* en de achtste en tiende eindigen met eene *Legenno*.

Omtrent de alphabetische rangschikking der Sandangngans , welke enkele medeklinkers zijn , en der Haksoro - Pandjen vindt men in § 4 en 8 het noodige aangeteekend.

Ik vlieje mij met de hoop van eens in staat te zullen zijn om aan dit werk eene meerdere volmaaktheid en uitbreidiging te kunnen geven. Moge het intusschen eenigzins beantwoorden aan het doel van

DEN SCHRIJVER,

Batavia in Januarj 1831.

VERKORTINGEN.

Arb.	betekent;	Arabisch.
Ch.	»	Chineesch.
Eig. naamw.	»	Eigen naamwoord.
Hl.	»	Hollandsch.
Kr.	»	Kromo.
Kw.	»	Kawisch.
Mdj.	»	Madhjo.
Ml.	»	Maleisch.
Ng.	»	Ngoko.

Enkele geringe of algemeen bekende verkortingen zal men lig- telijk door het gebruik leeren kennen.

INHOUD.

EERSTE GRONDEN DER JAVAANSCHE TAAL.

HET SCHRIFT.

§	1.	Haksoros.	Bl.	3.
»	2.	Pasangngans.	»	4.
»	3	Gebruik der Pasangngans.	»	6.
»	4.	Sandangngans.	»	7.
»	5.	Verandering van den oorspronkelijken zelfklinker der Haksoros en Pasangngans.	»	10.
»	6.	Verdubbeling van enkele Haksoros. .	»	12.
»	7.	Haksoro - Gede.	»	13.
»	8.	Haksoro - Pandjen.	»	14.
»	9.	Podhos.	»	15.
»	10.	Ongkos.	»	16.
»	11.	Het lezen, ...	»	—

VOORNAAMWOORDEN.

»	12.	Persoonlijke voornaamwoorden.	»	20.
»	13.	Voornaamwoorden van den eersten persoon. .	»	21.
»	14.	van den tweeden persoon. .	»	22.

§ 15.	Bezittelijke voornaamwoorden	Bl. 23.
» 16.	Suffixa ^Q माप्ति\ भू ए भूति\	» 25.
» 17.	Verdere voornaamwoorden.	» 27.
<i>TELWOORDEN.</i>		
» 18.	Hoofdgetallen.	» 28.
» 19.	Vervolg der Hoofdgetallen.	» 30.
» 20.	Verdere getallen.	» 33.
<i>ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.</i>		
» 21.	Vorm der zelfstandige naamwoorden.	» 36.
» 22.	Geslacht „ „ „	» 40.
» 23.	Naamval „ „ „	» —
» 24.	Getal „ „ „	» 43.
<i>BIJVOEGELIJKE NAAMWOORDEN.</i>		
» 25.	Trappen van vergelijking	» 45.
<i>WERKWOORDEN.</i>		
» 26.	Soort en vorm der werkwoorden.	» 48.
» 27.	Verlengde vorm „ „ „	» 52.
» 28.	Wijzen „ „ „	» 53.
» 29.	Tijden „ „ „	» 55.
» 30.	Vervoeging van een werkwoord in Kromo.	» 57.
» 31.	, , van een werkwoord in Ngoko.	» 59.

§ 32. Werkwoorden, wier eerste Haksoro veran-	
derd wordt.	Bl. 61.
» 33. Voorbeelden van de verandering der eerste	
Haksoro.	» 64.
» 34. Het voorzetsel <i>W</i>	» 67.
» 35. Eenige algemeene regelen der Syntax. » 68.	

JAVAANSCH LEER- EN LEESBOEK.

GESPREKKEN.

Van 1 tot 5.	» 3.
----------------------	------

BRIEVEN.

6. Brief van Radhen-Toemenggoeng Padhmo-dhi Prodjo aan Dhemang Soero - Kerti	» 11.
7. Brief van Kangdjeng Radhen-hadhi - Pati Djaja'nning - Ngrat aan Radhen - Ronggo Soero - Pramejo.	» 13.
8. Brief van Mas Singgo - dhi - Wirjo aan Mas Singgo - Joedho.	» 15.
9. Brief van Radhen-Ngabehi Dhoro-Sembodho aan Radhen - Ngabehi Goenno - Tjidhro. » 17.	

10. Brief van Radhen-Mas-Harijo Prawiro-Broto
aan Radhen-hadhi-Pati Sosro-dhi'nning-
Ngrat. . . . . Bl. 21.
11. Brief van Soesoehoennan Pakoe - Boewono
den Zesden aan Z. E. den Luitenant
Gouverneur Generaal H. M. DE KOCK. » 27.
12. Brief van Pangeran-hadhi-Pati-Harijo Mang-
koe-Negoro aan Z. E. den Gouverneur
Generaal J. VAN DEN BOSCH. . . . » 33.

VERHALEN:

13. Verheffing van Djoko-Pirangon tot Koning
van Messir. . . . . » 39.
14. Droom van Rodjo Pirangon. . . . » 45.
15. Komst van Nabi Moeso in Madhajin . . . » 49.
16. Hadji Soko. . . . . » 63.

WETTEN.

17. Bepaling omtrent gevondene goederen. . » 73.
18. „ „ „ overspelers. . . . » —
19. „ „ „ het schaken van vrouwen. » 77.
20. „ „ „ geoorloofde en niet geoor-
loofde spelen. . . . . » 79.

21. Verpligting omtrent het dragen van Hobors.	Bl. 81.
22. Bepaling omtrent het koopen van gestolene of geroofde goederen.	» 83.
23. Verpligting om roovers te helpen nasporen en oppakken.	» 85.
24. In hoe veel tijd eene zaak door de Regt- bank moet worden afgedaan.	» 89.
25. Bepaling omtrent het verhuren van landerijen.	» 91.
26. Over hetzelfde onderwerp.	» 93.
<i>UITTREKSELS UIT DE DHOSO-NOMO.</i>	
Van 27 tot 31.	» 95.
32 PAPALI.	» 101.

E E R S T E
G R O N D E N
D E R
J A V A A N S C H E T A A L.

HET SCHRIFT.

§ 1.

HAKSOROS.

ഹോ നോ ടജോ രോ കോ ധോ ടോ സോ ഓ ലോ പോ ദോ ഡോ
Ho No Tjo Ro Ko Dho To So Wo Lo Po Do Djo

 ജോ ന്യോ മോ ഗോ ബോ ഥോ ന്യോ
Jo Nyo Mo Go Bo Tho Ngo

Elke Haksoro heeft eenen medeklinker en eenen zelfklinker, en vormt derhalve eene lettergreep.

De Haksoro wordt als medeklinker en zelfklinker *Legenko*
\c{C}onsonant genaamd.

w is de zachtste van alle Haksoros en behoudt in de uitspraak alleen
haren zelfklinker. De medeklinker gaat of verloren of verandert
in den medeklinker der voorafgaande Haksoro.

De medeklinker van **U** is zachter dan die van **W**, de eerste is door *dit* en de laatste door *d* uitgedrukt.

U en **G** verschillen in de uitspraak weinig van elkander; als orthographisch onderscheid is de eerste door *t* en de laatste door *th* aangetoond.

De medeklinker van **M** is gelijk aan de Hoogduitsche *g* in *geben*, *Gott*, *gehen*.

De medeklinker van **C** wordt door den neus uitgesproken en is door de twee letters *ng* uitgedrukt.

De zelf klinker der Haksoros is de klank tusschen *a* en *o*, gelijk aan de Engelsche *aw* in de woorden *law*, *saw*. Daar de klank echter meer van de *o* heeft dan van de *a*, zoo is dezelve in de uitspraak bij voorkeur door de eerste letter uitgedrukt.

De zelfklinker der Haksoros wordt in eene zuivere *a* veranderd, of door eenen anderen klinker vervangen of gaat gheel verloren, zoo als nader zal worden aangetoond (zie § 5).

§ 2.

PASANGNGANS.

Behalve de twintig Haksoros bestaan er nog twintig *Pasangngans* \u2124\u2124\u2124\u2124\u2124 waarvan zestien in gedaante verschillen van de Haksoros.

soros, maar die allen denzelfden naam en kracht hebben, als:

ନ ଧ ର ତ ହୁ ର ଏ ଏ କ ଲ ନ ନ ନ ନ
Ho No Tjo Ro Ko Dho To So Wo Lo Po Do Djo
ମ ଜ ଉ ମ ମ ଏ ଏ ଏ
Jo Njo Mo Go Bo Tho Ngo.

De Pasangngans ନ ଏ en ନ staan met de Haksoros op denzelfden regel, terwijl ଧ ଧ en ଜ met de Haksoros aan de regter zijde verbonden worden. Alle de overige Pasangngans staan onder den regel. ନ ମ ମ ଏ en ଏ verschillen in gedaante niet van de Haksoros; alleen hare plaatsing onder den regel maakt dezelve tot Pasangngans.

ହୁ ଏ en ନ ଏ nemen als Pasangngans de gedaante van hare gelijknamige Haksoros aan, wanneer bij dezelve *Soekoe* of *Tjokro* (zie § 4) gevoegd wordt; b. v. କାରେପକୋ *karepkoe*, କାପାଳକୋଲୋ *kapal-koelo* କାନ୍ତୋନ୍ *kantoen*, ଶାସ୍ତ୍ରୋ *sastro*, ହେଷ୍ଟ୍ରି *hestri*, ନଗ୍ଲୋଏଵିହ୍ହି *ngloewihhi*, ନଗ୍ଲୋରୋଙ୍ଗ୍ *ngloeroeg*.

Wanneer de Pasangngans ଏ en ଏ onder de Haksoro ଏ te staan komen, wordt deze als ଏ uitgesproken; b. v. କନ୍ତୋନ୍ କନ୍ତୋନ୍ *kontjo*, କନ୍ତୋନ୍ କନ୍ତୋନ୍ *kontjo*

rentjang, *bendjing*, *mendjangngan*. De plaatsing van
in plaats van is in dit geval willekeurig.

---

§ 3.

GEBRUIK DER PASANGNGANS.

De Pasangngans verdubbelen de Haksoros of berooven dezelve van haren zelf klinker.

De verdubbeling heeft plaats, wanneer de Pasangngan onder hare gelijknamige Haksoro te staan komt, als: *hinno*, *Allah*, *mennowo*. Hier dient opgemerkt te worden, dat de Haksoro, die door de Pasangngan verdubbeld wordt, haren zelf klinker verliest.

Eene Pasangngan onder eene haar ongelijknamige Haksoro te staan komende, berooft deze van haren zelf klinker en doet den medeklinker van dezelve tot de voorafgaande lettergreep overgaan, terwijl met de Pasangngan eene nieuwe lettergreep begint; b. v., *hantoro*, *sahestoe*, *sendjoto*, *sandang*, *hasto*, *habdhi*,

Moet de laatste Haksoro van een woord van haren zelf klinker beroofd worden, zoo geschiedt zulks door de Haksoro, waarmede het

volgende woord begint, in eene Pasangngan te veranderen. Heeft dit plaats aan het einde van eene zinsnede, en er dus geen woord meer op volgt, zoo gebruikt men ter doding van den zelfklinker der laatste Haksoro het teeken ॥ Paten, Pangkon of Kisas genaamd, hetwelk aan de regter zijde van de Haksoro geplaatst wordt, als: $\text{गमन्॥} gaman,$ $\text{हरण्॥} haran,$ $\text{हनक्॥} hannak.$

Er kan geene Pasangngan of Paten te staan komen onder of naast de Hoksoro ॥ omdat de medeklinker van dezelve te zacht is om verdubbeld of op zich zelve gehoord te kunnen worden.

Wordt de Haksoro ॥ door eene Pasangngan of door Paten van haren zelfklinker beroofd, zoo gaat meestal ook de medeklinker van dezelve in de uitspraak verloren, of wordt slechts flauwelijk gehoord.

§ 4.

SANDANGNGANS.

Onder Sandangngans \संदांगङ्गान्\ verstaat men een zeker getal teekens, die of enkele medeklinkers of enkele zelfklinkers zijn.

Tot de eerste soort behooren :

$\text{ঃ} Wignjan$ \ওঁবিঙ্গণ\ . Dit teeken staat aan het einde van een lettergreep of van een woord, en drukt de letter *h* uit, als : ওঁজুন

tjahjo, 𩠌𩠌 kabeh. Wignjan dient somwijlen tot verdubbeling van de 𩠌 en heeft derhalve in de alphabetische orde den rang van deze Haksoro ontvangen.

(of *Tjokro* 𩠌𩠌 staat of op zich zelve aan de linker zijde van de Haksoro of Pasangngan of wordt aan de regter zijde beneden met dezelve verbonden , als : 𩠌𩠌 troes , 𩠌𩠌 hasroe , 𩠌𩠌 hendhro , 𩠌 sri , 𩠌𩠌 santri. Tjokro drukt den medeklinker *r* uit , die onmiddelijk na den medeklinker der Haksoro of Pasangngan , waarmede dezelve verbonden is , gehoord wordt. In de alphabetische volgorde staat Tjokro gelijk met de Haksoro 𩠌

/ *Lajar* 𩠌𩠌 / wordt boven de Haksoro geplaatst en sluit den medeklinker en zelf klinker van dezelve door de letter *r*; b. v. 𩠌𩠌 *karso* , 𩠌𩠌 *dahar* , 𩠌𩠌 *soerjo*. Lajar wordt insgelijks onder de Haksoro 𩠌 gerangschikt.

＼ *Pingkal* 𩠌𩠌𩠌＼ wordt aan de regter zijde met de Haksoro verbonden en als *j* of *w* uitgesproken , als : 𩠌𩠌 *kadhjo* , 𩠌𩠌 *lagjo* , 𩠌 *Jwang*. Dit teeken komt alleen voor in Kawische woorden.

Tjetjak staat gelijk met den medeklinker der Haksoro ८१

Enkele zelf klinkers zijn de volgende:

C *Pepet* \பெப்பு\ Dit teeken staat boven den regel en drukt de
korte e uit, als : **C** *kenco*, **C** *bekel*, **C** *temen*, **C** *njekel*.

¶ Taling \କାଳି\ staat aan de linker zijde van de Haksoro en wordt als eene lange *e* uitgesproken, als : ଗେନ୍ *gen*, ଧେରଙ୍ଗ *dhe-*
dhe, ଧେରଙ୍ଗ *dhereng*.

2 Taroeng \taroen\ op de regter zijde van de Haksoro , drukt , ver- eenigd met de voorafgaande Taling , den zuiveren zelfklinker *o* uit , als : *gon* , *paron* , *lodok*.

¶ *Woeloe* \ወሬዎ\ staat boven den regel en wordt als *i* uitgesproken ; b. v. \ስክል\ *hiki*, \ስኩሮ\ *sikil*, \ስሮሮ\ *sisip*, \ወሮዎ\ *wiwit*.

| Soekoe \n̩m̩\ wordt aan de regter zijde met de Haksoro of
Pasangngan verbonden en drukt den zelfklinker *oe* uit; b. v. *uŋuŋ* *dhoe-*

dhoe , *ଦ୍ଵେଷୁ* *toemoet* , *ଲୋଲୋହୋର* , *କୋମୋକୋସ* ,
ପୋରୋନ୍ତାର୍ଗ୍ରେ *poeroen - poeroen*.

Wanneer Pepet boven de Haksoros *Ro* of *Lo* te staan komt, heeft er eene zamentrekking plaats, waardoor nog de volgende twee teekens ontstaan, als :

¶ Po-tjerrek *\ପୋତ୍ଜେରକ* Dit teeken, zijnde eene *Po* met een haakje van onderen, staat met de Haksoros op denzelfden regel en wordt als *Ro* met Pepet *re* uitgesproken; b. v. *ରେମେନ* , *ପରେଙ୍ଗ* , *ହରେପ*.

¤ Ngo-lelet *\ନ୍ଗୋଲେଲ୍ଟ* zijnde de Haksoro *Ngo* verbonden met de Pasangngan *No*, staat met de Haksoros op denzelden regel, en wordt in plaats van *Lo* met Pepet *le* uitgesproken, als : *ଧାଳେମ* , *ଲେକ୍ସୋ* , *ଗେଳେମ* , *ଲେବେଟ*.

§ 5.

VERANDERING VAN DEN OORSPRONKELIJKEN ZELFKLINKER DER HAKSOROS EN PASANGNGANS.

De oorspronkelijke zelfklinker der Haksoros en Pasangngans wordt door eenen anderen zelfklinker vervangen, verandert in eene zuivere *a* , of gaat geheel verloren.

Wanneer boven of naast de Haksoro of Pasangngan eene Sandangan als enkele zelfklinker te staan komt, wordt deze met den medeklinker der eerste uitgesproken, als: **ဂျေမျှ goegoe**, **ပူမြဲ pesthi**, **မျာုမျာု dewe**, **မူဇီ။ moedji**, **မူမှု giri**, **မူမှုမူမှု godong**, **မူမြှုမြှုမြှု** *toemoenten*.

De verandering in eene zuivere *a* heeft plaats:

1. Wanneer eene der volgende Haksoros in een woord door eene Pasangngan van haren zelfklinker beroofd wordt; b. v. **မာမြဲ hambo**, **မျာုမြာု hasto**, **မူမြဲ sastro**, **မူမြဲ wasto**.
2. Wanneer Paten aan het einde van een woord staat, verandert de klank van alle Haksoros, indien er geen ander klinker in het woord aanwezig is, in *a*, als: **မာရာမြှု haran**, **မျာုမြှုမြှု bakal**, **မာမှာမှာမြှု gagaman**, **မူမှာမှာမြှု malarat**.
3. Wanneer eene Sandangngan, hetzij als zelfklinker of medeklinker, boven of naast eene der Haksoros of Pasangngans van het woord te staan komt, verandert de klank der voorgaande of van die Haksoro en Pasangngan, boven of naast welke dezelve staat, in *a*, als: **မှော် dawah**, **မူမြှု babar**, **မှော် wawadah**, **မူမြှု karso**, **မူမှာမှု karo**, **မူမြှု mawi**, **မှော် hajoe**, **မူမြှု lajang**.

4. In woorden, welke uit drie Legennos (zie § 1) bestaan, wordt de klank der eerste Haksoro dikwijs in *a* veranderd; b. v. *ହାଗୋମୋ* *hagomo*, *ନ୍ଗାଲୋଗୋ* *ngalogo*, *ନାଗୋରୋ* *nagoro*, *ସାଧୋଜୋ* *sadhojo*. In de twee laatste woorden gaat de klank der eerste Haksoro meestal in eene korte *e* over, weshalve Pepet boven dezelve geplaatst is, als *ମଙ୍କୋ-ନେଗୋ* *Mangkoe-Negoro*, *ଧିପୋ-ନେଗୋ* *Dhipo - Negoro*.

De zelfklinker gaat geheel verloren van elke Haksoro, die eene Pasangngan onder of naast haar heeft, of door Paten van denzelven berroefd wordt (zie § 3).

§ 6.

VERDUBBELING VAN ENKELE HAKSOROS.

De verdubbeling van enkele Haksoros geschiedt door twee Haksoros zoodanig zamen te voegen, dat de eerste haren zelfklinker, die meestal Pepet is, verliest, en de volgende als Pasangngan onder dezelve te staan komt; b. v. *ପେଡାଂ* voor *ପେଡାଂ* *pedang*, *କାଳାଙ୍କୋଂ* voor *କାଳାଙ୍କୋଂ* *sakalangkoeng*, *ପୋରୋ* voor *ପୋରୋ* *perang*, *ପେରାକ* voor *ପେରାକ* *perak*. De Tjokro staat hier, zoo als overal, in plaats van *Ro*-Pasangngan.

§ 7.

HAKSORO - GEDE.

Van de Hoksoros 𩙹 𩙷 𩙵 𩙵 𩙵 en 𩙵 bestaan er nog de volgende kapitale vormen: 𩙵 *No.* 𩙷 *Ko.* 𩙵 *To.* 𩙵 *So.* 𩙷 *Po.*
𩙵 *Go.* 𩙵 *Bo.*

In het Javaansche schrift komt nog eene tweede kapitale *So* voor, die gevormd wordt door een streepje aan de regter zijde van de Haksoro *Po* te voegen; doch deze vorm wordt in den Javaanschen druk niet gevonden.

De kapitale letters of *Haksoro - gede* worden in het begin, midden of aan het einde geplaatst van eigene namen of van woorden, die van bijzonder aanbelang worden geoordeeld; b. v. 𩙵 𩙵 𩙵 𩙵 *Soesoehoennan*, 𩙵 𩙵 𩙵 𩙵 *Pakoe - Boewono*, 𩙵 𩙵 𩙵 𩙵 *Mangkoe - Negoro*, 𩙵 𩙵 *Nota* (bestierder), 𩙵 𩙵 *Moeso*, 𩙵 𩙵 *Praboe* (vorst), 𩙵 𩙵 *Nabi* (profeet).

Dikwijls gebruikt men de kapitale letters onverschillig; men schrijft b. v. 𩙵 𩙵 𩙵 𩙵 *Pangeran* in plaats van 𩙵 𩙵 𩙵 𩙵 (*Prins*), 𩙵 𩙵 in plaats van 𩙵 𩙵 *soergo* (hemel), 𩙵 𩙵 in plaats van 𩙵 𩙵 *boemi* (aarde).

§ 8.

HAKSORO - PANDJEN.

In Arabische en Kawische woorden vindt men nog volgende letters , die als *zelfklinkers* met de overige Haksoros op denzelfden regel staan en *Haksoro - Pandjen* , ھاڪڙو ڦانڊڙن genoemd worden, als:

ا beteekent *a*; b. v. in ﷺ Allah (God), ﷺ اهڻ (Ahadh) één.

ء » *e*; » ڳِ ڳِ *eko* (één), ڳِ ڳِ *etoeh* (water).

ڻ » *i*; » ڻِ ڻِ *iman* (geloof), ڻِ ڻِ *indhoe* (schrift).

ڳ » *o*; » ڳِ ڳِ *ongko* (getal).

ڻ » *oe*; » ڻِ ڻِ *oepadhi*.

De Haksoro-Pandjen zijn in de alphabetische orde gerangschikt onder de Haksoro *Ho* , wordende deze letter bij dezelve verondersteld , gelijk te zien is in het woord ڻِ ڻِ hetwelk bij deszelfs verbuiging de *Ho* aanneemt , als : ڻِ ڻِ ڻِ ڻِ *hangkannipoen* (deszelfs getal).

De Arabische letters ڏ ڦ ڦ و ڦ و worden in het Javaansch uitgedrukt door drie punten te plaatsen boven de volgende Hoksoros :

ڻِ ڻِ ڻِ ڻِ ڻِ

§ 9.

P O D H O S.

Onder *Podhos* \u2192 verstaat men zoodanige teekens, die in het begin van eenen brief, van elke stanza eens gedichts of van eenig opstel, en aan het einde van eene zinsnede of van elken regel eener stanza geplaatst worden. Zij zijn de volgende:

\u2192 *Podho-loehoer*. Met dit teeken begint de meerdere in rang zijne brieven aan den minderen.

\u2192 *Podho-madhjo*. Dit teeken gebruiken personen van gelijken rang in het begin hunner brieven.

Deze beide *Podhos* worden tevens gebezigd in het begin van elke stanza eens gedichts.

\u2192 *Podho-handap*, gebruikt de mindere in het begin zijner brieven aan den meerderen.

\u2192 *Podho-bab*, staat in het begin eener nieuwe afdeeling eens briefs of van een opstel.

\u2192 *Podho-lingso*, wordt aan het einde van eene zinsnede of van elken regel eener stanza geplaatst. Deze *Podho* wordt tegelijk als Interpunctatie-teeken gebezigd en staat in plaats van , ; : . ? !

\u2192 *Podho-handegging-tjelatoe*, staat somwijlen in plaats van *Podho-lingso*.

In de Javaansche gezangen vindt men nog de volgende teekens, welke echter in den druk niet aanwezig zijn, als: *Woeloe-moentak*, een punt in de Woeloe; *Doergo-moere*, een streepje boven Taling; *Soekoe-mendoet*, een haakje door Soekoe, en *Podho-Watjan-hanglegenno*, die overeenkomst heeft met de Taroeng.

§ 10.

O N G K O S.

De *Ongkos* \ongkos\ talletters, zijn de volgende:

၁။ ၂။ ၃။ ၄။ ၅။ ၆။ ၇။ ၈။ ၉။ ၀။

Bij zamengestelde getallen volgt men den algemeenen regel, naar welken de eerste rang, beginnende van de regter zijde te tellen, de één-, de tweede de tien-, de derde de honderd-, de vierde de duizendheden enz. aantooont; b. v. ၁၁၁၁ ၁၁, ၂၂၀ ၂၀, ၃၂၄ ၃၆, ၃၀ ၅၀, ၁၇၈ ၁၇၈, ၄၃၉ ၄၃၉, ၁၇၅၈ ၁၇၅၈, ၁၈၃၁၀ ၁၈၃၁၀.

§ 11.

HET LEZEN.

Men leest het Jayaansch van de linker naar de regter hand.

De Haksoros worden allen afzonderlijk geschreyen en nooit van voren of van achteren met elkander verbonden.

Er bestaan in het Javaansch geene diphthongen of zamenvoegingen van twee zelfklinkers.

Alle woorden van eene zinsnede staan zonder eenige tusschenruimte naast elkander of smelten zoodanig in één , dat men het begin van het volgende woord dikwijls in het voorgaande moet zoeken ; hetwelk plaats heeft , wanneer de laatste Haksoro van een woord , door de Haksoro , waarmede het volgende woord begint , in eene Pasangan te veranderen , van haren zelfklinker beroofd wordt (zie § 3).

V O O R B E E L D .

କାନ୍ଦିଲିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ହାତିରେ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ
ଶବ୍ଦାଳ୍ପିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ / କାନ୍ଦିଲିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ
ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ
ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ . ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ
ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ
ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ ପାଦିବିନ୍ଦୁମୁଖୀ

ပုဂ္ဂနာပို့ဘတ္ထားမျှ \ ဖျော်မာမာရမာဘဲဖျော့၏ပါကာ \ စုသိမ်္မာန္တမာပို့ဘတ္ထားမျှ
 ဆမျှ \ ဗုဒ္ဓယာမျှ မာမာရမာန္တမာပို့ဘတ္ထားမျှ / ဆမာဆရွှေပျိမ်္မာန္တမာပို့ဘတ္ထား
 မျှ မာမာရမာန္တမာပို့ဘတ္ထားမျှ \ ဂနာဂာပျိမ်္မာန္တမာရမာန္တမာပို့ဘတ္ထားမျှ မာမာရမ်္မာန္တမာပို့ဘတ္ထား
 မျှ

UITSpraak.

*Ne ga ri Ba li won ten ti jang , boe dhin ni poen lang koeng dhen ne
 ro so , pa dha mel lan ni poen sa bin , na man ni poen Djo ko Pi ra ngon.
 Mi reng ka bar jen ne ga ri Mes sir ha wis te do , Djo ko Pi ra ngon la
 djeng ke sah da teng ne ga ri Mes sir , bek to dha gang ngan pan toen hoe
 ta wi hoe wos. Sa reng dhoe moe gi ne ga ri Mes sir , ka pang gih ti jang
 doe soen hing ka ras , doe soen hing ka ras poen ni ko toe moet ne ga ri Ba
 li , han no mo Kja hi Ha man. Ha noeng gil pon dok Djo ko Pi ra ngon
 ka lih Kja hi Ha man ; sa mi ha sa dhe dhe dha gang ngan ni poen. Kja
 hi Ha man sa reng mir so tjah jan ni poen Djo ko Pi ra ngon , Kja hi Ha
 man hang gragh hi to , jen Ki Djo ko Pi ra ngon ba de dha dhos ra toe ;
 la djeng ha noet Ki Ha man da teng Ki Djo ko Pi ra ngon ; sa kar san ni
 poen Ki Djo ko Pi ra ngon Ki Ha man ha mi toe roet ; da teng hing poen
 dhi poen dhi Kja hi Ha man bo ten kan toen kan toen.*

Elk woord afzonderlijk geschreven , luidt het bovenstaande aldus :

Negari Bali wonten tijang , boedhinnipoen lankoeng dhenne roso , padhamellannipoen sabin , namannipoen Djoko-Pirangon. Mireng kabar jen negari Messir hawis tedo , Djoko - Pirangon ladjeng kesah dateng negari Messir , bekto dhagangngan pantoen hoetawi hoewos. Sareng dhoemoegi negari Messir , kapanggih tijang doesoen hing Karas , doe-soen hing Karas poenniko toemoet negari Bali , hannomo Kjahi-Haman. Hanoenggil pondok Djoko-Pirangon kalih Kjahi-Haman ; sami hasadhe dhedhagangngannipoen. Kjahi-Haman sareng mirso tjahjan-nipoen Djoko-Pirangon , Kjahi-Haman hanggrahhito , jen Ki-Djoko-Pirangon bade dhadhos ratoe ; ladjeng hanoet Ki-Haman dateng Ki-Djoko-Pirangon ; sakarsannipoen Ki-Djoko-Pirangon , Ki-Haman ha-mitoeroet ; dateng hing poendhi-poendhi Kjahi-Haman boten kantoen-kantoen.

VOORNAAMWOORDEN.

§ 12.

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN.

Men heeft in het Javaansch verscheidene voornaamwoorden voor den eersten en tweeden persoon, maar geen, dat den derden persoon uitdrukt. Gelijk in alle onbeschaafde talen wordt in den verhalenden stijl de naam des persoons of der zaak, waarvan gesproken wordt, herhaald, of men laat het werkwoord zonder eenige nadere aanwijzing onmiddelijk volgen. Zeer zelden gebeurt het, dat men de woorden පියංභක් *pijambak* Kr. en දෙවේ *dewe* Ng. (zelf, eigen), of met derzelver aanhechtingen මායුජ්ඩු en ගැඹු als: මායුජ්ඩු ගැඹු en දෙවේ ගැඹු als voornaamwoorden van den derden persoon gebruikt.

§ 13.

VOORNAAMWOORDEN VAN DEN EERSTEN PERSOON.

ମୂଳା\ Dit woord gebruikt de mindere , wanneer hij tot den meerderen spreekt , of wordt door personen van gelijken rang gebezigt .
ମୂଳା or ମୂଲା\ schijnen eene verlenging te zijn van het vorige ; het eerste drukt eene grootere nederigheid des sprekers uit dan ମୂଳା en het laatste komt alleen voor in Javaansche gezangen .

men bezigt de meerdere tot zijnen minderen, of het gemeene volk onder elkaar.

ହାତ୍ୟ or **ହାତ୍ୟା** is gelijk aan **ହାତ୍** maar komt zelden voor.

Q. **ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ** of **ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ** wordt alleen door den vorst gebruikt, wanneer hij tot zijne onderdanen spreekt.

^Q **Q** bezigen alleen voornamc ambtenaren , b. v. de Rijksbe-
stierder en Regenten , in hunne officiele brieven of bevelschriften
aan de onderdanen van den vorst.

Verdere voornaamwoorden van den eersten persoon, die alleen ingezangen voorkomen, en van Kawischen oorsprong zijn, zijn de volgende: ମାତ୍ରି \ ମାତ୍ରି \ ମାତ୍ରି \ ପ୍ରତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିୟଃ or ମାତ୍ରିନ୍ଦ୍ରିୟଃ \ ମାତ୍ରି \ ପକ୍ଷିଶ୍ଵରୀ \ ଏଣ୍ଟିଶ୍ଵରୀ \

§ 14.

VOORNAAMWOORDEN VAN DEN TWEEDEN PERSOON.

ମଧ୍ୟାଯାମ୍ବଦ୍ରୀ \ wordt door den minderen gebruikt, wanneer hij tot
den meerderen spreekt, of bezigen personen van gelijken rang onder
elkander.

যামা \ কৃষ্ণমা of যান্ত্রিকমা \ is gemeenzamer dan het vorige en
toont eenen minderen graad van ondergeschiktheid des sprekers aan.

Dit bezigt alleen de vorst tot zijne onderdanen.

Gebruiken hooge ambtenaren in hnnne officiele stukken
aan de onderdanen van den vorst.

Het woord ମନ୍ତ୍ରସାମି bestuur, regering, verbonden met ମନ୍ତ୍ରୀଜ୍ୟାମ୍ଭୁଦ୍ଧି
wordt somwijlen als voornaamwoord van den tweeden persoon ge-
bruikt; men zegt: ମନ୍ତ୍ରସାମିତ୍ରୀଜ୍ୟାମ୍ଭୁଦ୍ଧି uwe regering, voor *gij*, *u*;
doch zulks heeft alleen plaats van personen, die eenig gezag of aan-
zien hebben. Op dezelfde wijze zegt men: ମନ୍ତ୍ରସାମି ik, *mij*.

Kawische voornaamwoorden van den tweeden persoon , die alleen
in gezangen voorkomen , zijn : မာမူ။ မပျမှု။ မြန်များ။

---

§ 15.

BEZITTELIJKE VOORNAAMWOORDEN.

De persoonlijke voornaamwoorden worden *bezittelijke* , wanneer dezelve achter zelfstandige naamwoorden te staan komen ; b. v.
မန္တ။မယ်။ *mijn hart* , ဘလေ။မယ်။ *mijn vader* , မဖော်။မယ်။ *mijn bevel* , မယ်။မယ်။ *mijn brief* , မယ်။မယ်။ *uwe echtgenoote* , မယ်။
မယ်။ *uw verzoek* , မယ်။မယ်။ *uw kind*.

မယ်။ မယ်။ en မယ်။ veranderen als bezittelijke voornaamwoorden in မှု။မယ်။ မယ်။ en မယ်။ မယ်။ wanneer het zelfstandige naamwoorden op eene Legenno of eenen zelfklinker eindigt , als : မယ်။မယ်။ *mijn broeder* , မယ်။
မယ်။ *mijne onderdanen* , မယ်။မယ်။ *uwe vrouw* , မယ်။မယ်။ *uwe moeder*.

Eindigt het zelfstandige naamwoord met cenc Haksoro , die van

haren zelfklinker beroofd is, zoo verandert de မှု in မာမျှမျှ^{၁။} en de မ in မော်^{၁။} in den medeklinker, waarmede het woord sluit; b. v. ပျော်ဘန်မှုမျှ^{၁။} *mijne soldaten*, မာမျှမျှ သူ သမီး^{၁။} *vader*. Hetzelfde heeft plaats, wanneer het naamwoord eindigt met eene Sandangngan, die enkele medeklinker is, als: မာမျှမျှမျှမျှ မိမ်း^{၁။} *mijne leer*, မာမျှမျှမျှမျှ မိမ်း^{၁။} *mijn brief*, မူမျှမူမျှမူမျှ ဖုန်း^{၁။} *uwe fakkel*.

မာမျှ verliest als bezittelijk voornaamwoord de မှု^{၁။} als: မာမျှမျှ မိမ်း^{၁။} *mijn kind*, မူမျှမူမျှ မိမ်း^{၁။} *mijn huis*, မူမျှမျှ မိမ်း^{၁။} *mijn paard*, မာမျှမျှ မိမ်း^{၁။} *mijn wil*. မူမျှမျှ kommt als bezittelijk voornaamwoord niet voor; men voegt in plaats van hetzelvige မှု^{၁။} achter het zelfstandige naamwoord; b. v. မူမျှမျှ မိမ်း^{၁။} သူ သမီး^{၁။} *uwe huis*, မူမျှမျှ မိမ်း^{၁။} သူ သမီး^{၁။} *uwe kind*, မူမျှမျှ မိမ်း^{၁။} သူ သမီး^{၁။} *uwe werk*, မာမျှမျှ မိမ်း^{၁။} သူ သမီး^{၁။} *uwe naam*. In မူမျှမျှ မိမ်း^{၁။} သူ သမီး^{၁။} *ambtgenoot*, is de Taling-Taroeng van မူမျှမျှ သူ သမီး^{၁။} weggevallen.

§ 16.

S U F F I X A မာယျဗြဲ ရုံး နေ မာဂာ

Het bezittelijk voornaamwoord van den derden persoon wordt uitgedrukt door de suffixa မာယျဗြဲ ရုံး မာဂာ waarvan het eerste Kromo en het tweede Ngoko is, terwijl het derde alleen in gezangen voorkomt, als: မာမိုးမာယျဗြဲ *zijn*, *haar hart*, မာမိုးရုံး *zijn*, *haar bevel*, မာမိုးမာဂာ *zijne*, *hare komst*.

မာယျဗြဲ ရုံး မာဂာ veranderen in မွှေယျဗြဲ ရုံး မွှေ့ မာဂာ wan-neer het zelfstandige naamwoord met eene Legenno of eenen zelfklinker eindigt; b. v. မိုးမွှေယျဗြဲ *zijne echtgenote*, မာမိုးမွှေယျဗြဲ *zijn*, *haar ligchaam*, မာမိုးမွှေ့ *deszelfs waarde*, မာမိုးမွှေ့ *zijn*, *haar schoon-broeder*, မာမိုးမွှေ့ရှုံး *zijne*, *hare onderdanen*, မာမိုးမွှေ့ရှုံး *zijn*, *haar wil*.

Eindigt het zelfstandige naamwoord met eene Haksoro, die haren zelfklinker verloren heeft, of met eene Sandangngan, die enkel medeklinker is, zoo gaat de ရုံး in မာယျဗြဲ ရုံး မာဂာ in den medeklinker daarvan over, als: မာယျဗြဲမွှေယျဗြဲ *zijn*, *haar paard*, မာမိုးမွှေ့

zijn, haar voedsel, မိသုကာတစ်အောင်၏^{၁၁} zijne, hare aanklagte, ယာကျိုးပြည့်၏^{၁၂} zijn,
haar aanbod, ယာကျိုးပြည့်၏^{၁၃} zijne, hare bezitting.

Een zelfstandig naamwoord, dat in het begin of midden *Taling-Taroeng* heeft, verliest dit teeken, wanneer een suffixum achter hetzelve te staan komt; b. v. ဘန်မြှုပ်ပြည့်၏^{၁၄} van ရွှေးမြေးသူများ^{၁၅} volk,
မြှုပ်မြှုပ်၏^{၁၆} van ပြုမြေးသူများ^{၁၇} bewijs, ခံမြှုပ်၏^{၁၈} van ရွှေးမြေးသူများ^{၁၉} tijd. Hetzelfde heeft plaats, wanneer het suffixum ။။ (zie § 15) met zoodanig zelfstandig naamwoord verbonden wordt, als: မာသာမာ၏^{၂၀} van မာသာ
မြေးသူများ^{၂၁} buurman.

Zelfstandige naamwoorden, die met *Soekoe* of *Woeloe* eindigen, veranderen de eerste meestal in *Taling-Taroeng* en de laatste in *Taling*; b. v. မိဘ္မားနှုန်းပြည့်၏^{၂၂} van မိဘ္မား speeksel, မှုပါးနှုန်းပြည့်၏^{၂၃}
van မှုပါး^{၂၄} voet, ပေါ်ဘ္မားနှုန်း^{၂၅} van ပေါ်ဘ္မား twist, မရမှုနှုန်းပြည့်၏^{၂၆}
of မရမှု^{၂၇} gedaante, မရမှုနှုန်း^{၂၈} van မရမှု jongere zuster.

De Suffixa worden somtijds, zonder enige beteekenis, achter woorden geplaatst, die geene zelfstandige naamwoorden zijn, als:

ଟାଙ୍କରିପୁଣ୍ୟ van ଟାଙ୍କରିପୁଣ୍ୟ *vijf*, ଫଳିନାହୀନ୍ତିପୁଣ୍ୟ van ଫଳିନାହୀନ୍ତିପୁଣ୍ୟ *neen, niet.*

In Javaansche gezangen komt soms, in navolging van het Maleisch, de **em** in plaats van **en** en **en** voor.

§ 17.

VERDERE VOORNAAMWOORDEN.

Van de betrekkelijke voornaamwoorden **min** en **ni** en **die**, *welke*, *wat*, zijn de twee eersten *Kromo* en *Ngoko* en de laatste alleen *Ngoko*.

Aanwijzende voornaamwoorden zijn:

ပုဂ္ဂိုလ်၏	ပုဂ္ဂိုလ်၏	ပုဂ္ဂိုလ်၏ Kr.	{	die, deze, dit,
မူမေး၏	မူမေး၏	မူမေး၏ Mdj.		dat, gene.
မာမေး၏	မာမေး၏	မာမေး၏ Ng.		

କୌଣସି\ କୌଣସି die daar en କୌଣସି deze, komen insgelijks als aangewijzende voornaamwoorden voor.

Als vragende voornaamwoorden gebruikt men କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en କିମ୍ବା
Ng. *wie*, *welke*, van personen, en କିମ୍ବା Kr. କିମ୍ବା Mdj. en କିମ୍ବା
Ng. *wat*, *welke*, van zaken.

De woorden ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କ୍ର. ମାତ୍ରାଯୁକ୍ତ ନ୍ଗ. ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କ୍ର. (ligchaam)

worden , verbonden met de bezittelijke voornaamwoorden , als *wederkeerige* gebruikt : als : ମାଯୀମ୍ବା (*mijn ligchaam*) *ik* *zelf* , ତୁମାମାଯୀମ୍ବା ମହେଁ (*uw ligchaam*) *gij* *zelf* , ମନ୍ଦିରାଯୀମ୍ବା (*zijn ligchaam*) *hij* *zelf*.

T E L W O O R D E N.

§ 18.

HOOFDGETALLEN.

De *hoofdgetallen* (cardinalia) zijn in *Kromo* en *Ngoko* de volgende :

KROMO.	NGOKO.
ଅନ୍ତିମୀୟା ଅବଶ୍ୟକ ଅନ୍ତିମୀୟାମ୍ବା	ମନ୍ଦିର ମନ୍ଦିରାମ୍ବା
ଅନ୍ତିମୀୟାମ୍ବା	ମନ୍ଦିରାମ୍ବା
ଅନ୍ତିମୀୟାମ୍ବା	ମନ୍ଦିରାମ୍ବା
ଅନ୍ତିମୀୟାମ୍ବା	ମନ୍ଦିରାମ୍ବା

KROMO.	NGOKO.
କୋଣାର୍କୀ\	ବିଲୀ\ . . . . . 5.
କୋଣାର୍କୀ of କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 6.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 7.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 8.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 9.
କୋଣାର୍କୀ\	ଅନୁମତି\ . . . . . 10.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 11.
କୋଣାର୍କୀ ଯେତେବେଳୀ\	କୋଣାର୍କୀ\ . . . . . 12.
କୋଣାର୍କୀ ଯେତେବେଳୀ\	କୋଣାର୍କୀ\ . . . . . 20.
କୋଣାର୍କୀ ଯେତେବେଳୀ\	କୋଣାର୍କୀ\ . . . . . 30.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 100.
କୋଣାର୍କୀ ଯେତେବେଳୀ\	କୋଣାର୍କୀ\ . . . . . 200.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 1,000.
କୋଣାର୍କୀ ଯେତେବେଳୀ\	କୋଣାର୍କୀ\ . . . . . 2,000.
କୋଣାର୍କୀ\	— . . . . . 10,000.

KROMO.	NGOKO.
କୋଟି\	100,000.
ଶହୁରି\	1,000,000.
ଶହୁରି (ମା)	10,000,000.
ଶତମା	100,000,000
ଶହୁରି	1,000,000,000.
ଶହୁରି (ମା)	10,000,000,000.
ଶହୁରି (ମା)	100,000,000,000.

§ 19.

VERVOLG DER HOOFDGETALLEN,

De getallen van twec tot negen, welke met eenen zelfklinker of eene Legenno eindigen, nemen eene Tjetjak aan, wanneer dezelve met een ander decimaal getal of een zelfstandig naamwoord verbonden worden; b. v. ଶହୁରି 30. ଶତମା 70, ଶହୁରି 500, ଶତମା 9000, ଶତମା 80000, ଶତମା drie zaken; ଶତମା zeven Spaansche matten. Het woord ଶତମା 2

werpt in dit geval de eerste lettergreep weg, en voegt Tjetjak bij မျှ၏ als: ရှားပျော်၏ ၂၀, ရှားတမ္မာ်၏ ၂၀၀, ရှားမဲ့၏ *twee dubbeljes*. De ၁။ in ပပန္၏ ၄, ofschoon geene Legenno zijnde, volgt denzelfden regel, en verliest daarbij de eerste ၁။ als: ပမာပျော်၏ ၄၀, ပမာစွာ၏ ၄၀၀၀, ပမာစွာ၏ *vier personen*. De ၂။ in het woord များ *hoe veel?* ontvangt op dezelfde wijze eene Tjetjak; b. v. များ၏ များ၏ *hoe vele honderden?* များ၏ များ၏ *hoe vele dagen?* များ၏ များ၏ *hoe vele lasten?*

De ၄။ waarmede de getallen မယေး Kr. မပျော်၏ Ng. ၁၀, မန္တု၏ ၁၀၀, မဟာ၏ ၁၀၀၀, မဇွဲမား၏ ၁၀၀၀၀ enz. beginnen, zijnde een verkorting van မန္တုမ္မာ်၏ Kr. en မ၏ Ng. één, valt weg, wanneer een ander getal daarmede verbonden wordt; b. v. မာသု၏ ၂၀, မာသု၏ ၅၀၀, မာသု၏ ၂၀၀၀, မာသု၏ ၇၀၀၀၀. De ၂။ in မာန္တု၏ en မာမာ၏ wordt, wanneer ၄။ voor dezelve te staan komt, verdrongen, maar verschijnt weder, zoo dra deze woorden

met een ander getal vereenigd worden. De ፩ in ፲፻፻፻፻ 4, gaat insgelijks verloren, wanneer dit woord voor een ander getal of voor een zelfstandig naamwoorden geplaatst wordt, als: ፳፻፻፻፻፻ 40. ፳፻፻፻፻፻ 400, ፳፻፻፻፻ ፻ ፻ vier dagen, ፳፻፻፻ ፻ ፻ vier huizen.

Van 21 tot 29 telt men op de volgende wijze: ፳፻፻ 21, ፳፻፻ ፻ ፻ en ፳፻፻ ፻ ፻ 22, ፳፻፻ ፻ ፻ ፻ 23, ፳፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 24, ፳፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 25, ፳፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 26, ፳፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 27, ፳፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 28, ፳፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 29.

Met het woordje ፻ ፻ ፻ te plaatsen voor de getallen van 1 tot 9, telt men in sommige distrikten van Java van 31 tot 39, als: ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 31, ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 32, ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 33, ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 34 enz. Van de getallen, welke Ngoko zijn, gebruikt men in dit geval alleen de laatste lettergreep, als: ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 31, ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 32, ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 33, ፻ ፻ ፻ ፻ ፻ 34, enz.

Voor 45, 50, 55, 60 en 65 bestaan de volgende bijzon-

dere benamingen , als : മാമാക്ക്\ Kr. മാപതാക്ക്\ Ng. 45 , ഏരു
 ക്ക് Kr. en Ng. 50 , നാംവാക്ക്\ Kr. നാംവാക്ക്\ Ng. 55 , സമിയാക്ക്\
 Kr. en Ng. 60 , മാന്ത്രാക്ക്\ Kr. en Ng. 65.

Kawische getallen zijn: ကမား 1, ဖျော် 2, ထူး 3, ရမား 4, ပျော်နှေး 5, မယ် 6, မဟု 7, မဟာ 8, မဟာ 9, ယမား 10.

§ 20.

VERDERE GETALLEN.

De getallen van orde (ordinalia) worden, met uitzondering van

de eerste en de tweede, gevormd door de woorden **KR.** en **NG.**

te plaatsen voor de hoofdgetallen, als:

KROMO.	NGOKO.	
ଭ. . ଭ ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	ଭ ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	} de eerste.
ଭ. . ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	ଭ ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	
ଭ. ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	ଭ.ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	» tweede.
ଭ.ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	ଭ.ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	» derde.
ଭ. ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	ଭ. ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	» vierde.
ଭ. ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	ଭ.ଭ ମାତ୍ରାନ୍ତିକିଯଙ୍ଗ୍ରୀ\	» vijfde, enz.

De verdeelende getallen (distributiva) ontstaan door eene verandering der eerste Haksoro van de hoofdgetallen ; **ව්** verandert in **ව්ව්** **ව්** in **ව්ව්** ම් in **ව්ව් ම්** **ව්** in **ව්ව් ව්** **ව්** in **ව්ව් ව්ව්** en **ව්** in **ව්ග්** als :

KROMO.	NGOKO.	
ကျော်မြို့၏	ကျော်၏	elk een.
ကျော်၏	မှတ် ၁ မှတ်၏	» twec.

KROMO.

NGOKO.

ମନ୍ତ୍ରା\

ମନ୍ତ୍ରା\

elk drie.

ଚାରିମାତ୍ରା\

ଚାରିମାତ୍ରା\

» vier, enz.

Op de vraag *hoe veel maal?* gebruikt men de getallen van orde, als : ଏକମାତ୍ରା\ *een maal*, ଦୁଇମାତ୍ରା\ *twee maal*, ତରୀମାତ୍ରା\ *drie maal*, ଚାରିମାତ୍ରା\ *vier maal*, ପଞ୍ଚମାତ୍ରା\ *vijf maal*, enz.

Door ମୂଲ୍ୟାଙ୍କୁ �achter de hoofdgetallen te plaatsen wordt van de meeste een meervoudig getal gevormd; b. v. ଶହାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ \ *bij honderden*, ଶହାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ \ *bij duizenden*, ଶହାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ \ *bij tienduizenden*, ଶହାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ \ *bij millioenen*, enz.

In ଶହାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ \ is de Taling - taroeng ontstaan uit de Soekoe.

Gebrokene getallen zijn : ଅନ୍ତର୍ଗତାଙ୍କୁ \ $\frac{1}{2}$, ଅପ୍ରକାଶିତାଙ୍କୁ \ $\frac{1}{4}$, ପରମାତ୍ମାଙ୍କୁ \ $\frac{1}{8}$,
 $\frac{1}{16}$, ଶାରୀରିକାଙ୍କୁ \ $\frac{1}{3}$, ମନ୍ତ୍ରାଙ୍କୁ \ $\frac{3}{4}$.

ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

---

§ 21.

VORM DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

De zelfstandige naamwoorden zijn of *oorspronkelijke* of *afgeleide*. Oorspronkelijke zijn b. v. മാൻ *vader*, കുഞ്ചിൻ *kind*, മണിൻ *aarde*, സിന്ധാൻ *zee*, മംഗലിൻ *zon*, പിരിൻ *ster*.

Afgeleide zelfstandige naamwoorden zijn zoodanige, welke of door verandering van de eerste Haksoro, of door bijvoeging van eene Haksoro of lettergreep *van voren* (Præfixum), of *van achteren* (Suffixum), of door *beiden tegelijk* van een ander woord zijn ontstaan.

In het eerste geval verandert:

a. നി in നാൻ als: നായുണ്ട് *willen*, നായുണ്ട് *de wil*; നാട്ട് *begeerten*, നാട്ടു *begeerte*.

b. നി in നാൻ als: നാഡ് *eten*, നാഡ് *spijß*; നാളിയുണ്ട് *schrijven*, നാളിയുണ്ട് *geschrift*; നാക്കിയുണ്ട് *bewijzen*, നാക്കിയുണ്ട് *bewijs*.

- c. ဧ in ဧ als: ဧမို့ verhalen, ဧမို့ verhaal; ဧများ
naderen, ဧများ nabijheid.
- d. ဧ in ဧ als: ဧောက္ခါး schrijven, ဧောက္ခါး geschrift, brief;
ဧမော် schieten, ဧမော် geweer.
- e. ဧ in ဧ als: ဧတော် vliegen, ဧတော် vlugt; ဧရိုး schuimen,
ဧရိုး schuim; ဧားများ geluid maken, ဧားများ geluid.
- f. ဧ in ဧ als: ဧရယားယူ uitkomen, geboren worden, beginnen,
ဧရယားယူ uitkomst, geboorte, begin; ဧရယာမ magt hebben,
ဧရယာမ magt.
- g. ဧ in ဧ als: ဧရားခါး bevelen, ဧရားခါး bevel; ဧကြေး
eten, ဧကြေး spijss, voedsel.
- h. ဧ in ဧ als: ဧားဖို့ noemen, ဧားဖို့ naam; ဧများ
aanbieden, antwoorden, ဧများ aanbod, antwoord.
- i. ဧ in ဧ als: ဧမှုံး gevoelen, ဧမှုံး gevoel; ဧမှုံး iemand
als vorst erkennen, ဧမှုံး vorst.

k. ດີ in ຖໍາ\ als: ດີໜະດີ\ vergunnen, ບົດໍາ\ vergunning; ດີໜີ
 ທາມວິດີ\ doen gaan, eene zaak ten uitvoer brengen, ພົມຄົມ\ gang.

De Haksoro , welke vóór een ander woord geplaatst wordt ,
is **වා** met of zonder eene Sandangngan , als : **වාග්‍යා** \ verzoek , van **වා**
ගැනී \ verzoeken ; **වාස්තා** \ kleeding , van **චැඩා** \ zich kleeden .

Dikwijs wordt de eerste Haksoro van een zelfstandig naamwoord verdubbeld, waardoor eene verlengde vorm van hetzelve ontstaat; b. v. ଅଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଇଁ ଏହାକୁ \ *weg*, ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗ୍ଵାତାକୁ \ *een hoofd*, ମୁଖ୍ୟ ପାଇଁ \ *straat*.

De lettergreep, welke achter een ander woord geplaatst wordt, om een zelfstandig naamwoord daaruit te maken, is മാസ്യം b. v. മാസ്യം *het geheel*, van മാസ്യം *geheel*; മാസ്യമാസ്യം *bezitting*, van മാസ്യം *bezitten*.

Eindigt een woord met *Wignjan*, zoo gaat dit teeken verloren en
 ဗိုလ်\ wordt in plaats van ၁၅၈၂\ achter hetzelve gevoegd; b. v. ၁၅၈၃။

ver, වෙරුවයා \ *verte*, *afstand*; සැම්ංස් \ *zitten*, සැම්ංස්යා \ *het zitten*.

Woorden, die met eene Legenno of eenen zelfklinker eindigen, voegen bij dezelve မှု or မှုံ als: ပျော်မှုံ bezitting, van ပျော်မှုံ be-
zitten; ဓာတ်မှုံ inktkoker, van ဓာတ်မှုံ inkt.

Praefixa en *Suffixa*, die tegelijk van voren en van achteren geplaatst worden, zijn:

a. ରାଜ୍ୟାଶ୍ରମକାନ୍ତିରୁଁ als : ରାଜ୍ୟାଶ୍ରମକାନ୍ତିରୁଁ *koningrijk*, van ରାଜ୍ୟ �koning;
ରାଜ୍ୟପାଦକାନ୍ତିରୁଁ regentschap, van ରାଜ୍ୟପାଦିକାନ୍ତିରୁଁ ^oheer, regent.

b. ମା — ମାନ୍ୟ\ als : ମାନ୍ୟିକ୍ ମାନ୍ୟ\ wetenschap, van ମାନ୍ୟ\ weten;
 ମାନ୍ୟିକ୍ ଫର୍ମାନ୍ୟ\ welvaart, van ମିଲାନ୍ୟ\ welvaren.

c. မ — မျှ။ als : မရယတ္ထမျှ။ *verzamelplaats* (van menschen), van
မရင်မျှ။ *verschijnen*; မရနတ္ထမျှ။ *landschap*, van မနာ။ *de grond*.

d. ս — լայն\ als : լավ լայն\ ^Ը beroep , bepaald werk , van
լավ լայն\ werken ; լավ լայն\ de straf , van լավ լայն\ straffen . De

§ 22.

GESLACHT DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

Men maakt geen onderscheid van het geslacht ten opzigt van levenlooze dingen. Het *mannelyke* en *vrouwelijke* wordt bij mensen en dieren door bijzondere woorden aangeduid, als: ଶୁଣ୍ଡୁଁ Kr. ମୁଣ୍ଡୁଁ Ng. *man*, *mannelijk*; ମୁଣ୍ଡୁଁ Kr. ମୁଣ୍ଡୁଁ Ng. *vrouw*, *vrouwelijk*; b. v. ମାଯିଜୁଣ୍ଡୁଁ *kleinzoon*, ମାଯିମୁଣ୍ଡୁଁ *kleindochter*; ମାତ୍ରାମାନ୍ଦୁଁ *bruidegom*, ମାତ୍ରାମାନ୍ଦୁଁ *bruid*; ମାପଚୁଣ୍ଡୁଁ *hengst*, ମାପଚୁଲାଙ୍କୁଁ *merrie*; ମାଯନ୍ଦୁଁ *een reu*, ମାଯମାନ୍ଦୁଁ *eene teef*.

In sommige woorden onderscheidt men het *vrouwelijke* van het *mannelyke* door *Woeloe* te plaatsen boven de laatste Haksoro van het woord, dat mannelijk is, als: ପିଣ୍ଡୁଁ *zoon*, ପିଣ୍ଡୁଁ *dochter* (uit vorstelijken bloede); ମାମାନ୍ଦୁଁ *een halfgod*, ମାମାନ୍ଦୁଁ *eene halfgodin*.

§ 23.

NAAMVAL DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

Alleen de betrekking, waarin de eerste naamval tot den tweeden

staat wordt door den uitgang van het zelfstandige naamwoord in den eersten naamval bepaald, hetwelk geschiedt door de lettergreep നി aan hetzelve te hechten, als : പത്രാന്തമിനാക്കി \ *het bevel van den vorst*, സൗഖ്യമാസ്താക്കി \ *het gebied van Soero-karto*, ശമ്പിമാസ്താക്കി \ *de komst van den Heer*.

De မှု in မဲ။ gaat over in den medeklinker van de laatste Haksoro van het zelfstandige naamwoord , wanneer dezelve van haren zelfklinker beroofd is ; b. v. ပျမ်မာမျိုး။ *de kruin van den berg* , မျမှုမာမေး။ *het kind van den ouderen broeder* , မျာမှုမာမျိုး။ *de brief van den broeder (vriend)*.

In plaats van ଶ୍ରୀ gebruikt men ook ଶ୍ରୀମତୀ \ ଶ୍ରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀମା \ b. v.

ମାନ୍ୟମଧ୍ୟମୀଯୀଁ\ het hart des menschen, ଭାବେଶ୍ୟମାତ୍ରମାତ୍ରା\ het
huis des buurmans, ଖମ୍ବିକାପ୍ରମ୍ଭୀଁ de brief van den heer.

De ^{Q.} ମା van ମା gaat in gezangen dikwijs verloren, terwijl de Tjetjak blijft en de Woeloe in Taling verandert; b. v. ଜ୍ଵାଙ୍ଗମାତ୍ରମାତ୍ରାଁ\ de schepper der wereld, ଜ୍ଵାଙ୍ଗମ୍ଭୀଁ\ de wil van Jwang.

Het zelfstandige naamwoord in den eersten naamval wordt ook somwijken zonder ମା met het volgende in den tweeden zamen gevoegd, als: ମେସିର ମାନ୍ୟମଧ୍ୟମୀଯୀଁ\ de koning van Messir (Egipte), ଜ୍ଵାଙ୍ଗମାତ୍ରମାତ୍ରାଁ\ een deksel van steen (een steenen deksel), ଜ୍ଵାଙ୍ଗମ୍ଭୀଁ\ het eiland Java.

De derde naamval wordt aangetoond door de voorzetels ପାଇବାଁ ପାଇବାଁ ପାଇବାଁ ଏବଂ ପାଇବାଁ. ଏହାଙ୍କିମାତ୍ରାଁ ଏବଂ ପାଇବାଁ\ aan, tot, naar, te plaatsen vóór de zelfstandige naamwoorden.

Wanneer een zelfstandig naamwoord eene beweging naar eene plaats uitdrukt en hetzelvē daardoor in den vierden naamval te staan komt, zoo geschiedt zulks door de eerste Haksoro van hetzelvē in ତିଥିରେ ପାଇବାଁ ଏବଂ ପାଇବାଁ ଏବଂ ପାଇବାଁ ଏବଂ ପାଇବାଁ te veranderen; b. v. ରାଜମାତ୍ରମାତ୍ରାଁ\ het paleis, ରାଜମାତ୍ରମାତ୍ରାଁ\ naar het

Wordt een zelfstandig naamwoord vergelijkender wijze gebruikt, zoo plaatst men **။** met de Sandangngan der eerste Haksoro tusschen de eerste en tweede Haksoro van het woord, als : မျှမျှမျှ။ *gelijk rook*, van မျှမျှမျှ။ *de rook*; မျှနှေ့မျှမျှ။ *gelijk den donder*, van မျှမျှမျှ။ *de donder*.

§ 24.

GETAL DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

Meestal blijft het zelfstandige naamwoord in het enkelvoud onveranderd hetzelfde in het meervoud; b. v. മുഖം *mensch*, *menschen*; പുരുഷം *soldaat*, *soldaten*; ഘട്ടം *huis*, *huizen*; ലഭ്യമാക്കി *brief*, *brieven*.

Het enkelvoud wordt somwijlen van het meervoud onderscheiden door de Haksoro မဲသို့[။] zijnde cene verkorting van မန်မူမျှ[။] of မိန္ဒြေ[။] één, *ééne*, te plaatsen vóór het zelfstandige naaamwoord, als:

မနိုင်၍ *één dag*, မမေးပျော်၍ *één paard*, မမိန္ဒ၍ *ééne gedaante*,
မတို့ *één mensch*.

Een meervoudig getal wordt uitgedrukt door vóór of achter het zelfstandige naamwoord de woorden မရှုံး၍ Kr. *mañayā* Ng. *veel*, မလေ၍ Kr. *mañayā* Ng. *alle*, မနဲ၍ မဂာ en မသ၍ *zamen*, *alle*, of een getal boven één, te plaatsen; b. v. မအယ်ရှုံး၍ *vele menschen*, မခြောက်ရှုံး၍ *alle werelden*, မဘယ်၍ *alle onderdanen*, မခေါ်ရှုံး၍ *landslieden*, မခိုရာ၍ *zeven hemelen*.

Een meervoudig getal wordt ook weleens door de herhaling van het zelfstandige naamwoord uitgedrukt; b. v. မြောက်၍ *valleijen*, မျာုံးမျာုံး၍ *kleederen*, မျာုံးမျာုံး၍ *vleeschsoorten*. Bij de herhaling voegt men nog somwijlen aan het einde van het woord de lettergreep မျှ၍ als: မျာုံးမျာုံးမျာုံးမျာုံး၍ *spijken*, *geregten*, မျာုံးမျာုံးမျာုံး၍ *vruchten*.

Eene andere vorm van het meervoudige getal ontstaat door de eerste Haksoro van het zelfstandige naamwoord te verdubbelen en de

BIJVOEGELIJKE NAAMWOORDEN.

§ 25.

TRAPPEN VAN VERGELIJKING.

Bij de *bijvoegelijke naamwoorden*, die, zonder eene verandering te ondergaan ten opzigt van geslacht, naamval en getal, achter de zelfstandige naamwoorden staan, heeft men alleen te letten op de *trappen van vergelijking*.

De vergelijkende trap (comparativus) veroorzaakt geene verandering aan het bijvoeglijke naamwoord in den stelligen trap (positivus), maar wordt uitgedrukt door de voorzetsels ମାତ୍ରଙ୍କୁ ଏବଂ ମାତ୍ରଯାଇଁ\ Kr. ମାତ୍ରଗୀରି\ Ng. en ମାତ୍ରକୁ or ମାତ୍ରାଁ\ Kr. en Ng. die hier zoo veel als *dan* beteekenen, op hetzelve te laten volgen; b. v.

ကျမ်းများမှာ သူ၏ ပေများ မြင့်ပေါ် သို့ သူ၏ ပေများ မြင့်ပေါ်။ het water was *hooger dan*
de weg ; မာတော်များမှာ သူ၏ ပေများ မြင့်ပေါ် များ မြင့်ပေါ်။ er waren *meer dooden dan*
levendigen ; မာတော်များ မြင့်ပေါ် မြင့်ပေါ် မြင့်ပေါ်။ het is dáár *slechter dan hier.*

Men gebruikt ook wel de werkwoorden မာတော်များ Kr. ကြမ်းများ
Kr. en Ng. en ကြပါ့များ Ng. *overtreffen*, *te boven gaan*, of de afge-
leide woorden သံများ Kr. en များ Ng. *meer*, om den vergelij-
kenden trap aan te tonen ; b. v. မာတော်များမှာ မာတော်များ Kr.
ကြမ်းများမှာ မြင့်ပေါ်မှာ မြင့်ပေါ်။ Ng. uwe grootte *overtreft* mij , d. i. gjij zijt *grooter*
dan ik ; သံများ Kr. များများ Ng. *verder*.

De *overtreffende trap* (superlativus), ontstaat door de woorden
မြတ်၍ Kr. en မြတ်၍ Ng. *zeer*, te plaatsen vóór het bijvoegelijk
naamwoord in den stelligen trap ; b. v. မြတ်မြတ်များ *zeer schoon*, *de*
schoonste ; မြတ်မြတ်မြတ်၍ *zeer slecht*, *de slechtste*, မြတ်မြတ်မြတ်၍ *zeer*
wit, *de witste* ; မြတ်မြတ်မြတ်၍ *zeer groot*, *de grootste*.

Men gebruikt ook de woorden မာတော်များ Kr. en မာတော်များ Ng.

met bijvoeging van മാർക്ക് Kr. en കൊമ്പ് Ng., om den overtreffenden trap aan te duiden, als: മാർക്ക് മാനുഷരിലുമ്പുത്തയുണ്ട് de fraaiste, മാൻപും മാനുഷരിലുമ്പുത്തയുണ്ട് de slechtste.

Eene herhaling van het bijvoegelijke naamwoord in den stelligen trap drukt insgelijks den overtreffenden trap uit; b. v. ମହିମାମହିମା
de grootste, ଶର୍ମିଷ୍ଠାଶର୍ମିଷ୍ଠା de verste.

Er bestaat nog een bijzondere vorm van den overtreffenden trap, die in het Nederduitsch door het woordje *te* wordt uitgedrukt en in het Javaansch door eene **मा** vóór en de lettergreep **मायू** achter het woord te plaatsen; b. v. **माकार्यायू** *te ver*, **मामार्यायू** *te veel*, **माग्यायू** *te groot.*

W E R K W O O R D E N.

§ 26.

SOORT EN VORM DER WERKWOORDEN.

De verschillende soorten van werkwoorden zijn: *bedrijvende* (*activa*), *lijdende* (*passiva*), *onzijdige* (*neutra*), *wederkeerige* (*reciproca*) en *veroorzakende* (*causalia*).

Bedrijvende werkwoorden zijn: മാന്ത്രിക്കും \ *werken*, ശാഖാക്കും \ *slaan*, ക്രമാക്കും \ *dragen*, നോമെന്നും \ *noemen*, റാഫലാക്കും \ *ontvangen*.

Lijdende werkwoorden worden gevormd door ദിപ്പിക്കും \ *Kr.* കും \ *Kr.* en *Ng.* en ദി \ *Ng.* te plaatsen vóór de bedrijvende, als: ദിപ്പിക്കാരാക്കും \ *gewerkt worden*, ദിപ്പിക്കാരാക്കും \ *gedragen worden*, മാന്ത്രാരാക്കും \ *opgehangen worden*, ദിഷ്ടാക്കും \ *geslagen worden*, ദിമാക്കും \ *gemaakt worden*.

In plaats van ദിപ്പിക്കും gebruikt men bij werkwoorden in Madhjo de lettergreep ഭഗവ്യും \ als: ഭഗവാന്നാരാക്കും \ *in beslag genomen worden*.

Een lijdend werkwoord ontstaat ook door inlassching van കു

tusschen de eerste en tweede Haksoro van het bedrijvende werkwoord, zoodanig, dat de eerste Haksoro altoos Woeloe aanneemt, en hare eigene Sandangngan, indien zij namelijk eene heeft, aan de ingelaschte **କୁ** mededeelt; b. v. **କୁହୁଳା** gedragen worden, van **ହୁଳା** dragen; **କୁହୁଳା** gemaakt worden, van **ହୁଳା** maken; **କୁହୁଳା** gebragt worden, van **ହୁଳା** brengen. De **କୁ** wordt veranderd in **କି** wanneer de eerste Haksoro eene Sockoe heeft, als: **କିହୁଳା** weggeworpen worden, van **ହୁଳା** wegwerpen; **କିହୁଳାନ୍ତା** geslagen worden, van **ହୁଳାନ୍ତା** slaan; **କିହୁଳାନ୍ତା** gezegd worden, van **ହୁଳାନ୍ତା** zeggen.

De lijdende vorm, welke ontstaat door de Haksoro **କି** voor en de lettergreep **ମାନ୍ତର** achter het bedrijvende werkwoord te plaatsen, kan meer als een zelfstandig naamwoord beschouwd worden (zie § 21); b. v. **ମାନ୍ତରାଜମାନ୍ତର** hetgeen bezeten wordt, d. i. bezitting; **ମାନ୍ତରାଜମାନ୍ତର** hetgeen geweten wordt, d. i. wetenschap, kennis.

Onzijdige werkwoorden zijn, **ଯତେନାଗ୍ରା** gaan, **ଯତେନାଗ୍ରା** rijden, **କାନ୍ଦା** kwaad op iemand zijn, **ବ୍ୟନ୍ଧା** zitten.

Door **মা** of **ন্তু** achter onzijdige werkwoorden te plaatsen worden deze bedrijvende; b. v. **কুণ্ঠায়মা\ zetten**, van **কুণ্ঠায়\ zitten**; **অয়ামা\ berijden**, van **অয়ামু\ rijden**; **অমান্তু\ iemand berispen**, van **অমা\ kwaad op iemand zijn**.

Veroorzakende werkwoorden worden gevormd door de lettergrepen

ပမာဏမျှ\ verlengen, van လင်\ lang; သမုဒ္ဓမာဏမျှ\ doen gelasten,
van သမုဒ္ဓ\ gelasten; မှုန့်မာစုမှ\ doen weten, van မှုန့်\ weten;
ကျမှုတုမာ\ laten roepen, van ကျမှု\ roepen.

Eindigt het werkwoord met eene Legenno, met Taling, Woeloe of Soekoe, zoo wordt de Haksoro ၏ tusschen het woord en de aanhechtingen မာဏမျှ en မာစုမှ geplaatst; de Woeloe wordt alsdan in Taling, en de Soekoe in Taling-Taroeng veranderd; b. v.
မိမာဝါမာမျှ\ doen zien, van မိမာ\ zien; မြော့မိမာဝါမာမှ\ doen drinken, drenken, van မြော့မှ\ drinken; မှုန့်မာဝါမာမှ\ doen worden, veroorzaken, van မှုန့်\ worden; ချမှုမှုန့်မာစုမှ\ doen hooren, van ချမှု\ hooren.

Door de verdubbeling der eerste Haksoro van het woord ende aanhechting der lettergreep မာဏမျှ\ ontstaat nog eene soort van werkwoorden, die een meervoudig getal der handelende personen te kennen geeft; b. v.
မားမားမှုမျှ\ velen, die zich elkander omhelzen; မားမားမှုမျှ\ velen, die elkander groeten.

§ 27.

VERLENGDE VORM DER WERKWOORDEN.

Van bijna elk werkwoord bestaat er eene *korte* en eene *lange* vorm.

a. မာ\ als: မာတေသာ့\ van တတ်သာ့\ werken , မာတုပါနမာ့\
 van မာတုပါနမာ့\ pachten , မာတေသာ့\ van မာတေသာ့\ eerbiedige hulde
 bewijzen.

b. မာမျှ\ als: မာမှုပါနဲ့\ van ကုပါနဲ့\ worden, ontstaan,
 c/ မာမျှမှု\ van ကောမျှ\ schrijven, မာမျှစုရေး\ van စုရေး\
 ontvangen.

c. မာမျှ\ als: မာမြန်မာ\ van တွေမူး\ *dragen*, မာမြန်မာမျှ\ van မူးမှုမျှ\ *rooven*, မာမြန်မာမျှ\ van မူးမေးမှုမျှ\ *vernietigen*.

d. **mn̄** als: **mn̄mn̄n̄\ van mn̄\ brengen**, **mn̄mn̄n̄\ van mn̄**
beloonen.

Komt een dezer voorzetsels te staan vóór een zelfstandig naamwoord,

zoo verandert hetzelve in een werkwoord; b. v. କାମ୍ନ୍ୟାପ୍ତି\ helpen; van କାମ୍ନ୍ୟାପ୍ତି\ help; ବାସ୍ୟାପ୍ତି\ wonen, van ବାସ୍ୟା\ huis, ବାଶ୍ୟାନ୍ୟାପ୍ତି\ behartigen, van ବାଶ୍ୟାନ୍ୟାପ୍ତି\ het hart; ବାଶ୍ୟାନ୍ୟାପ୍ତି\ iemand als heer erkennen, van ବାଶ୍ୟାନ୍ୟାପ୍ତି\ heer.

---

§ 28.

WIJZEN DER WERKWOORDEN.

Men heeft voornamelijk te letten op de *aanvoegende* en de *gebiedende* wijs, omdat deze alleen eene verandering ondergaan.

De aanvoegende wijs is alleen gebruikelijk in woorden, die Krqmo zijn, terwijl de gebiedende wijs alleen in Ngoko voorkomt.

Een werkwoord, dat met eene Haksoro eindigt, die haren zelfklinker verloren heeft, verdubbelt in de aanvoegende en gebiedende wijs de laatste Haksoro, als: ପାଇଥୁଣ୍ଡା\ dat men werke, van ପାଇଥୁଣ୍ଡା\
werken; ପାଇଥୁଣ୍ଡା\ dat men beloone, van ପାଇଥୁଣ୍ଡା\ beloonden; ପାଇଥୁଣ୍ଡା\ sla,
van ପାଇଥୁଣ୍ଡା\ slaan; ଏଇଥୁଣ୍ଡା\ vertrek, van ଏଇଥୁଣ୍ଡା\ vertrekken.

De gebiedende wijs wordt bij woorden, die met eene Legenno

eindigen , uitgedrukt door ၁။ aan het einde van dezelve te plaatsen ; b. v.
မှတ်ယူ။ *breng* , မှတ်ယူ။ *lees* , မှာဂါဒာယူ။ *verhaal* !

Is de uitgang van het werkwoord Wignjan , Woeloe of Taling ,
zoo wordt de ၁။ in ၂။ veranderd , als: မှာဟန်၃။ သူ or မှာဟန်၃။ သူ
behartige , မှာစု၃။ သူ or မှာစု၃။ သူ *geef* , အပို။ သူ
het worde , *geschiede* ,
မှာစု။ *doe* ! Eindigt het werkwoord met Soekoe , zoo laat men ၁။
op dezelve volgen , als : ချွဲ့၍ သူ။ *ga binnen* , ဆျေး။ *slaap* ,
တုရံ့၍ သူ။ *lach* !

Werkwoorden , wier laatste Haksoro door Pasangngan verdubbeld
zijn en met Woeloe eindigen , verliezen de Woeloe en voegen ၄။ bij
de verdubbelde Haksoro ; b. v. ကျမှတ်ယူ။ သူ^{၁။} ကျမှတ်ယူ။ သူ^{၂။} *aanbieden* ,
ပုစ္နာဖွေ။ သူ^{၁။} ပုစ္နာဖွေ။ *dooden* , ပုစ္နာပွေ။ သူ^{၁။} ပုစ္နာပွေ။ *ontvangen*.

Bij veroorzakende werkwoorden worden in de aanvoegende en ge-
biedende wijs de aanhechtingen မှုလု။ သူ^{၁။} မှုလု။ သူ^{၂။} သူ^{၃။}
veranderd in မှု။ သူ^{၁။} မှု။ သူ^{၂။} သူ^{၃။} သူ^{၄။} သူ^{၅။} သူ^{၆။}
als : ယပျု။ မှု။ သူ^{၁။} ယပျု။ မှု။ သူ^{၂။} မှု။ သူ^{၃။} မှု။ သူ^{၄။} မှု။ သူ^{၅။} မှု။ သူ^{၆။} *doen gelasten* , ပုံး။ မှု။ သူ^{၁။} ပုံး။ မှု။ သူ^{၂။} မှု။ သူ^{၃။} မှု။ သူ^{၄။} မှု။ သူ^{၅။} မှု။ သူ^{၆။} *verlengen* , ဗျိုး။ မှု။ သူ^{၁။} ဗျိုး။ မှု။ သူ^{၂။} မှု။ သူ^{၃။} မှု။ သူ^{၄။} မှု။ သူ^{၅။} မှု။ သူ^{၆။} *doen hooren*.

Door de lettergreep **မျှ။** of de Haksoros **မျှ။** aan het einde van een werkwoord te plaatsen, ontstaat nog eene bijzondere vorm van de gebiedende wijs; de eerste uitgang slaat altoos op een voorwerp in het enkelvoudige en de tweede op een voorwerp in het meervoudige; b. v. **မျှ။မောက်မျှ။** *roep dien man*; **မျှ။မောက်မျှ။** *roep die menschen.*

Deelwoorden ontstaan uit de vereeniging van het betrekkelijke voor-naamwoord മിന്ന് or മി with het werkwoord; b. v. മാനുക്ക്\ *hij die eet* of *etende*, മാനുപ്പ്\ *hij die schrijft* of *schrijvende*, *schrijver*.

§ 29.

TIJDEN DER WERKWOORDEN-

Het werkwoord verbonden met het persoonlijke voornaamwoord wijst den *tegenwoordigen tijd* (praesens) aan , als : **ମୁଖ୍ୟାମ୍ବାୟି** ik eet ; **ମୁଖ୍ୟାମ୍ବାୟି** ik schrijf ; **ମୁଖ୍ୟାମ୍ବାୟି** gij komt ; **ମୁଖ୍ୟାମ୍ବାୟି** gij brengt .

De verleden tijd (praeteritus) wordt uitgedrukt door de hulpwoorden **NE**\ Kr. en **W** of **W**\ Ng. *reeds*, *geleden*, *vóór*

het werkwoord te plaatsen , als : မျှော်မေးရရှိခဲ့သူ။ *ik heb ontvangen ;*
 မူမြတ်သုတေသနမျှော်။ *gij hebt gegeten ;* မာမျှော်မေးရပါ။ *ik heb gebragt ;*
 မူမြတ်စုသုတေသနမျှော်။ *gij hebt gezien.*

Een werkwoord in den *toekomenden tijd* (futurum) wordt door de woorden : မူမြတ်။ Kr. မူမြတ်။ Ng. *aanstaande* , မှုပါ။ Kr. မှုပါ။ Ng. *zullen* en မှုပါ။ Kr. မှုပါ။ Ng. *willen* , *begeeren* , aangetoond ; b. v. မျှော်စုသုတေသနမျှော်။ *ik zal gaan ;* မာမျှော်မှုပါ။ *ik zal eten ;*
 မူမြတ်သုတေသနမျှော်။ *gij zult komen ;* မူမြတ်စုသုတေသနမျှော်။ *gij zult slaan.*

Somtijds wordt de verleden en toekomende tijd zonder bijvoeging van een hulpwoord , alleen door verandering van de eerste Haksoro van het werkwoord uitgedrukt ; men moet alsdan uit den zamenhang opmaken , welke de bedoelde tijd zij.

Behalve den tegenwoordigen , verleden en toekomenden tijd , bestaan er geene tijden meer , gelijk in Europeesche talen , waar men nog eenen *onvolmaakt verleden tijd* (imperfectum) , *eenen meer dan volmaakt verleden tijd* (plus quam perfectum) enz. heeft .

§ 30.

VERVOEGING VAN EEN WERKWOORD IN KROMO.

C
କ୍ରମା\ D R A G E N.
ମୁ

B E D R I J V E N D E V O R M.

Aantoonende wijs.

Tegenw. tijd. କ୍ରମାଣା\ ମୁ	ଯତ୍ପରାଯାନା\ ମୁମୁ
Verl. tijd. କ୍ରମାନାପରା\ ମୁମୁ	ଯତ୍ପରାଯାନାପରା\ ମୁମୁ
Toek. tijd. କ୍ରମାନ୍ତପାରା\ ମୁ	ଯତ୍ପରାଯାନ୍ତପାରା\ ମୁ

Aanvoegende wijs.

Tegenw. tijd. କ୍ରମା\ ମୁ	ଯତ୍ପରାଯା\ ମୁମୁ
Verl. tijd. କ୍ରମାନାପରା\ ମୁମୁ	ଯତ୍ପରାଯାନାପରା\ ମୁମୁ
Toek. tijd. କ୍ରମାନ୍ତପାରା\ ମୁ	ଯତ୍ପରାଯାନ୍ତପାରା\ ମୁ
Deelwoord. ଗାଣା or ମାଣା\ ମୁ	
Onbepaalde wijs. କ୍ରମା or ମାନା\ ମୁମୁ	

LIJDENDE VORM.

Aantoonende wijs.

- Tegenw. tijd. କରୁଣାଦିପ୍ରମାଣୀ or କରୁଣାମାତ୍ରାନୀ or କରୁଣାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀ
ଅଭିଲାଷାଦିପ୍ରମାଣୀ or ଅଭିଲାଷାମାତ୍ରାନୀ or ଅଭିଲାଷାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀ
Verl. tijd. କରୁଣାଦିପ୍ରମାଣୀ or କରୁଣାମାତ୍ରାନୀ or କରୁଣାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀ
ଅଭିଲାଷାଦିପ୍ରମାଣୀ or ଅଭିଲାଷାମାତ୍ରାନୀ or ଅଭିଲାଷାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀ
Toek. tijd. କରୁଣାଦ୍ୱାରାଦିପ୍ରମାଣୀ or କରୁଣାମାତ୍ରାଦ୍ୱାରାନୀ or କରୁଣାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀ
ଅଭିଲାଷାଦ୍ୱାରାଦିପ୍ରମାଣୀ or ଅଭିଲାଷାମାତ୍ରାଦ୍ୱାରାନୀ or ଅଭିଲାଷାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀ

Aanvoegende wijs.

- Tegenw. tijd. କରୁଣାଦିପ୍ରମାଣୀରୀ or କରୁଣାମାତ୍ରାନୀରୀ or କରୁଣାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀରୀ
ଅଭିଲାଷାଦିପ୍ରମାଣୀରୀ or ଅଭିଲାଷାମାତ୍ରାନୀରୀ or ଅଭିଲାଷାଟ୍ରୋଧ୍ୟୀନୀରୀ

Aanmerking. De verledene en toekomende tijd worden, met bijvoeging der woorden ମେଳାମ୍ବୁ and ଶ୍ରୀଦ୍ୟାଁ op dezelfde wijze gevormd,

VEROORZAKENDE VORM.

Aantoonende wijs.

- Tegenw. tijd. କରୁଣାଦ୍ୱାରାମାତ୍ରାନୀରୀ or ଅଭିଲାଷାଦ୍ୱାରାମାତ୍ରାନୀରୀ

Verl. tijd. မျှောက်ပြုမူများမျှ။ မရှုပ်ထုမေ့သု။ မျှောက်ပြုမူများမျှ။

Toek. tijd. မျှောက်ပြုမူများမျှ။ မရှုပ်ထုမေ့သုမူများမျှ။

Aanvoegende wijs.

Tegenw. tijd. မျှောက်မူများမျှ။ မရှုပ်ထုမူများမျှ။

Verl. tijd. မျှောက်ပြုမူများမျှ။ မရှုပ်ထုမေ့သုပြုမူများမျှ။

Toek. tijd. မျှောက်ပြုမူများမျှ။ မရှုပ်ထုမေ့သုမူများမျှ။

Wederkeerige vorm. မျှောက်မူများမျှ။

§ 31.

VERVOEGING VAN EEN WERKWOORD IN NGOKO.

ဝါဝါမျှ။ *SLAAAN.*

B E D R I J V E N D E V O R M.

Aantoonende wijs.

Tegenw. tijd. မာမျိုးမာမျိုး။ ရုစားရုပားမာမျိုး။

Verl. tijd. မာမျိုးမူမာမျိုး။ ရုစားရုပုမူမာမျိုး။

Toek. tijd. ଯାହୁତ୍ୟାମାନିକିଷ୍ଣୀ\nଶିଖିତାମାନିକିଷ୍ଣୀ

Geb., wijs. ଯାହା ଯାଏ \
 ଯାହା ଯାଏ \ en ଯାହା ଯାଏ \

Deelwoord. கி of மூலமாக

Onbepaalde wijs. ഒരു മാനവിലൂടെ or മാനവിലൂടെ

LIJDENDE VORM,

Aantoonende wijs.

Tegenw. tijd. மாண்புமிகுவூ் of மாண்புகிவூ்

ପଦିକ ମୁଦ୍ରାକାରୀଙ୍କୁ ଓ ଶାଖାଙ୍କୁ

Verl. tijd. யானுபவாக்காவூ மூன் வாய்ந்தாவூ \

திரு தியவெள்ளானாவு of வண்டுநாவு\

Toek. tijd. ଯାଏଇଁମାନିବ୍ୟାହୀନ୍ତିରୁଁ of ଯୋଗିବ୍ୟାହୀନ୍ତିରୁଁ

திரு 2 திரு போன்ற சபாநாயகர் கூடும் போன்ற சபாநாயகர்

Aanvoegende wijs.

Tegenw. tijd. ମାତ୍ରାଯାହାତି ଯା । of ମାତ୍ରାଯାହାତି ଯା ।

ବିଭାଗ ପରିଚୟ ମାତ୍ର

De verledene en toekomende tijd worden door de woorden **မျှ** en **မြန်** voor het werkwoord in den tegenwoordigen tijd te plaatsen, op dezelfde wijs gevormd.

VEROORZAKENDE VORM.

Aantoonende wijs.

Tegenw. tijd.	ရာမျိုးမှုန်ခါဒေသဘူမာ\	မျှော့။ စုပ်မို့န်ခါဒေသဘူမာ\
Verl. tijd.	ရာမျိုးမှုန်ခါနာဒေသဘူမာ\	မျှော့။ စုပ်ပါ ဆနာဒေသဘူမာ\
Toek. tijd.	ရာမျိုးမှုန်ခါနာဒေသဘူမာ\	မျှော့။ စုပ်မြေားမှုန်ခါနာဒေသဘူမာ\
Gebiedende wijs.	ရာမျိုးမှုန်ခါနာဒေသဘူမာ\	
Wederkeerige vorm.	ရာမျိုးမှုန်ခါနာဒေသဘူမာ\	

§ 32.

WERKWOORDEN, WIER EERSTE HAKSORO VERANDERD WORDT.

De werkwoorden, welke met **ଏ** **କାମ** **କର** **ଅ** en **କର** beginnen,
veranderen de eerste Haksoro ; **ଏ** verandert in **ଏଇ** **କାମ** in **ଏଇ** en **ଏଇ**
କର in **ଏଇଅ** **କର** in **ଏଇଅ** en **କର** in **ଏଇଅ**

Deze verandering heeft plaats :

a. Wanneer door de voorzetsels ပါပ္ပန္မာ၊ မှာ en မူး de lijende vorm van het werkwoord wordt uitgedrukt: b. v. ဂေါ်မူးမောင်းမှု
van မူးမောင်းမှု *ontvangen*; ဂေါ်မူးမျှုံးမှု van မူးမျှုံးမှု *dooden*; မူးမြတ်
van မြတ် *vatten*; ဂေါ်မူးမှု of မူးမှု van မှုံးမှု *noemen*; ဂေါ်မူးမျှုံးမှု
of မူးမျှုံးမှု *vergunnen*.

b. Wanneer de lijdende vorm door inlassching van ဧ wordt aangetoond, als: ရေး / ရ / မျှ။ van စွားမျှ။ schrijven; ပုံမျှ။ van မြတ်မျှ။ op den schoot houden; မျှုံး / မျှ။ van ကုန်။ beletten.

c. Wanneer ମନ୍ତ୍ରାଳୟ \ ପିଲ୍ଲା \ କୋର୍ଟ୍ \ କାନ୍ଦାଳ୍ ଅତିଥିରୁ \ of een ander woord,
dat den verleden of toekomenden tijd uitdrukt, vóór het voornaam-
woord te staan komt; b. v. ଯତ୍କିମାତ୍ରାହାତ୍ପରାମରିତ୍ \ *ik heb ontvangen;*
କୋର୍ଟ୍ ମାତ୍ରାହାତ୍ପରାମରିତ୍ \ *ik zal schrijven.*

d. Wanneer het hulpwoord, waardoor de verledene of toekomende tijd wordt uitgedrukt, is weggelaten, waar hetzelve verondersteld wordt; b. v. விழுவகாண்டு வு voor விழுவகாண்டு வு \ *ik heb gezien*;

ပေါ်မှုမှုသမ္ပါ။ voor ပျမှော်မှုမှုသမ္ပါ။ *ik heb vergund.*

e. In de aanvoegende en gebiedende wijs van de veroorzakende vorm, als : မှတ်မှုမှု မှုမှုသမ္ပါ။ *doen zien*; မှတ်မှုမှု မှုမှုသမ္ပါ။ *doen oppakken*; ဘုရားမှုမှုသမ္ပါ။ *doen hooren*.

f. Wanneer een persoonlijk voornaamwoord geplaatst wordt vóór een werkwoord in Kromo en daardoor de gebiedende wijs wordt uitgedrukt; b. v. မရမှုမှုသမ္ပါ။ မရမှုမှုသမ္ပါ။ *schrijven*; မရမှုမှုသမ္ပါ။ မရမှုမှုသမ္ပါ။ *dooden*.

g. In de gebiedene wijs van alle werkwoorden, die Ngoko zijn, als: ယာမျိုးမှုမှု မှုမှုသမ္ပါ။ ယာမျိုးမှုမှုသမ္ပါ။ *aanbieden*; မှတ်မှုမှုသမ္ပါ။ မှတ်မှုမှုသမ္ပါ။ *oppakken*.

h. In de wederkeerige vorm der werkwoorden; als: မေန့်ပေန့်မေန့်မေန့်မှုမှုသမ္ပါ။ *elkander dooden*; မေမာမှုမှုသမ္ပါ။ *elkander naderen*; ဘုရားဘုရားမှုမှုသမ္ပါ။ *elkander verwoesten*.

i. In alle afgeleide zelfstandige naamwoorden (zie § 21).

§ 33.

VOORBEELDEN VAN DE VERANDERING DER EERSTE HAKSORO. (*)

a. WERKWOORD BEGINNENDE MET မ\

မေတ္တာပါ or မာမွှေးမျိုး Kr. ZIEN.

မျောက်နှာပါ onb. tijd, မလေ့မျောက်နှာပါ verl. tijd, အရှေ့သမာန
များမျိုး toek. tijd, မျောက်နှာမှာ aavn. wijs, မရမှုပုယ်မှာမျိုး geb.
wijs, မူဖူမှာမျိုး များမျိုး or မာမွှေးမျိုး lijd. vorm, မာမျိုး
veroorz. vorm, aavn. wijs, မြတ်များမျိုး wederk. vorm, မာမျိုး
en မာမျိုး afg. zelfst. naamw.

b. WERKWOORD BEGINNENDE MET ခြား I.

ခြေားမျိုး or မာမျိုးမျိုး Ng. OPPAKKEN.

မာမျိုးများမျိုး onb. tijd, မာမျိုးများမျိုး verl. tijd, အမျေားများမျိုး
toek. tijd, မူများမျိုး မူများမျိုး en မာမျိုးများမျိုး geb. wijs, မူမျိုးမျိုး

(*) De tijden, wijzen en vormen, in welke de eerste Haksoro onveranderd blijft, zijn in deze voorbeelden weggelaten.

ଲାଗୁଣାଖ୍ୟା of ପାତ୍ରାଖ୍ୟା \ lijd. vorm, ପାତ୍ରାଖ୍ୟା \ veroorz. vorm. geb.

wijs, വിഷ്ണുവായി \ wederk. vorm, വിഷ്ണു \ afg. zelfst. naamw.

c. *WERKWOORD BEGINNENDE MET 'n\ u.*

၁၇၂၅ ကျင်းမာရ်၊ Kr. VERZOEKEN.

አይሁዳብዕና＼ onb. tijd, የልጊዢ ማስብዕና＼ verl. tijd, መግሬታውሁዳብዕና＼
toek. tijd, መግሬታውሁና＼ aanv. wijs, ስማዣያዥሙና＼ geb. wijs,
ሰማዣያዥሙና＼ ሁሳዥሙና＼ of በጣሙና＼ lijd. vorm, ስጥቃዕና＼ veroorz.
vorm, aanv. wijs, ስጥቃዕና＼ wederk. vorm, ስጥቃዕና＼ of በጣሙና＼
afg. zelfst. naamw.

d. WERKWOORD BEGINNENDE MET EI

ମୃଦୁଲୀ

မာမျှပစ်နာရွှေ့ \ onb. tijd , မိမ်သော်နာရွှေ့ \ verl. tijd , အေသာ မာမျှပစ်နာရွှေ့ \
မြှုံးမြှုံးမာမျှပစ်နာရွှေ့ \ toek. tijd , ပစ်နာရွှေ့။ en ပစ်နာရွှေ့မာ \ geb. wijs , ဂေါပစ်နာရွှေ့ \ အေပစ်နာရွှေ့
of ပရွှေ့မာရွှေ့ \ lijd. vorm , ပစ်နာရွှေ့။ ချော်ချော် \ veroorz. vorm , geb. wijs ,
ပစ်နာရေးမြှုံးမာရွှေ့ \ wederk. vorm , ပမီ။ en ပရွှေ့မာရွှေ့ \ afg. zelfst. naamw.

e. *WERKWOORD BEGINNENDE MET G*

କୁଳାଙ୍ଗ of ଯାଣେଖାରୀ Kr. en Ng. AANBIEDEN.

f. WERKWOORD BEGINNENDE MET G

ഭേദവല്ല of മാഭേദവല്ല \ Ng. B E D E R V E N.

မာမျိုးများ။ onb. tijd, ပါမ်မာများ။ verl. tijd, အေမာ့သမာများ။
မျှ။
မျှ။
toek. tijd. ဗုဒ္ဓမာ။ ဗုဒ္ဓများ။ en ဗုဒ္ဓတမာ။ geb. wijs, ဇာန်များ။
မျှ။ မျှ။ မျှ။

ବୀର୍ଯ୍ୟାମ୍ବୁ \ of ବୀର୍ଯ୍ୟାମ୍ବୁ lijd. vorm, ବୀର୍ଯ୍ୟାମ୍ବୁ \ veroorz. vorm, geb. wijs.

நூல்வடிவம் \ wederk. vorm, நூல்வடிவம் \ வடிவம் \ agf. zelfst. naamw.

*g. WERKWOORD BEGINNENDE MET G *

କିମ୍ବା କିମ୍ବା of କିମ୍ବା କିମ୍ବା \ Kr. en Ng. *VERGUNNEN.*

၁၃၈
ကျော်များ \ onb. tijd, မယ်များများ \ verl. tijd, အော်များများ
များ \ geb. wijs, မရှုပ်သူများ \ geb. wijs, မရှုပ်သူများ \ geb.
wijs, မရှုပ်သူများ \ မာမီများ or များများ \ lijd. vorm, များများ \ veroorz.
vorm, aanv. of geb. wijs, များများများ \ wederk. vorm, များ\
များ \ afg. zelfst. naamw.

§ 34.

HET VOORZETSSEL W.

De Haksoro **W** voor een woord geplaatst wordende veroorzaakt
de volgende veranderingen :

a. Staat dezelve in plaats van മാത്രാമൃ \ Kr. en മട്ട \ Ng. één,

ééne (zie § 24),

b. Wordt onder de **u** het woord **met**, begrepen, als:

မတေသနစပါရမယ့် *met uwe echtgenoote.*

c. Verandert dezelve een zelfstandig naamwoord in een bijwoord

of bijvoegelijk naamwoord, als: **မြင့်ဘာပျော်** *binnen*, **မယုပေါ်** *bij voorbeeld*, **မနားပျော်** *daarna*, **မအော်များပျော်** *Kr. en* **မရှုစာဖော်**

Ng. alle.

d. De voornaamwoorden **ပျော်များ** en **များများ** veranderen door het voorzetsel **u** in bijwoorden, als: **မပျော်များ** *Kr.* **မများများ** *Ng. thans*,
tegenwoordig.

§ 35.

EENIGE ALGEMEENE REGELEN DER SYNTAXIS.

Dat de *eerste naamval* van een zelfstandig naamwoord met den *tweeden* verbonden wordt door de lettergrepen **များ** **များပျော်** **ရုံး** en **များများ** is bereids § 23 aangetoond. **များပျော်** enz. is eigenlijk het bezittelijke voornaamwoord van den derden persoon. Op dezelfde wijs pleegt men ook in het Nederduitsch, hoewel het niet taalkunstig is, te zeggen:

Willem zijn boek, in plaats van : *het boek van Willem* ; *Karel zijne schuld*,
in plaats van : *de schuld van Karel*.

De vierde naamval (object) staat, wanneer dezelve niet door een voorzetsel wordt aangetoond, altoos vóór den eersten naamval (subject) en het werkwoord; b. v. ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *ik sla u*; ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *ik verzoek u*; ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *volg gij mij*.

Het bijvoegelijke naamwoord staat overal achter het zelfstandige naamwoord, als: ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *een groot huis*; ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *een rijk man*; ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *een zuiver hart*.

Twee of zelfs somwijlen drie ontkennende woorden worden als eene bevestiging beschouwd; b. v. ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *het zal geschieden*; ମୁଖ୍ୟାନ୍ତିକାରୀଙ୍କିମୁଁ\ *zekerlijk*.

Savansch

L E E R-_{E N} L E E S B O E K.

Sopo djennengmoe? Koelo hawasto Poen Ranoe-Tirto. Hoe-moermoe piro? Songo-las tahoen loemampah poenniko. Wis loe-makoe pirang sasi? Saweg pitoeng woelan. Homahmoe hing ngen-dhi? Grijjo koelo hing doesoen Kahoemman. Wong toewo-toewamoe hopo hisih podo hoerip? Hinggih taksih sami gessang. Kowe hopo wis homah-homah? Hinggih sampoen hangsal tigang tahoen poenniko. Kowe wis dhoewe hannak? Dhereng.

Pagawehhamoe hopo? Padhamellan koelo sesabin. Sawah piro kang ko holah? Namoeng tjatjah sabin sadjoeng sakikil. Kowe dhoewe pategallan? Hinggih gadah kalih henggen. Sawahmoe jen pannen holeh-holehhanne piro? Mennawi me-

GESPREKKEN.

◀ * 00 * ▶

1.

1. ട്രാൻസ്‌ഫോർമേറു \ 2. ഫാന് \ 3. ക്ലൂബ് \ 4. റിപ്പാറ്റേഴ്സ് \

2.

dhal kalih-welas hamet. Tegalmoe hadhat holeh piro ? Boten
kenging kabestoe mawi-mawi hingkang katannem.

Keprije moenggoeh lakoenning wong dhagang ? Hing sapoenniko tijang grami kathah tiwas. Tiwas bab hopo ? Hawit hing margi resah kathah begallan. Hing ngendhi bangnget roesoehhe ? Jen dateng Semawis Srondol lan Ngoengarran. Hopo hora nono kang roemekso hoetowo toetoelong ? Wartossipoen hingkang toetoeloeng derek begal pijambak. Wong piro jen loemakoe dhagang ? Ngantos djangkep tijang sadhoso hoetawi kalih-dhoso. Jo genne wong hakeh kenno dhibegal ? Mennawi kathah tijang hawon sangnget bingngah, jen kedik boten. Sabab hopo ? Milo mekaten : jen kathah hing-gih kathah hangsalling pandhoemannipoen. Wong begal hono piro ? Saking goejoebbipoen ngantos seket toewin sawidhak. Hopo hora

ଯାହାକୁ ପିଲାମନାଳିଲ୍ଲୁ\ କିମ୍ବାଖାଯାଏତୁବାବାନ୍ତୁଲ୍ଲୁପାଇବା\ ଦୟାରେ କାହାମାଣୀଲୁ
 ହୁଏ ଦିଦିଦି\ .. .
 ଶିଳପିଲାମନାଳିଲ୍ଲୁ\
 ଏବଂ

1. ମାତ୍ରା \ 2. ଯାଇଥୁ \ 3. ଯାଇଥୁ \ 4. ଯାଇଥୁ \ 5. କୁ \ 6. ଯାଇଥୁ \
7. କୁ \ 8. ଯାଇ \ 9. ଯାଇଥୁ \

3;

nono parentah moenggoeh roemeksanning dhedhalan? Hinggih won-
ten, hannangnging boten mantoen.

Jen mangke sonten boten djawah, koelo bade noempak kapal;
mennawi pareng karso sampejan koelo hatoerri sarengngan. Nijat
koelo mangke sonten hinggih bade noempak kapal: hawit kapal koe-
lo sampoen lami boten dhipoen toempakki; nanging sami noempak
kapal dateng poendhi? Koelo njarah sakarso sampejan. Mennawi
pareng karso sampejan sami ngoebengngi hing Kadaton? Djam pinten
gen sampejan bade tegar? Djam gangsal. Poenniko kasontennen.
Soewawi sami tegar djam satengngah gangsal. Hinggih.

(7)

ဘဝမေပတ္တာ၏။ ၂။ ရှင်၊ ရ.။ ၃။ ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးပေါ်များ။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။
မာရီ၊ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

---

၁. ရ.။
၂. ရ.။
၃. ရ.။
၄. ရ.။
၅. ရ.။
၆. ရ.။
၇. ရ.။
၈. ရ.။
၉. ရ.။

4.

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

၁။ ရ.။ ၂။ ရ.။ ၃။ ရ.။ ၄။ ရ.။ ၅။ ရ.။ ၆။ ရ.။ ၇။ ရ.။ ၈။ ရ.။ ၉။ ရ.။

-
၁. ရ.။
  ၂. ရ.။
  ၃. ရ.။
  ၄. ရ.။
  ၅. ရ.။

Kangdjeng Pangeran poennopo wiloedjeng? Hinggih wiloedjeng. Sampoen lami koelo boten hanninggalli hing sampejan. Koelo sampoen kesah dateng hing Semawis; wonten hing ngrikoe kawan-welas dhinten. Poennopo hingkang dhadhos dhamel sampejan won-ten hing Semawis? Koelo gadah prakawis sakedik. Sampejan mondok hing poendhi? Koelo mondok dhalemmipoen toewan Residen. Won-ten hing Semawis sampejan poennopo boten pikantoek warti? Boten. Saweg poennopo sampejan rawoeh saking Semawis? Sampoen wonten gangsal dhinthen poenniko.

5.

၁၂၁၅ မြန်မာစာတော်ဖွံ့ဖြိုးနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၆ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၇ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၈ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၉ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၁ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၃ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး
၁၂၁၄ မြန်မာစာတော်ရှိနှင့် မာဟာ့သို့နှင့် မေချုပ်မီစုံမှုနှင့် အမြတ်ဆုံး

1. മാധ്യമവും \ 2. ധന്ത്വവും \

Hiki lajang manniro parentah, Radhen - Toemenggoeng Padhmo - dhi - Prodjo, dawochho hing pakenniro Dhemang Soero - Kerti hing dheso Djaboeng.

Lirring lajang parentah manniro haweh werroeh, jen hing sasi Besar ngarep hiki, manniro dhoewe gaweh : rabinne poetro manniro Radhen Bagoes - Kintel. Wiwitting djadjagongngan tanggal ping sapoeloech ; hidjab bandjoer temoenne pisan, tanggal ping limo-las. Kang ngikoe paken-niro manniro poendoetti pasoembang : Kang roepo doewit salawe rejal ; kebo papat ; berras patang-poeloeh dhangan ; lan wong sikep sapoeloech ; tekoho hing sasi Besar tanggal ping woloe. Pemo hodjo tan nora kalakon. Moenggoeh leboe pakenniro, jen kongsi jo kasep hing gawe, hamesti nemoe bilahi kang locwih habangnget. Ti ti.

Soero-karto ping 7 Doelkangidhah, tahoen Be, ongko 1750.

BRIEVEN.

6.

*Brief van Radhen-Toemenggoeng Padhmo-dhi-Prodjo aan
Dhemang Soero-Kerti.*

၁၇၂၃ မြန်မာ အမျိုးသမီး ပေါင်း ၁၀၈၁၁။

ଭବାନୀର୍ଥୀ \ କାଣ୍ଡିତ୍ୟପୁରୁଷୀଗାନ୍ଧାରୀ ଯ ମହୀୟ \ ଯଦି ହାଇ ଏହି ଅଳ୍ପକୁ ଯା ଏହି

၁၈၂၃ ၁၈၂၄ ၁၈၂၅ ၁၈၂၆ ၁၈၂၇ ၁၈၂၈ ၁၈၂၉ ၁၈၂၁၀

ପାଞ୍ଚବୀପୁରୀ ଡାକ୍‌ଖଲ୍‌ ॥ ୩୮୫ ॥ ୧୫୫ ॥ ୧୫୬ ॥ ୧୫୭ ॥

၅၁။ ရုပ်သာဇ်နှင့်မြတ်သာဇ်တော်များ၏ အကျဉ်းချုပ်များ၏ အရွယ်အစားများ

ଭ୍ରମପବାହୀଦ୍ୱୟା \ ମାତ୍ର ମାନ୍ୟକ୍ଷଣିକାରୀଙ୍କ ଯେବେଳେ ତୁମ୍ଭିରୁ ମାନ୍ୟକ୍ଷଣିକାରୀଙ୍କରୁ \

၁။ များမှုနာမူမှု : သာ : ယု များမှုနာမူမှု ; သာ : ယု များမှုနာမူမှု \ ပုံမှု : သာ : ယု များမှုနာမူမှု \

(*) മാപ്പിൾ \ 1. ഗാന്ധി \ 2. ഹാഥ് \ 3. എൻ ഹാഥ് \ 4. ടോഹാപ്പു \ 5. ഹാഹ \ 6. ഗാഹപ്പു \

၇. ၄၈ ရက် ၃ နာရီ

Penget! Lajang manniro parentah, Kangdjeng Radhen-hadhi-Pati Djaja'nning-Ngrat, dawoehho marang Radhen-Ronggo Soero-Pramejo hing Djapan tannah Djaban-lawang.

Lirre lajang parentah; pakenniro manniro timballi, kang sarto hanggowoho hoewong galidig: Kehe sawidhak sathithikke wong patang-poeloeh; mangkatto bareng hing sahoelije kongkonnman-niro kang hanggowo lajang ngiki. Hodjo tan nora kalakon hing sahoenninne lajang manniro parentah hiki; jen nora hapestokhake, hamesthi pakenniro hannmoe bilahi kang loewih habangnget. Ti ti.

Soero-karto Kemis tanggal ping 17 sasi Soero, tahoen Djim-makir, ongko 1730.

7.

*Brief van Kangdjeng Radhen-hadhi-Pati Djaja'nning-Ngrat
aan Radhen-Ronggo Soero-Pramejo.*

1. ଶୁଭାତ୍ମକ୍ୟା\ 2. ଗ୍ରହିଣ୍ୟା\ 3. ଶାନ୍ତିବଳ୍ୟା\ 4. ଯାତ୍ରାପାଇ\ 5. ଯାତ୍ରାଧାର୍ଯ୍ୟା\ 6. ଶୋଭାଧାର୍ଯ୍ୟା
  7. ପାଦାଧାର୍ଯ୍ୟା\ 8. ଏକାଧିକ୍ୟା\ 9. ଏକାଧିକ୍ୟା\ 10. ଶୁଭାତ୍ମକା\

Serrat sarto hingkang pangabekti, poetro sampejan Mas Singgo-dhi-Wirjo, katoerro dateng hingkang romo Mas Singgo-Joedho, hingkang saweg wonten negari hing Ngajogjo-karto.

Sasampoening kadhjo poenniko wijossipoen; koclo hangatoeri hoenningngo dateng sampejan, kolo hing dhinten rebo tanggal ping 15 sasi Rabingoelakir poenniko, lampah koelo dateng hing Prono-ragi sahannak bodjo koelo sampoen dhoemoegi hingkang sarto wiloedjeng sedhajannipoen. Wondhenning koelo mondok wonten dhalemmipoen paman Wongso-Menggolo doesoen hing Dhroedjoe, tjelak saking kitho.

Hing mangke koelo hannjarijossaken lampah koelo nali-kannipoen wonten ning margi: Sareng koelo ngadjengngaken dhoemoegi hing Prono-ragi, koelo wonten hing doesoen Tjiboe-kan dhipoen begal hing titijang dhoersilo. Hingkang begal kathah-hipoen tijang pitoe. Poenniko ladjeng sami hannjendjatanni; rentjang koelo Poen-Potro tatoe bahoennipoen kang tengngen. Han-noenten titijang siti doesoen hing ngrikoc sami tandhang, hamboc-

8.

Brief van Mas Singgo-dhi-Wirjo aan Mas Singgo-Joedho.

၁။ မာနရာအံသမာနေပတော်မူ။ ပုံဖြစ်စုံပါယောက်တော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေ

ဘလစ်မာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊

၂။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၃။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၄။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၅။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၆။ (မျှော်လွန်သော်လည်း)

၇။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၈။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၉။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၁၀။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

၁၁။ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်၊ မာနရာအံသမာနေတော်မယ်

djoeng hing titijang dhoersilo begal wahoe ; katjeppeng pedjah satoenggil. Halijo saking poenniko , lampah koelo dhoemoeginnipoen hing Prono-ragi hinggih lestantoen.

Sinnerrat hing dhinten kemis , tanggal ping 16 , sasi Rabingoe-lakir , tahoen Alip 1755.

Serrat sarto hingkang tabe hakatha-kathah , Radhen-Ngabehi Dhoro-Sembodho , hingkang hatatenggo kabupaten hing Ngoem-boro , datengngo hingkang sahoedhoro Radhen - Ngabehi Goenno-Tjidhro hing Thawang-Ngaloen.

Sasampoening kadhjo poenniko hawijos. Sarehning koelo sam-poен lami boten hannampenni wangsoellannipoen serrat koelo hing-kang dateng sampejan , sarto boten midanget warti pisan-pisan menggah hing kawilodjengngan sampejan ; hingkang poenniko sake-

କୁଣ୍ଡଳିଖ୍ରୀ\ ଯାହିଁ ଯାତର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା\ ବନ୍ଦରା; ଯୁଧ୍ୟାତ୍ମକାଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧକାରୀଙ୍କ;

ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର \
ଫରନ୍ଦି

ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କ ମାତ୍ରା ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କ ମାତ୍ରା ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କ ମାତ୍ରା

၁၃၃

1. କୁଣ୍ଡଳା \ 2. ପିତାମହା \ 3. ପାତ୍ରମହା \ 4. ନାନା \ 5. ଶାଖା \ 6. ଶୋଭା \
 7. ଧୂମରାତ୍ରି \ 8. ଶୋଭାକାଳୀ

9.

Brief van Radhen-Ngabehi Dhoro-Sembodho aan Radhen-Ngabehi Goenno-Tjidhro.

၁။ မာရမာန်သမဂ္ဂမာတုတေသနပေါ်မှုများ၊ မာရမာန်သမဂ္ဂမာတုတေသနပေါ်မှုများ
၂။ မာရမာန်သမဂ္ဂမာတုပုဂ္ဂနယ်မှုများ၊ မာရမာန်သမဂ္ဂမာတုပုဂ္ဂနယ်မှုများ
၃။ မာရမာန်သမဂ္ဂမာတုပုဂ္ဂနယ်မှုများ၊ မာရမာန်သမဂ္ဂမာတုပုဂ္ဂနယ်မှုများ

langkoeng soemelangngipoen mannah koelo ; pamoedji koelo dateng hing Goesti Allah , moegi sampejan taksijo kagandjar wiloedjeng sagarwo poetro sentono sampejan sedhojo , kadhos kolo pisah sampejan kalih koelo wonten hing Margo-Tjatoer , soho koelo sagedhdho kapanggi toemoenten kalih sampejan.

Koelo hangsal warti , jen garwo sampejan kolo hing dhinten sennen tanggal ping 19, sasi Soero hingkang sampoen kapengker , wawrattannipoen sampoen babar mijos kakoeng. Poenniko mennawi sahestoe koelo hasoeko wiloedjeng dateng sampejan ; sarto pamoe-dji koelo dateng poetro sampejan hingkang saweg mijos , moegi pinnandjangngeno joeswannipoen , ginnandjarro kasarassan hing salami-laminnipoen ; handhadhossenno kasenqengngan sarto soeko-pi-rennanning galih sampejan.

Woesannannipoen pannoehoen koelo , moegi wontenno paring sampejan warti sakedik , prakawis hannak koelo Poen- Lengkoro : gennipoen hanglampahhi hajahhan dateng hing Kendal , sabab ngantos sapoenniko koelo boten hannampenni serrattipoen.

Sinnerrat hing Ngoemboro , hing dhinten Ahadh , tanggal ping 6, sasi Sapar tahoen Alip , ongko 1755.

၁၀၈ / ၂၇၈ ၁၀၈ / ၂၇၈ ၁၀၈ / ၂၇၈ ၁၀၈ / ၂၇၈ ၁၀၈ / ၂၇၈
မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ
မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ မာမျိုး၊ ရဟန်ပြုက်မှ

ଶରୀରପାତ୍ର

ମନ୍ଦିର ଲାଗୁଣ୍ଡା

Serrat soho hingkang ṭaklim, Radhen-Mas-Harijo Prawiro-Broto, soho hingkang pangabekti poro boepati hingkang roemeksō negari dhalem hing Prono-ragi sedhojo, kahatoerro hing Kangdjeng-Radhen-hadhi-Pati Sosro - dhi'nning-Ngrat

Sasampoening kadho poenniko wijossipoen; koelo ngoendjoek-ki hoeningngo hing pandjennengngan sampejan: kolo woelan Djoemadhilakir tanggal kaping kawan-welas, koelo wonten pabarissan Koemoenning, kami sepoeh koelo hingkang koelo tenggennah, tenggo grijo, poenniko soeko hoenningngo dateng koelo, jen wonten tijang tjinten pedjah; wastannipoen Kekpit, hingkang dhipoen grijanni siti Prono-ragi hingkang kabawah kawoelo. Wondhenning tjinten wahoe, kolo sakit kabekto dateng sami bangsannipoen tjinten; wastannipoen tjinten hingkang bekto wahoe Babah Tjangsing. Sareng pedjah kawangsoellaken dateng bale pagrijannipoen malih. Sarehning tjinten hingkang pedjah boten gadah haliwaris, pedjahhi-

1. മാറ്റി \ 2. കാലി \ 3. യഥാ \ 4. ഘരാ-പുരാ \ 5. കാലാചിത്രം \ 6. മാട്ടി \ 7. സമാധി \ /
 8. യഥാ \ 9. തൃപ്പരാഹ്നി \ 10. പാടി \ 11. മാട്ടി \ 12. ഖാദി \ 13. ദാമ്പദാരി \ 14. ഏകദി \ /
 15. ഏകദി \ 16. പുരുഷാ \ /

10.

Brief van Radhen-Mas-Harijo Prawiro-Broto aan Radhen-hadhi-Pati Sosro-dhi'nning-Ngrat.

poen wonten pasiten koelo, dhadhos kami sepoeh koelo wahoe la-djeng datengngaken Kjahi Bandhar Tingkowan, poennopo malih kami sepoeh kawan prakawis, tjinten hingkang sepoeh-sepoeh, hingkang sami gagrijo. Sarto poennopo gadahhannipoen tjinten hingkang pedjah wahoe, dhipoen pariksanni hingkang wonten woedjoedhdhipoen. **Wondhenning pratelannipoen hing ngandap poenniko.**

Hingkang warni kapal djaler satoenggil saprabottipoen; woeloch sendjoto satoenggil; pestoel boebrah satoenggil; doewoeng salaweprah, sami doewoeng hawon-nawon sedhojo; doewoeng satoenggil moerwattannipoen, regi ngalih wang nigang wang, kathah-kathahhipoen kawan wang; wondhenning dapoerripoen doewoeng wahoe, **kathah warninnipoen**; wahos woloe, hinggih sami wahos hawon sedhojo; kamoerwat wahos satoenggillipoen, hinggih kadhos reginnipoen doewoeng wahoe; warni pangngot hennem; linggies halit kalih; paron nalit satoenggil; paloe satoenggil; kemplongangan dhelantjang satoenggil; gradji satoenggil; ladhind kalih; bendo kalih; tjalon satoenggil; gambir gangsal-welas krandjang. Sedhojo namoeng poenniko gadahhannipoen hingkang wonten woedjoedhdhipoen. **Wondhenning rembaggipoen** kami sepoeh sakawan wahoe, **Kjahi Bandhar Tingkowan**, menggali hamal kadhos poendhi prajoginnipoen; dhadhos **Kjahi Bandhar Tingkowan** wahoe, hamallipoen tjinten hingkang

pedjah, hingkang sampoen kamoefakattan hing kathah kapasrahha-ken dateng kami sepoeh koelo, kagantoengngo, hingkang mawi loe-rah kalih kasiten.

Hingkang kapung kalih Babah Tjangsing wahoe, hingkang bek-to Kekpit kolo sakittipoen, poenniko hamotangngaken dateng Kekpit hingkang pedjah wahoe; wondhenning kathahhipoen jotro 153 rejal. Wondhenning rembaggipoen prajaji kontjo, poennopo malih Kjahi Bandhar Tingkowan, hingkang moegi kagantoengngo; dhadhos hamal wahoe koelo gantoeng.

Hingkang kapung tigo: boekkipoen tjinten kapanggih; sarehning boten wonten hingkang sagehd ngoengellaken, serrattan tjinten boek wahoe, koelo gantoeng, milo hamallipoen kagantoeng dateng koelo, mennawi katjepeng dateng Babah Tjangsing. Semanten poenniko namoeng kahoeningnganno hing pandjennengngan sampejan.

Sinnerrat kemis kapung 16, woelan Redjep, tahoen Wawoe, ongko 1743

၁၃/၁၄ ၁၁ : ၁၁ ၁၁ : ၁၂ ၁၂ : ၁၁ ၁၁

1. ടോമാ \ 2. ടോമുഗ \ 3. ടോമാസ് \ 4. ടോമ \ 5. ടോമസ് \ 6. ടോമസ \ 7. ടോമസ് \
 8. ടോമ്മ \ 9. ടോമസ് \ 10. ടോമി \ 11. ടോമി \ 12. ടോമാസ് \ 13. ടോമസ് \
 14. ടോമസ് \ 15. ടോമ \ 16. ടോമസ് \ 17. ടോമസ് \

Poenniko hingkang serrat pratondo toeoes mijos saking iklas-sing mannah hingkang soetji , saking hingkang Sinoehoen-Kangdjeng-Soesoehoennan Pakoe - Boewono - Senno - Pati - hing - Ngalogo - Ngabdhoe'r - Rahman - Sajidhin - Pannoto - Gomo , hingkang kaping 6. hingkang hakadaton negari hing Socro - Karto - hadhi'nning - Ngrat , hingkang handharbenni tahtalatah hing noeswo djawi sedhojo ; kalaian hingkang kahoermattan soho hingkang tabe hakathah - kathah ; doematengngo hingkang ngejang kangdjeng toewan hingkang witjaksono Litnan - Djendhral Hendhrik Mercoes de Kok , Koemendhoer saking bintang ngageng hing negari Nedherlan , Litnan - Goevernoer - Djendhral hing Nedherlan - Hindhijo ; hingkang moegi - moegi pinnandjangngenno hing joeswannipoen sarto ginnandjarro wiloedjeng hing paparentahhannipoen , satitijangngipoen sedhojo , dhenning Goesti Allah hing salami - laminnipoen.

Risampoening kadho poenniko reke wijossipoen ; hejang kangdjeng toewan hingkang witjaksono Litnan - Goevernoer - Djendhral , pandjennengangan koelo sampoen hannampenni kabar saking bopo

11

*Brief van Soesoehoennan Pakoe-Boewono den Zesden aan
Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal
H. M. de Kock.*

toewan Koelnel Ridhdher Mister Hibert Gerar Nahoes, Residen soho Koemissaris hing Soero - Karto - hadhi'nning - Ngrat, sakelang-koeng handhadhossaken soeko pirennannipoen hing galih koelo, jen kraman Pangeran Dhipo - Negoro hing sapoenniko sampoen katjepeng doemateng kangdjeng ngejang, soho kakintoennaken doe-mateng negari hing Batawijah: hawit - dhenning poeroen - pocroen hamangsoelli hawon doemateng hing kasahennan, soho sih - kawelas-sannipoen kangdjeng Goevermen; poennopo malih pocroen - poeroen hagadah hatoer pannoewoen doemateng kangdjeng ngejang, hing-kang sakelangkoeng saking boten pantes, hannjoelajanni kalijan hang-gerripoen kangdjeng Goevermen, soho poro ratoe hing tannah djawi; dhadhos tetelo Pangeran Dhipo - Negoro wahoe boten newah hing kannijattannipoen kadhos kolo wiwittipoen perrang.

Negari djawi hing sapoenniko hamanggih karahhardjan, kang hamargi saking kangdjeng ngejang; hawit kraman Pangeran Dhipo - Negoro hing mangke boten sagedh hadhamel hing pihawon malih. Hingkang poenniko sakelangkoeng - langkoeng hing tarimo - kasih koelo doemateng kangdjeng ngejang; soho poro Pangeran hing Soero - Karto sedhojo, sami hannjahossaken hing tarimo - kasihhi-poen doemateng kangdjeng ngejang, hawit saking kasahennan so-ho sih - kawelassannipoen kangdjeng ngejang doemateng sawarnen-

nipoen tijang djawi, soho kendhellipoen hing perrang; hingkang handhadhossaken geterripoen poro ratoe hing tannah djawi, hangantos kathah habdhi koelo hingkang sami pedjah, hamargi saking poenniko hamesthil boten nitjal - hitjal menggah hing kahengngettakkoelo doemateng kangdjeng ngejang hangantos salami - laminnipoen.

Wondhenning hingkang handhadhossaken soesahhipoen hing galih koelo, hamidanget jen kangjeng ngejang bade hannilar tannah djawi toemoenten, dhadhos koelo bade kahetjallan hejang hingkang sampoen kathah hing kasahennannipoen doemateng koelo. Kalih dhening malih koelo hamidanget, jen bopo toewan Koelnel Koemissaris Nahoes bade hannilar tannah djawi doemateng hing negari Nedherlan, poenniko hinggih handhadhossaken soesahhipoen hing galih koelo; hawit bopo toewan Koelnel wahoe hingkang han-nengganni kolo sedhannipoen hejang koelo, soho hingkang handjennengngi pangangkattipoen dhadhos Soesoehoennan doemateng romo koelo swargi; poennopo malih kathah pawoelang soho sahe hing pite-pangngipoen doemateng koelo; tjiptannipoen hing galih koelo, kadhos boten pikantoek hejang sarto bopo malih, hingkang kadhos mekaten. Menggah hing pamoeedji koelo, sadherengngipoen kangdjeng ngejang doemateng hing negari welandhi, koelo sagedhdho hapapanggijan kalih kangdjeng ngejang wonten negari hing Soero - Karto - hadhi'nning - Ngrat.

ନା ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କରୁମାତ୍ରେ ହୁଏଇବାରୁ ଯାଇଥିବାରୁ ଯାଇଥିବାରୁ ଯାଇଥିବାରୁ

ଶାଖାକ୍ରୂଣ୍ୟାବ୍ୟାପ୍ତି ଏବଂ ବନ୍ଧୁବଳିକାଙ୍କୁ ଦିଦିଦି

၁၅၂၃ မြတ်ဆုတ်ပေးသာများ၏ မန္တလေးမှုနည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ မြတ်ဆုတ်ပေးသာများ၏ မန္တလေးမှုနည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်

၅၇၁။ မြန်မာရုပ်ပန်သမဂ။ မြန်မာရုပ်ပန်သမဂ။ မြန်မာရုပ်ပန်သမဂ။

၁၁၂

ဘယ်မာစေသနပါ။ မင်္ဂလာဒုတိယနှစ်ယူ မင်္ဂလာနေ့၏ ၁၁၁၈ မှ ၁၁၃၀ အထိ မင်္ဂလာနေ့၏ ၁၁၁၈ မှ ၁၁၃၀ အထိ

ଯାଇଯାଇଲ୍ଲୁ\ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପାଠ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପାଠ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପାଠ

မြန်မာရှိသူများ၊ ပြည့်မှုသာယာများ၊ ယောက်တွင် ယခုလျမ်းများ၊ ယောက်များ၊ ယောက်များ၊

၁၂၁၃ ရန်ကုန်မင်္ဂလာဒေသရှိသူများ၏ အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂန်များ ဖြစ်ပါသည်။

မသုတေသန၊ ရအမှုပ်များ၊ ရအမှုပ်များ၊ ရအမှုပ်များ၊ ရအမှုပ်များ၊ ရအမှုပ်များ၊ ရအမှုပ်များ

ମୁହଁର ମୁହଁର କାନ୍ଦାର ମା ମୁହଁରାଗ ଯିଷନ କାନ୍ଦାର ପଇଛି । ଯିଷନ କାନ୍ଦାର ଯିଷନ କାନ୍ଦାର । ଏଣିରେ

ମହାପର୍ବତୀଶ୍ୱର, ଯତ୍ଥଦେଖିବାକୁ ଆଜିର ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାର ଅଧିକାରୀ ମହାପର୍ବତୀଶ୍ୱର

ମାସିପଥାଯ୍ୟ ଏ ହୁଏ କାହିଁ ତାଣୀଯିଷିବୁ ନ ଏ ଦର. ଏ ଦର.

၁၂၁၃ မာရ်လ၏ မြတ်သမဂ။ မြတ်သမဂ။ မြတ်သမဂ။

Kalajan malih wajah hidjengngandhiko -garwo koelo titigo , Bok-Ratoe - Kentjono - Woengoe, Bok - Ratoe - Mas, Bok - Ratoc - Hannem, sami hakintoen tabe hakathah - kathah doemateng kangdjeng ngejang. Poennopo sahesthinnig mannah kawrat hing dhalem serrat.

Sinnerrat negari hing Soero - Karto hadhi'nning - Ngrat , hing dhinten sennen, tanggal kaping 11, woelan Sawal , tahoen Djimawal , hangkanning warso 1757.

Poenniko hingkang serrat pratondo tocloes mijos saking iklasing mannah soetji , saking Kangdjeng Pangeran - hadhi - Pati - Harrijo Mangkoe - Negoro , Ridhdher Koelnel soho Koemandan , sarto hingkang tabe kahoermattan hakathah - kathah ; dhoematengngo hingkang ngejang kangdjeng toewan hingkang witjaksono , Johannis pan den Bos , Litnan Djendhral , Kocmendhoer saking bintang ngageng hing negari Nedherlan , Goevernoer Djendhral hing Nedherlan Hindijo.

12.

*Brief van Pangeran-hadhi-Pati-Harijo Mangkoe-Negoro aan Zijne
Excellentie den Gouverneur Generaal J. van den Bosch.*

Sasampoening kadhjo poenniko wijossipoen , koelo sampoen hannam-penni serrattipoen kangdjeng ngejang hingkang witjaksono, hingkang katitimangsan tanggal ping 7, woelan Djoeli , soho sampoen koelo toepiksanni sahidjemannipoen , menggah hingkang moengngel hing serrat: kangdjeng ngejang hasoeko hoenningngo doemateng koelo , poro toewan Koemissaris hing Soero - Karto hamratelakhaken doemateng kangdjeng ngejang , menggah hingkang dhadhos pangadjeng-hadjeng koelo , wajah koelo Pangeran Rijo kang sampoen katamtok-haken hanggentossi hing koelo , kengingngo hangangge nomo Pangeran Harijo - Praboe - Prang - Wedhono. Sarchning kangdjeng ngejang kedhah bade hamaringngi pratondo saking dhenning sih soho prasobattannipoen doemateng koelo , sarto dateng hing poetro santonu koelo , milo hing mangke kangdjeng ngejang sampoen hangnglilanni doemateng Pangeran Rijo , hangangge nomo Pangeran Harijo - Praboe - Prang - Wedhono.

Kalih dhenning malih koelo hapitadjengngo , jen kangdjeng ngejang tansah hamoeri hingkang kenging handhadhossaken hing karahhardjan koelo. Hing woesannannipoen pamoedjinnipoen kangdjeng ngejang moegi - morgi koelo ginnandjarro hing kawiloedjengngan hing salami - laminnipoen.

Hingkang poenniko kangdjeng ngejang hingkang witjaksono ,

၄ ရောယ်မာန့်စာဟန္တု၏ပုဂ္ဂနိုင်သူများ၊ ပုဂ္ဂနိုင်သူများ၏အမြန်စွဲများ
၅

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପାଇଁ କାହାର ଦେଶରେ ଯାଏଇଲୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ମାନ୍ୟପୁରକାରୀ ମାନ୍ୟମାତ୍ରାଯୁଧ, ମାନ୍ୟପୁରକାରୀ ମାନ୍ୟମାତ୍ରାଯୁଧ, / ମାନ୍ୟପୁରକାରୀ

ଶୁଣ ମୁଖୀରୁଷ ଏକାନ୍ତରେ ପରିଚୟ ପାଇଗଲା ଏହାରେ ପରିଚୟ ପାଇଗଲା

၁၂။ မာတ်ရှုတေသနပရ့ဇ်သာမဏေဘဝါယူပြု၏အမျိုး

ମୁଖ୍ୟ ପାତ୍ର ହେଉଥିଲା ଏକ ମହିଳା ଯାଏବୁ ଏହାରେ ମହିଳାଙ୍କ ଅନୁଭବ ପାଇଲା ।

ရန်မြတ်စွာမျှတော်မူသော်လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာမျှတော်မူသော်လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာမျှတော်မူသော်လည်းကောင်း၊

၁၂၁၃ ပုဂ္ဂန်မြတ်သန၏ အကျဉ်းချုပ်မှု မြတ်သန၏ အကျဉ်းချုပ်မှု

ମାନେନ୍ଦ୍ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଗ୍ରୀବା ଏବଂ ପାତାନ୍ତର୍କାଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ ।

koelo hangatoerraken tarimo - kasih koelo hingkang kalajan kahoermatan doemateng kangdjeng ngejang; sarto hatoer koelo doemateng kangdjeng ngejang hingkang temen - temen, hing salamennipoen srengngenge remboelan soho lintang taksih katingngal, kangdjeng ngejang kenging hanamtokhaken menggah hing katemennan, soho pannrimo koelo doemateng kangdjeng ngejang sarto doemateng kangdjeng Goevermen Nedherlan; wondhenning poetro wajah sarto hing satedak - tedak koelo, hamesti hoegi koelo poerih hanganggejo man nah hingkang temen - temen soho pannrimo.

Sinnerrat hing dhinten Djoemoengah, tanggal kaping songo, tahoen Dje, hangkanning warso 1758.

ദി. 10000 ദി. 10000 ദി. 10000
 ഗാമകാല മാവണ്ണ \ ഗാമഗംഗി തിരുപ്പുമാട്ട് തിരുത്തേരു ലാവാമഞ്ചയാവി സംകാരങ്ങ് മാവണ്ണ
 മു
 കെ. 10000 കെ. 10000 കെ. 10000
 മാട്ട് തിരുപ്പാടിനായുള്ള മാവാരാമാരാ \ ഗാമകാല തിരുമഞ്ചയാവി (തിരുമുഖ
 തിരുപ്പ് \ മാട്ട് തിരുപ്പാടിനായുള്ള മാവാരാമാരാ \ ഗാമകാല തിരുമഞ്ചയാവി (തിരുമുഖ
 തിരുപ്പ് \ കെ. 10000 / കെ. 10000 / കെ. 10000 / കെ. 10000
 ഗാമകാല തിരുപ്പാടിനായുള്ള മാട്ട് തിരുപ്പാടിനായുള്ള \ തിരുപ്പാടിനായുള്ള മാട്ട്
 തിരുപ്പാടിനായുള്ള \ മാട്ട് തിരുപ്പാടിനായുള്ള \ ഗാമകാല മാവണ്ണ \ ഗാമകാല മാവണ്ണ
 മു മു
 കെ. 10000 കെ. 10000 കെ. 10000
 മകാമാസകാഡാരാ മാവണ്ണ \ ഗാമഗംഗി തിരുപ്പുമാട്ട് തിരുത്തേരു ലാവാമഞ്ചയാവി \ ഗാമകാല മാ
 മു
 വിധാന മാവണ്ണ (തിരു)

1. മഹി \ 2. കിട്ടാതുല്യ \ 3. എപ്പിഡോക്സ \ 4. റോമാക്സ \ 5. പ്രതികാശ \ 6. മാത്ര ഇ
സ \ 7. ഫെറീഷ്യ \ 8. ടാഗ \ 9. റോമന്റ \ 10. ഖാഡ \ 11. മാനോഫ \

Sareng sampoen soegih Ki - Djoko - Pirangon kalijan Ki - Haman, sami hapirembaggan. Ki - Djoko - Pirangon halon temboengngipoen dateng Kjahi - Haman : » Haman , hakoe sahiki dhoewe remboeg mennjang kowe ; hopo kowe manoet hing sakarepkoe ? ” Kjahi - Haman soemahoer : » Hijo hopo kang dhadhi karepmoe , hamesthia hakoe mitoehoe mennjang kowe , ” » Dhenne hingkang dhadhi karepkoe : sakehe wong Messir hingkang podo malarat , hikoe Haman tak belondja hingkang sarto tak wennehhi sandang ; hodjo koerang sandang sarto panganne ; hingkang sarto manoet - mitoeroetto mennjang ngakoe . ” Ki - Haman soemahoer ; » Hijo Pirangon , hakoe hanoet sakarepmoe . ” Ki - Djoko - Pirangon ladjeng ngipoek sakathahhipoen tijang misken , sami dhipoen soekanni sandang hingkang sarto pangan . Sakathahhipoen tijang ngalit sami soejoedh sedhojo , hanggeppipoen hanggoesti dateng Ki - Djoko - Pirangon , Sareng hing lami - lami sangsojo kathah balannipoen Ki - Djoko - Pirangon ; sareng sampoen kathah ladjeng sami katoembassaken gegaman sandjoto hoetawi wahos pedang ; hingkang remen pedang kasoeckannan pedang ; hingkang remen wahos kasoeckannan wahos ; sasamennipoen hingkang nomo gegaman . Sareng sampoen warni pradjocrit sagegamannipoen , Ki-

VERHALEN.

13.

Verheffing van Djoko-Pirangon tot Koning van Messir.

Djoko-Pirangon parentah dateng balannipoen : » Sakehe loeloeroeng
 pelo djagannono pradjoerit ; mennowo ratoe Messir liwat , bandjoer
 tjekellen ; hatoerno mennjang ngakoe.” Poro pradjoerit matoer :
 » Sendhiko.” Ladjeng balannipoen Ki-Djoko-Pirangon sami ngadang
 hing loeloeroeng sedhojo ; sakathahhipoen loeloeroeng sami dhipoen
 djagenni balannipoen Ki-Djoko-Pirangon. Toemoenten kotjap ratoe
 Messir hing saben dhaloe karso langnglang salebettipoen kitho ,
 boetawi sadjawinning kitho , boten mawi pradjoerit. Toemoenten
 kapethoek sang rodjo Messir kalih Ki-Djoko-Pirangon. Ladjeng ka-
 keppang rodjo Messir kalih Ki-Djoko-Pirangon , sabalannipoen Ki-
 Djoko-Pirangon sedhojo. Toemoenten katjeppeng rodjo Messir da-
 teng Ki-Djoko-Pirangon ; ladjeng dhipoen pedjahhi rodjo Messir ka-
 lih Ki-Djoko-Pirangon. Panganggenipoen rodjo Messir ladjeng
 dhipoen hangge kalih Ki-Djoko-Pirangon. Ki-Djoko-Pirangon la-
 djeng malebet kadaton sabalannipoen sedhojo ; Ki-Haman boten
 kantoen. Djisimmipoen rodjo Messir taksih gilanggilang wonten
 margi. Sareng hendjing ladjeng hannimballi boepati mantri montjo
 negoro sedhojo ; sami sohan wonten hing pagelarran ; rodjo Piran-
 gone pinnarak wonten hing siti hinggil. Rodjo Pirangon ladjeng
 hoendangngoendang dateng boepati hing Messir : » Heh boepati hing
 Messir , pelo siro roengokhenno kabeh , jen hing mengko ratoen-

niro salin ; ratoenniro lawas woes mati ; jen kowe hora pratjojo ; moro siro pirsannen ; kahe hono hing loeloeroeng djisimme ratoenniro lawas.” Poro boepati ladjeng sami hanningngalli dateng djisimmipoen ratoennipoen lami. Sareng katingngallan jektos jen sedho ratoennipoen lami , ladjeng sami bimmersihan , ladjeng kapetak. Poro boepati , sasampoennipoen metak ratoennipoen lami , ladjeng sami sohan hing pagelarren malih. Rodjo Pirangon hahoendangngoendang malih : »Heh boepati hing Messir , podo pirsakhenno wasijatte ratoenniro dingin , jen hing mengko negoro Messir dhiwasijahake marang ngakoe ; hakoe dhikon ngrattonni negoro Messir hiki kabeh. Kowe wekasse ratoemoe lawas dhikon ngratoe marang ngakoe ; jen kowe hora pratjojo , hiki pratandan : panganggonne dhiwennehhake mennjang ngakoe. Jo hakoe Allah-tangolo !” Boepati Messir sareng mireng hoendangngipoen rodjo Pirangon sami hadjrih sedhojo , hingkang sarto hamitoeroet sadawahhipoen rodjo Pirangon. Kedik hingkang Islam , kathah hingkang kapir. Kjahi-Haman ladjeng kadhadhossaken pepatih ; patihhipoen lami ladjeng kahoen-dhoer. Tetep rodjo Pirangon hangrattonni hing Messir.

1. മുണ്ടപ്പ് \ 2. മാറ്റപ്പ് \ 3. ഏഴുമുപ്പ് \ 4. മൂന്തപ്പ് \ 5. മുണ്ടപ്പ് \ 6. ഏഴുമുപ്പ് \ 7. നേരാ

Hingkang poenniko rodjo Pirangon dhaloe sare, hannjoepen-no wonten latoe, sangkannipoen saking negari hing Bet-tal-Moe-kadhas. Hingkang poenniko ladjeng besmi kadaton Messir; latoe ladjeng mraman dateng grijannipoen Ki-Patih-Haman; ladjeng dateng grijannipoen poro nojoko; satelassipoen grijannipoen poro nojoko mantri, toemoenten dateng grijannipoen poro pradjoerit, hoe-tawi poro halit-talit sedhojo, grijannipoen hingkang nomo tijang kapir, sami telas kahobongngan sedhojo; katingngallipoen salebettiwoen soopenno. Kantoen grijannipoen Sajidh-Himram; sasamennipoen grijannipoen tijang hingkang bongso Islam, hingkang boten kobong; lijo grijannipoen tijang Islam, sedhojo sami kobong: katingngallipoen salebettiwoen soopenno. Kaget rodjo Pirangon; toemoenten woengoe gennipoen sare. Sareng woengoe sare, rodjo Pirangon ningngalli djawi sampoen rahhinno. Henget soepennan-

8. ଶୋଭାଗ୍ୟ \ 9. ଫଳିତ \ 10. ପରିମାଣ \ 11. ଅପାର \ 12. ଶୋଭାଗ୍ୟ \ 13. ପାଇଁ ଯାଇଲୁ
 14. କାର୍ଯ୍ୟ \ 15. (ଭ୍ରମ \ 16. ଶୋଭାଗ୍ୟ \ 17. ଅଧି \ 18. ମାତ୍ର ବିନ୍ଦୁ \ 19. ଶୋଭାଗ୍ୟ \ 20. ପାଇଁ ଯାଇଲୁ\br/>
 21. ଶକ୍ତି \ 22. ପ୍ରେସର୍ ଏକ \ 23. ଘରୀବାଙ୍ଗ୍ୟ \ 24. ଭ୍ରମ \ (*) ଯାଇଲୁ \

14

Droom van Rodjo Pirangon.

nipoen rodjo Pirangon soesah galihhipoen. Ladjeng hannimballi noedjoem sakawan, hingkang sarto **Ki - Patih Haman**, hoetawi poro boepati mantri sedhojo. Toemoenten sami pepak sohan wonten hing pagelarrran sedhojo. Toemoenten rodjo Pirangon pinnarak wonten hing siti hinggil. Poro noedjoem hakalijan **Ki - Patih Haman** sakantjannipoen sedhojo, sami katimballan wonten ngarsannipoen rodjo Pirangon. Ngandhiko rodjo Pirangon dateng poro noedjoem : »Poro noedjoem batangngen himpenkoe mahoe bengngi, hopo wahhannanne. Hakoe mahoe bengngi ngimpi hono genni, pinnangkanne teko hing Bet - tal - Mockadhas. Kang ngikoe katonne sadjronning pangimpen, bandjoer ngobar sadjronning kadaton; bandjoer ngobong homahhe Patih Haman sahomahhe kantjanne nojoko mantri kabeh; sawisse ngobong homah - homahhe poro boepati, bandjoer ngobong homahhe poro pradjoerit, tekan homahhe wong ngindoeng - ngindoeng hiki kabeh. Sadjronning negoro Messir hora nono homah kang djoemenneng, podo kobong kabeh; katonne hono sadjronning pangimpen. Moeng kari homahhe Sajidh Himram sapanoenggallanne hingkang bongso Islam; moeng hikoe kang hora kobong, katonne sadjronning pangimpen. Kang ngikoe hopo wahhannanne?» Poro noe-djoem djoeroe noedjoem sakawan sami hoematoc : » Koelo noe-woen! Wahhannannipoen soepenno dhalem poenniko; bendjing karaton

dhalem poenniko, sahabdhi dhalem hing Messir sedhajannipoen, karisak dhenning hannakkipoen tijang Islam, namannipoen nabi Moeso. Hannangnung hingkang bade ngrisak karaton dhalem poenniko hing sapoenniko dhereng lahir, hannakkipoen tijang Islam hingkang nomo nabi Moeso poenniko.”

Nabi Moeso toemoenten pamittan dateng hingkang ngiboe; kang ngiboe ladjeng nglilanni kalih moewoen gennipoen ngandhiko; »Moeso, ngatijatijo bahe, ger! hodjo nganti werroéh poenggowo holehmoe loemakoe hoetowo holehmoe hoempettan.” Nabi Moeso matoer: »Sendhiko.” Nabi Moeso ladjeng malebet hing wono; nangnung nabi Moeso bingngoeng, boten mirso margennipoen: milo ngantos lami gennipoen wonten satengngah hing wono. Dhenne hingkang dhipoen dahar salamennipoen wonten wono, hamoeng go-

၁. မျှန်းမာ
  ၂. မြတ်သူမြတ်
  ၃. မာဇာန်
  ၄. ကျော်ပွဲ
  ၅. မေး
  ၆. ရှိသူဒေသ
  ၇. မြ
  ၈. အောင်
  ၉. အေးမြို့
  ၁၀. ပါရိုက်းမာ
  ၁၁. ရှိသူဒေသ
  ၁၂. ကြမ်းမြှေး

15.

Komst van Nabi Moeso in Madhajin.

dongngan, sawarninnipoen godongngan wono poenniko; hingkang sakinten hetjo dhipoen tedo, hinggih poenniko hingkang dhipoen dahar. Sareng sampoen lami-lami ladjeng dhipoen toeroenni dateng molohekat Djabarail; mclohekat Djabarail kalih noempak kapal. Ngandhiko molohekat Djabarail dateng nabi Moeso: »Toewan nabi, sampoen dhiko maras hati dhiko, moenggoeh holeh dhiko boten werroeh dhalanne niki, koelo kang dhoedhochhake dhalanne kang benner marang dhiko; dhaweg koelo dhiko toet-boeri sapanan koelo." Nabi Moeso ladjeng toet-wingking dateng molohekat Djabarail. Sareng sampoen dateng djadjahhan Madhajin, nabi Moeso ladjeng dhipoen tilar kalijan molohekat Djabarail, wonten sadjawinning doekoe hing nabi Soengeb. Nabi Soengeb poenniko kagoengngan poetro kalih, sami hestri; hingkang sepoeh nomo Dhewi-Soepoewah; hingkang ngannem nomo Dhewi-Lajam. Menggah dhamellipoen poetro kalih wahoe, sami hangen mendho. Dhewi-Lajam sareng mendhannipoen sampoen toewoek, ladjeng bade ngombekhaken dateng ngorohoro, panggennannipoen soemoer; nangnung soemoerripoen namoeng satoenggil poenniko. Tijang pinten-pinten doesoen poenniko gennipoen ngangsoe hinggih hamoeng soemoer satoenggil poenniko. Mennawi wonten tijang ngombekhaken mendho hoetawi koeldhi hoento, hinggih dateng soemoer satoeng-

gil poenniko kimawon ; sabab boten wonten soemoer malih malih , hamoeng satoenggil poenniko ; bennawi lepen hinggih boten wonten. Nangnung soemoer wahoe poenniko mawi toetoep selo. Dhenne mennawi ngoengkabbi selo toetoeping soemoer wahoe , boten koewawi jen boten tijang kawan dhoso. Dhenne tijang padoesoennan wahoe , mennawi ngangsoe sami hajon djaler hestri , djangkep tijang kawan doesoen hoetawi woloeng doesoen ; dhenne mennawi boten koewawi ngerosojo tijang langkoeng ; sabab soemoer poenniko wahoe tjaket margi hageng. Poenniko Dhewi - Soepoewah kakalih Dhewi - Lajam wahoe , lare kakalih , sareng dhoemoegi hing soemoer , tijang ngangsoe sampoen kasep , tijang langkoeng sampoen boten wonten ; sabab sampoen kasontennen , milo boten wonten tijang langkoeng. Hamoeng kantoen tijang satoenggil taksih djoko , pinnarak wonten selo , selo hingkang kadhamel toetoeping soemoer wahoe. Dhewi - Soepoewah kakalih Dhewi - Lajam sareng kantoen kakalih tijang kathah gennipoen ngombekhaken mendho , ladjeng sami nangis lare kakalih wahoe ; milo sami nangis lare kakalih , saking welassipoen dateng mendhannipoen : dhenne ngantos sami ngorong saking ngelakkipoen. Nabi Moeso sareng mirso jen lare kakalih sami nangis , ngandhiko nabi Moeso dateng lare kakalih wahoe : »Niko nopo woeng loro podo nangis nikoe ; poennopo sa-

babbe?" Dhewi - Soepoewah soemahoer: »Milo koelo poenniko nangis, koelo poenniko bade ngombekhaken mendho; nangnging sampaen kasep, kantoen kalih rentjang koelo; milo koelo nangis saking welas koelo ningngalli mendho koelo, dhenne sedhojo samigorong; mongko toetoeppipoen soemoer poenniko hingkang dhipoen dhamel toetoepl selo, hanglangkoengngi saking ngageng; jen boten tijang kawan dhoso boten koewawi ngoengkabbi toetoepping soemoer poenniko." Nabi Moeso pitaken dateng lare kalih: »Poendhi gonre soemoerre? koelo hoengkabbi toetoepppe, mennawi koelo sagedh?" Dhewi - Soepoewah mangsoelli: »Selo hingkang sampaean lenggahhi poenniko soemoerripoen." Kangdjeng nabi kaget boten soemerep, jen hingkang dhipoen lenggahhi poenniko soemoer. Selo toetoepping soemoer ladjeng dhipoen hoengkil kalih djempollannipoen soekoe. Toctoepping soemoer sampoen mengngo: »Dhaweg dhiko hombekhake dhikebat wedoes dhiko." Dhewi - Soepoewah rikat gennipoen ngombekhaken mendhannipoen sedhojo. Sareng sampoen sami ngombe, nabi Moeso pitaken dateng Dhewi - Soepoewah: »Dhiko nikoe hannakke sinten lan poendhi homah dhiko?" Dhewi - Soepoewah soemahoer: »Koelo poenniko hannakkipoen nabi Soengeb; dhenne grijo koelo doekoe hingkang katingngal ngadjeng poenniko." Sareng mendho sampoen sami tocwoek ladjeng

dhipoen giring dateng Dhewi - Soepoewah ; selo toetoepping soemoer
 ladjeng dhipoen wangsoellaken malih dateng nabi Moeso. Kolo se-
 manten joeswannipoen kangdjeng nabi Moeso kalih - welas tahoen.
Dhewi - Soepoewah kalih **Dhewi - Lajam** sareng sampoen ngandang-
 ngaken mendhannipoen , ladjeng sami sowan kalih hingkang romo.
 Nabi Soengeb ngandhiko dateng hingkang poetro : »Dhingaren we-
 doesmoe wetengnge , dhenne kongsi podo majag - majag ; dhenne
 holehmoe ngombekhake wis kasep , wong kang podo ngangsoe wis
 podo moelih ; sopo kang ngengngakhake toetoepping soemoer , dhen-
 ne biso ngombekhake wedoes ?» Dhewi - Soepoewah matoer : »Poen-
 niko wahoe noedjoe wonten tijang dateng henggal , taksih nennem-
 man , nangnging nglangkoengngi rosannipoen ; toetoepping soemoer
 poenniko dhipoen hoengkil djempollannipoen soekoe kimawon ; toe-
 toepping soemoer ladjeng mengngo ; mendho koelo ladjeng sedhojo
 dhipoen ken ngombekhaken : milo sedhojo mendho koelo sami toe-
 woek .» Nabi Soengeb ngandhiko ; » Soepoewah , hoendangngen mren-
 ne botjah djoko kang ngoengkabbi toetoepping soemoer hikoe .»
Dhewi - Soepoewah ladjeng mangkat dateng soemoer malih ; kapang-
 gih kalih nabi Moeso. **Dhewi - Soepoewah** ladjeng witjanten kalih
 nabi Moeso : »Dhiko dhitimballi kalih bapak nabi Soengeb .» Na-
 bi Moeso ngandhiko : »Hinggih , dhaweg dhiko roemijn koelo dhereng

mirso margennipoen; kalih dhenne wadjibbe hoetoessan mekoten hinggih hontenno hing ngarep; kang dhitimballi wadjibbe hontenno hing boerri." Dhewi-Soepawah boten poeroen wonten ngadjeng, sabab hanglangkoengngi hisin, jen loemampah wonten ngadjeng; ladjeng dhipoen pekso kalih Nabi Moeso. Dhewi-Soepawah sareng dhipoen pekso ladjeng mendet kerikil sarto dhipoen balangngaken dateng margi. »Saparanne balang koelo nikoe dhiko toeroet." Nabi Moeso ladjeng loemampah roemijin. Boten dhangoe sampoen dateng grijannipoen nabi Soengeb. Ladjeng sami salaman nabi Moeso kalih nabi Soengeb. Ngandhiko nabi Soengeb: »Hannak kowe koewe botjah teko ngen-dhi, lan sing kowe sedhjo bakal mennjang ngendhi; lan kowe sopo djennengmoe? Toetoerro kang temennan, hodjo kowe wedhi-wedhi!" Nabi Moeso matoer: »Koelo noewoen! koelo poenniko hannakkipoen nabi Himram; dhenne grijannipoen bapak koelo poenniko negari Mes-sir. Dhenne bapak koelo poenniko hingkang gadah hannah, nabi Jashar; kangdjeng nabi Jashar hingkang poetro nabi Lamme; nabi Lamme poenniko poetrannipoen nabi Jakoep; nabi Jakoep poctrannipoen nabi Iskak; nabi Iskak poetrannipoen kangdjeng nabi Ibrahim, hingkang mangoen kabat-Tallah hing Mekah. Dhenne nabi Ibrahim poenniko dhadhos ratoe ngiras nabi wonten negari Baboel. Dhadhos loehoer koelo sedhojo hingkang koelo seboet pitoe. Semanten poenniko

loeloechoer koelo sedhojo nomo nabi. Dhenne kesah koelo saking negari Messir : koelo bade dhipoen pedjahhi kalih ratoe Messir ; milo koelo bade dhipoen pedjahhi kalih rodjo Messir , sabab koelo medjahhi loerah parantejannipoen rodjo Messir ; milo koelo dhipoen boedjoeng bade dhipoen pedjahhi. Dhenne pandjennengngan sampejan dhangoe nomo koe-lo : Poen-Moeso.” Nabi Soengcb ngandhiko kalih nabi Moeso : »Moeso, hodjo soemelang hatimoe ; kowe honoho kenne bahe , hodjo kowe loengo-loengo ; jen kowe loengo , loengo mennjang ngendhi ? Wong wis hidjab hadhohhe negoro Messir karo hing Madhajin ; madjadhdhe hora katemoe kowe dhigolekki rodjo Messir , krono wis lijo negoro.” Dhewi-Soepoewah ladjeng djawil dateng hingkang romo : »Bapak , jen pareng karso sampejan , nabi Moeso poenniko sampejan pendet santri babar pisan ; milo mekaten dokoh dateng padha'mellan kalih dhenne roso ; kalih dhenning mannahhipoen dasar sahe. Jen sampejan poendoet dhadhos santri , sahestoe jen ngrampoengngi.” Nabi Soengeth mesem kalih nganthoekki dateng hingkang poetro. Ngandhiko nabi Soengeth dateng nabi Moeso : »Moeso kowe tak pck hannak hono kenne ; hodjo loengo-loengo !” Nabi Moeso matoer : »Sendhiko ; mennawi pandjennengngan sampejan sotah dateng badhan koelo.” »Hijo Moeso , moelo tak kareppake.”

1. പരിപ്പ് \ 2. കുളിപ്പ് \ 3. മഡ \ 4. മാറ്റപ്പ് \ 5. മനോദ്ധവ \ 6. മാധ്യ \ 7. മഹാ
 8. മാഡ \ 9. മാസ \ 10. മാത്രപ്പ് \ 11. മാർ \ 12. മാട്ടിപ്പ് \ 13. മാമാക \
 14. മോഹ \ 15. മോത്തപ്പ് \ 16. മാട്ടുമി \ 17. മാതുപ \ 18. മാത്രപാലപ്പ് \

Kalannipoen Hadji Soko hange Djawi , djocdjoeggipoen hing redhi Kendeng , hadhamel Sengkolo : Koe-nir-hawoek-tanpo-djaloe. Ladjeng hawitjanten dateng rentjangngipoen , hawasto Poen-Sembodho : » Kowe kario hono hing kenne bahe , toenggoennen pangngotkoe hiki , hakoe harep mennjang negoro hing Mendang ; dhenne pangngotkoe hiki , sopo-sopoho sing djaloek , jen nora hakoe dewe sing djaloek , hodjo haweh ; dhenne Si-Dhoro hikoe sing tak gowo.” Ladjeng kesah Hadji Soko dateng hing negari Mendang ; Poen-Sembodho kantoen hatenggo pangngot. Sadatenggipoen tepiswiring hing negari Mendang , Hadji Soko pitaken dateng tijang doesoen : »Hopo hiki kang djenneng negoro hing Mcndang ?” Wangsoellannipoen tijang doesoen : »Hinggih , poenniko negari hing Mendang.” Tijang doesoen hapitaken malih : »Dhiko nikoe wong hing poendhi ?” Wangsoellannipoen Hadji Soko : »Hakoe wong teko sabrang , harep ngawoelo ratoe hing Mendang.” Tijang doesoen witjanten malih : »Jen dhiko harep ngawoelo ratoe hing Mendang , hamesthi bilahi ; sabab ratoe hing Mendang poennikoe panganne hoewong ; wong Mendang kathah sing boobar-boobar , sabab hannakke dhidhamel lebon , saben dhinten sidji-sidji ; hoetawi jen honten botjah hannjar , hamesthi dhilebokhaken.” Hadji Soko hamekso : »Dhadhijo hakoe

16.

Hadji Soko.

dhigawe lebon, hijo tak lakonni.” Hadji Soko ladjeng malih lare halit habagoes, warninnipoen balingngah-balingngah. Hadji Soko ladjeng handjoedjoeg dhalemmipoen Patih hing Mendang; matoer dateng Patih hing Mendang: »Kjahi Patih, koelo sampejan dhamel lebettan dhadhos daharripoen Sang-Noto.” Wangsoellannipoen Ki-Patih: »Hakoe goemoen kojo karepmoe hikoe, dhenne teko handjaloek mati, jen kowe tak lebokhake hing Sang-Noto, dhadhi daharre, hamesti mati.” Wangsoellannipoen Hadji Soko: »Tijang sampoen dhadhos kadjeng koelo; hannangnung jen kalampahhan koelo boten pedjah, hamoeng hannedo hepah boemi sawijarripoen hiket koelo.” Ki-Patih hannjagahhi. Ladjeng Hadji Soko kalebettaken dateng Sang-Noto, dhadhos lebettannipoen dahar hing dhinten poenniko. Sakatoerripoen Sang-Noto, Sang-Noto hanglangkoengngi bingngah hanningngalli lebettannipoen dahar Ki-Patih, lare habagoes warninnipoen balingngah-balingngah; ladjeng dhikakhaken hanglebettaken salebetting karaton. Sakondhoerripoen Sang-Noto, lare sampoen katjawissaken hing panggennannipoen hadhat kang sampoen kalampahhan. Mangsannipoen Sang-Noto dahar, Hadji Soko wahoe kahadjengngaken hing ngarsan-nipoen; Sang-Noto hagahhan, Hadji Soko ladjeng tjinnandak ladjeng dhipoen hemplok sirahhipoen. Sareng sampoen kalebet Hadji Soko mlar, dhadhos tijang sepoeh malih, hastañnipoen hingkang satoeng-

ମାନ୍ୟମାତ୍ର । ଯେବୀ ଯାଏବୀ ଯାଏବୀ ଯାଏବୀ । ଯେବୀ ଯାଏବୀ ଯାଏବୀ ।

କ୍ରେତାଣି ଶବ୍ଦାଳ୍ପାଯାମନିକ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାଇଥାରୁ ଯାଇଥାରୁ ଯାଇଥାରୁ ଯାଇଥାରୁ

ଯାପୁ ପରିମ୍ବନୀ ଦ୍ୟାମ୍ବନୀ କାଳୀ ଯାଏଣ୍ଟିବୁ କାହିଁ ଦ୍ୟାମ୍ବନୀ କାଲୀ ଦ୍ୟାମ୍ବନୀ କାଲୀ ଦ୍ୟାମ୍ବନୀ

ମାନ୍ୟମାତ୍ରା\ ଯାଦିଯମାତ୍ରା\ ଯାଇଯମାତ୍ରା\ ପରିମାତ୍ରା\ କାହିଁମାତ୍ରା

မြတ်သနမြန်မာ၊ ယာဉ်ကြော်မြန်မာ၊ ယာဉ်မြန်မာ၊ ယာဉ်မြန်မာ၊ ယာဉ်မြန်မာ

မှတ်သွေးရန် အပေါ် မြန်မာ လူများ မြန်မာ လူများ မြန်မာ လူများ

ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପାଇଲା । ଯାହାର କାହାର କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର

ମୁଦ୍ରା କରିଲୁ ଏହାରେ ପାଇଁ ଯାଏଇଁ \ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ଶାଖାଧୟମାନ୍ତ୍ରୀ ନାମରେ ଯାଏଇଁ

କୁମାରୀ ପଦ୍ମପୂଜ୍ଞା \ ପଦ୍ମପୂଜ୍ଞା ଯାଏଗାନ୍ତି ସମ୍ମାନକୁ ଧ୍ୟାନରେ ଦେଖିଲାମା ଯାଏନ୍ତି ଦେଖିଲାମା

၁၁၃၂ မြန်မာနိုင်ငံတော်လှန်ရေးဝန်ကြီးချုပ်၏ အသုတေသန

gil hannjandak lathinnipoen hingkang nginggil, hingkang satoenggil
 hannjandak lathinnipoen hingkang ngandap. Ladjeng kasoewak toe-
 toekkipoen Sang-Noto. Sang-Noto soewak toetoekkipoen ladjang pe-
 djah. Hadji Soko ladjang dateng grijannipoen Ki-Patih, hawarni lare
 halit malih, hawartos jen Sang-Noto sampoen pedjah hamargi dhipoen
 soewak toetoekkipoen. Ki-Patih sakalangkoeng goemoen hing lampah
 mekaten poenniko, dhenne lare halit sagedh medjahhi Sang-Noto;
 hannangnung hing batos lego mannahhipoen, roemahos bade kerto negari
 hing Mendang; sabab wontenno hingkang djoemenneng ratoe malih,
 mongso hannedoho tijang kadhos hingkang sampoen pedjah wahoe.
 Hadji Soko ladjang hannagih djangdji boemi sawijarre hikettipoen. Ki-
 Patih ladjang haken hambeber hikettipoen Hadji Soko. Ki-Patih sar-
 to witjanten malih: »Sapiro hambanne hiketmoe, ko gawe toeroe
 bahe djoedjoel; djaloekko hopah sadheso rong dheso, tak wennehhi.”
 Hadji Soko ladjang hambeber destharripoen. Sareng kabeber kasasabban
 negari hing Mendang; destharripoen dhereng telas. Ngantos hannja-
 hak hing padoesoennan; destharripoen taksih dhereng kabeber sedho-
 jo; jen kabeborro sedhojo kasasabban hing noeswo Djawi. Ki-Patih
 sakalangkoeng heram hanningngalli hing kasektennipoen. Hadji Soko
 ladjang hamalih warninnipoen lami. Ki-Patih sakalangkoeng hadjrihhi-
 poen. Hadji Soko ladjang hawitjanten dateng Ki-Patih: »Wis kalah

djangdjimoe ; dhadhi negoro hing Mendang ngiki wis dhadhi dhoe-wekkoe kabeh.” Hatoerripoen Ki-Patih ladjeng : » Soemonggo ! ” Hadji Soko ladjeng djoemenneng ratoe wonten negari hing Mendang ; sakalangkoeng redjo gemahhipoen. Hadji Soko ladjeng henget jen bade hadhamel haksoro djawi , dhadhosso titimbangngannipoen haksoro arab. Sareng hangoepadhos pangngottipoen henget jen dhipoen tilar wonten hing redhi Kendeng , dhipoen ken nenggo pono-kawan-nipoen kang wasto Sembodho. Hadji Soko ladjeng hannimballi pono-kawannipoen kang wasto Poen-Dhoro ; kadawahhan dhikakhaken hamoeroeggi pangngot hingkang kantoen dhipoen tenggo dateng Poen-Sembodho : » Hodjo tan nora hamesti kagowo hing salakoemoe ! ” Hatoerripoen Poen-Dhoro : » Hinggih , sendhiko ! ” Ladjeng mangkat. Boten katjarijos lampah hing margi. Samoen dateng hing redhi Kendeng kapanggih kalih Poen-Sembodho ; sami bagek-binna-gekhaken. Poen-Sembodho witjanten : » Sabab hopo dhenne lawas ? ” Wangsoellannipoen Poen-Dhoro : » Wetarakoe Goesti lali. ” Ladjeng Poen-Dhoro witjanten malih : » Tekkakoe hiki dhikakhake hamoendoet pangngot , kagoengnganne Goestikoe , kang ko toenggoe. ” Wangsoellannipoen Poen-Sembodho : » Hakoe hora haweh ko djaloek ; sabab wekasse Goestikoe , sopo-sopoho sing djaloek ; hakoe hora kalilan hangoeloengngake , jen dhoedhoe Goestikoe dewe. ”

Poen-Dhoro witjanten malih: » Hakoe hijo dhiwekas hing Goestikoe; hodjo tan nora hamesthi kagowo pangngot kang ko toenggoe hikoe.” Hawekassan soewolo soedhoekkan pedjah sampjoeh. Kotjap Hadji Soko sangnget hangantos-santos datengnge hoetoessannipoen. Sareng sampoen hantawis boten dateng, Hadji Soko boten saketjo mannah-hipoen; hanoesoel hannjilibaken hing bolo. Ladjeng lampahhipoen boten kotjap hing margi. Sampoen dhoemoegi panggennannipoen Poen-Sembodho, pono-kawannipoen kakalih sampoen sami pinnanggih pedjah. Hadji Soko sakalangkoeng hing pangoengngoenipoen, rocmahos hing kalepattan kolo hangoetoes dateng Poen-Dhoro, dhenne sami kapatjakkan hing kalih-kalihhipoen. Dhangoe-dhangoe kapoe-poes jen sampoen karsannipoen kang moerbo. » Bojo hiki kang dhadhi boeboekanne holehkoe hagawe haksoro djowo: *ho no tjo ro ko, dho to so wo lo, po do djo jo njo, mo go bo tho ngo.* Tegesse: Hono kongkonnan, hing kono podo padhoe; podo wan-ninne, wekassanne podo dhadhi bathang.”

---

၁. မြတ် \ ၂. ကျော် \ ၃. မာဏ္ဍာဏ္ဍာ \ ၄. ကျော်မူနှုန်း \ ၅. မာဏ္ဍာဏ္ဍာလျှော့ \ ၆. ကျော်မူနှုန်း\
၇. မြတ်မူနှုန်း \ ၈. ကျော်လျှော့ \ ၉. ကျော်မူနှုန်း \ ၁၀. မြတ်မူနှုန်း \ ၁၁. မြတ်မူနှုန်း \ ၁၂. မြတ်မူနှုန်း \ ၁၃. ကျော်
မူနှုန်း \ ၁၄. ကျော်မူနှုန်း \ ၁၅. ကျော်မူနှုန်း \ ၁၆. ကျော်မူနှုန်း \ ၁၇. ကျော်မူနှုန်း\
၁၈. မြတ်မူနှုန်း \ ၁၉. မြတ်မူနှုန်း

Lamoen hono wong nannemoe, barang mal hingkang tinnemoe; roepoho djaran kebo, sapi, mendjangugan, wedoes sapapadanne, honoho hing negoro, moewah honoho dheso hing ngadheso, hing ngendhi-hendhi gonne nannemoe, henggal bojo-warakno hing tonggo montjo-pat montjo-limanne hingkang tjerrak gonne nannemoe hamal hikoe mahoe; sarto hawejo werroeh marang babekelle. Dhenne hamalle dhen gantoengngeno marang loeloerahhe; lan hasahidhdho marang hing pradphoto. Melikke holehhe nemoe hikoe dhen gowoho, hingsoen wangngenni patang-poeloeh dhinno. Jen hora nono hingkang ngakoe kongsi teloeng sasi, tetep hamal hikoe mahoe dha-dhijo dhoewekke wong hingkang nemoe.

Lamoen hono wong bedang bodjonning wong, hoetowo hannak sadhoeloer sapapadanne, mongko wong bedang mahoe katjekel, hikoe ladhekkenno marang pradphoto. Jen wis terrang pariksanne;

WETTEN.

17.

Bepaling omtrent gevondene goederen.

1. മാന്ത്രിക \ 2. ഗോധന \ 3. മാതൃക \ (*) ഫോ \

18.

Bepaling omtrent overspelers.

Si-Ngabchi Hamong-Prodjo noeli hatoerrenno hing parentah; hijo
 Si-Hadhi-Pati Sosro-dhi'nning-Ngrat hannatrappono wong hambedang
 mahoe; siro dendoho seket rejal. Jen nora metoe dendanne, siro
 gitikko ping rong ngatoes; noeli siro boewangngo sadjabanning nego-
 ro. Hono dhenne wong kang bedang ngikoe, jen nganti toetoe-
 karran hannatonni marang haliwarisse kang kabedang ngikoe, siro
 patrappono dhijat samoerwatte; jen nora metoe dhijatte, siro gitik-
 ko ping teloeng ngatoes; noeli siro boewangngo sadjabanning rang-
 kah. Dhenne wong bedang mahoe, jen nganti matenni, siro pa-
 trappono dhijat limang ngatoes rejal; jen nora metoe dhijatte, siro
 gitikko ping limang ngatoes; hijo noeli siro boewangngo marang
 Lodojo, hoetowo marang Ngajah. Hono dhenne wong kang hambe-
 dang hikoe mahoe, jen nganti tatoe hoetowo mati, mongko hono
 haliwarisse hora narimo, hikoe Ngabehi Hamong-Prodjo siro toe-
 lakkko, hodjo siro dhadhekkake panggoegatte. Kojo mekono manneh,
 mennowo hono wong bebedanggan; wong wadhon sidji dhibedang
 wong loro, nalikanne paran-pinnaran, mongko nganti toetokarran;
 hono hingkang tatoe salah sawidji hoetowo mati, jen nganti hono
 goegatte, hikoe Ngabehi Hamong-Prodjo, siro toelakko, hodjo siro
 dhadhekkake panggoegatte.

1. സ്വാതന്ത്ര്യാധികാരി \ 2. മന്ത്രി \ 3. മന്ത്രാലയം \ 4. ഫെഡറേഷൻ \ 5. ദാർശക

Lamoen hono wong ngiwat bodjonning wong, hopo dhenne hangiwat wong wadhon, rondo, woelandjar, parawan; mongko dhitoetoeti marang haliwarisse, wong kang ngiwat mahoe katjekel: hikoe ladhekkenco marang pradphoto. Jen wis terrang pariksanne, Si-Ngabehi Hamong-Prodjo noeli hatoerrenno hing parentah; hijo Si-Hadhi-Pati Sosro-dhi'nning-Ngrat hannatrappono wong hangiwat hikoe; siro dendoho seket rejal. Jen nora metoe dendance, siro gitikko ping rong ngatoes; noeli siro boewangngo sadjabanning negoro. Hono dhenne wong kang ngiwat hikoe mahoe, jen nganti toetoekaran hannatonni marang hingkang noetoetti, hikoe patrappono dhijat samoerwatte; jen nora metoe dhijatte mahoe, siro gitikko ping telocng ngatoes; noeli siro boewangngo sadjabanning rangkah. Dhenne jen nganti matenni wong ngiwat hikoe, siro patrappono dhijat 500 rejal; jen nora metoe dhijatte, siro gitikko ping limang ngatoes; hijo noeli siro boewangngo marang Lodojo, hoctowo marang Ngajah. Hono dhenne wong ngiwat mahoe, jen nganti tatoe hoctowo mati; mongko hono haliwarisse hora narimo, hikoe Ngabehi-Hamong-Prodjo siro toelakko, hodjo siro dhadhekkake panggoegatte.

19.

Bepaling omtrent het schaken van vrouwen.

Moenggoeh wong ngabotohan, hingkang hingsoen lilanni boepati sapandoewoer, hangadheggake ngadhoe djago, lan hangadhoe gemak, hoetowo hangadhoe kemiri; nangnging ngikoe dhireksoho kang betjik. Mennowo hono wong hagawe prakoro, jen nganti hono prakoro toe-toekarran, hono kang tatoe hoetowo mati, hikoe Si - Hadhi - Pati Sosro - dhi'nning - Ngrat, kang hannatrappono kang ngadheggake ngabotohan mahoe; siro dendoho 50 rejal. Dhenne wong kang tatoe hoetowo mati hikoe, jen hono haliwarisse hora narimo, moeloerro goegatte marang pradhoto. Jen wis terrang pariksanne, Si - Ngabehi Hamongan Prodjo noeli hatoerrenno hing parentah; hijo Si - Hadhi - Pati Sosro - dhi'nning - Ngrat, hannatrappono wong kang natonni mahoe; siro patrappono dhijat samoerwatte; jen nora metoe dhijatte, siro gitikko ping teloeng ngatoes; noeli siro boewangngo sadjabanning rangkah. Hono dhenne wong kang matenni hikoe, siro patrappono dhijat limang ngatoes rejal; jen nora metoe dhijatte, siro gitikko ping limang ngatoes; hijo noeli siro boewangngo marang Lodojo, hoetowo marang Ngajah. Hono dhenne wong ngabotohan, kang hora hingsoen lilanni, kojoto: dадое, keplek, ketjek, gimer sapapadanne, hikoe Si - Hadhi - Pati

Bepaling omtrent geoorloofde en niet geoorloofsde spelen.

Sosro - dhi'nning - Ngrat , kang hannatrappono wong kang ngadheggake ngabotohan mahoe ; siro dendoho salawe rejai ; jen nora metoe dendanne , siro gitikko ping 100. Dhenne wong kang hangloeroeg ngabotohan , hikoe siro dendoho sapoeloe rejai ; jen nora metoe dendanne , siro gitikko ping seket. Dhenne jen nganti hono wong toetockarran , hono kang tatoe hoetowo mati , jen hono haliwarisse hora narimo , hikoe Nga-behi Hamong - Prodjo siro toelakko , hodjo siro dhadhekkake panggogatte.

Lamoen hono wong loemakoe bengngi , hono sadjronning negoro , podo hanggowoho hobor. Dhenne jen mati hoborre hono hing dhedhalan , hoetowo hentek hoborre , wong kang loemakoe mahoe noeli djaloek-ko toeoloeng hobor marang wong kang podo homah perrak dhalan ; wong kang dhidjaloekki toeoloeng ngikoe henggal hatoetoeloengngo hobor. Dhennec jen nadhoh homah gonne kapaten hobor , hikoe hodjo tan no-ra wong kang podo loemakoe podo harerassanno , hikoe minnongko

1. നേരിയ്യും \ 2. നേരിയ്യും \

21

Verplichting omtrek het dragen van Hobors.

dhadhi hoborre. Dhenne jen katiwassan katjidhro hing wong , tatoe hoetowo mati , jen hono goegatte hangaranni hoewong , moelocerro papa-dhonne , moenggah hing soerambi ; jen nora hangaranni hoewong , hikoe hora katempoeh hing negoro. Dhenne jen hono wong loemakoe hora gowo hobor , mongko katiwassan katjidhro hing ngoewong , tatoe hoetowo mati , jen naliwarisse hora narimo , tanpo dhadhijo panggoegatte , sabab wis kahinnanne dewe. Hono dhenne wong homah - homah , kang podo tjedak hing dhedhalan , jen nora gelem toetoeloeng hobor , hikoe siro patrappono dendo samoerwatte.

Sahoepami wonten titjang hing Soero-Karto - hadhi'nning - Ngrat , negari miwah hing doesoen ; poenno dhenne titjang hing Ngajogjo-Karto - hadhi'nning - Ngrat , negari miwah hing doesoen , wonten hingkang poeroen - poeroen toembas barang dhandhossan , warnijo poennopo-poennopo , jen barang dhandhossan wahoe hangsallipoen hangetjoe , hoetawi hangsallipoen hambegal , poenno dhenne hangsallipoen haman-

22

Bepaling omtrent het koopen van gestolene of geroofde goederen.

၁၈၁၀. ၂။ / ၁၈၁၀. ၃။ ၁၈၁၀. ၄။
 ၁၈၁၀. ၅။ / ၁၈၁၀. ၆။ ၁၈၁၀. ၇။
 ၁၈၁၀. ၈။ / ၁၈၁၀. ၉။ ၁၈၁၀. ၁၀။
 ၁၈၁၀. ၁၁။ / ၁၈၁၀. ၁၂။ ၁၈၁၀. ၁၃။
 ၁၈၁၀. ၁၄။ / ၁၈၁၀. ၁၅။ ၁၈၁၀. ၁၆။
 ၁၈၁၀. ၁၇။ / ၁၈၁၀. ၁၈။ ၁၈၁၀. ၁၉။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁။ / ၁၈၁၀. ၁၁၂။ ၁၈၁၀. ၁၁၃။
 ၁၈၁၀. ၁၁၄။ / ၁၈၁၀. ၁၁၅။ ၁၈၁၀. ၁၁၆။
 ၁၈၁၀. ၁၁၇။ / ၁၈၁၀. ၁၁၈။ ၁၈၁၀. ၁၁၉။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁၁။ / ၁၈၁၀. ၁၁၁၂။ ၁၈၁၀. ၁၁၁၃။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁၄။ / ၁၈၁၀. ၁၁၁၅။ ၁၈၁၀. ၁၁၁၆။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁၇။ / ၁၈၁၀. ၁၁၁၈။ ၁၈၁၀. ၁၁၁၉။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၁။ / ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၂။ ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၃။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၄။ / ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၅။ ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၆။
 ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၇။ / ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၈။ ၁၈၁၀. ၁၁၁၁၉။

dhoeng; mongko gennipoen toembas barang dhandhossan wahoe dhi-poen moho, ngantos kositik, kahocnningngan hing parentah; tijang hingkang toembas dhandhossan wahoe noenten katjeppeng, katoerro hing parentah hageng. Wondhenning pahoekoemannipoen, kagitik kaping satoes, wonten hing ngadjengngannipoen hing Goevermen; jen boten kagitik karante, laminnipoen tigang woelan.

Sahoepami wonten titijang siti doesoen, bawah hing Soero - Karto - hadhi'ning - Ngrat, dhipoen ketjoe hing titijang, hingkang kalebet montjo - pat montjo-gangsallipoen, hingkang sami hatjelak - tjelak, sami hatoetoeloeengngo; jen kathah rentjangngipoen tijang hingkang boedjoeng ketjoe wahoe, ketjoe dhipoen tjeppengngo; jen kedik rentjangngipoen sami dhipoen kodollo, sarto sami hannedoho toeloeng dateng hingkang sami kalangkoengngan hing ketjoe wahoe. Jen sahoepami tijang hing doesoen boten paeroen hanoeloengngi, hinggih kapatrappan dendo samoerwattipoen hing parentah. Wondhenne tijang hingkang sami ngodol wahoe, ladjeng hanjerreppenno poendhi djedeg-

1. മാർഗ്ഗം \ 2. സ്ത്രീഗ്രന്ഥം \

23.

Verpligting om roovers te helpen nasporen en oppakken.

gipoen latjakking ketjoe. Jen latjakking ketjoe hitjal hing tebbo hoe-tawi hing wono , tijang siti doesoen hingkang gadah wawengkon , sa-hoepami boten sagedh handhoenoengngaken dateng tijang hingkang sami ngetjoe ; babekellipoen hing doesoen wahoe kadawahhan soepahos. Dhenne dawah hing soepahos wahoe , jen tijang doesoen hoeningngo hangaken boten hoenningngo , hinggih kengingngo hing soepahos.

Kadhos mekaten malih sasamennipoen. Sahoepami wonten titijang siti doesoen bawah hing Ngajogjo - Karto - hadhi'nning-Ngrat , dhipoen ketjoe hing titijang , hingkang kalebet montjo - pat montjo - gangsallipoen , hingkang sami hatjelak - tjelak , sami hatoetoe-loengngo ; jen kathah rentjangngipoen tijang hingkang boedjoeng ketjoe wahoe , kctjoe dhipoen tjepengngo , jen kedik rentjangngipoen sami dhipoen kodollo , sarto sami hannedoho toeloeng dateng hingkang sami kalangkoengngan ketjoe wahoc. Jen sahoepami tijang doe-soen boten poeroen hanoeloengngi , hinggih kapatrappan dendo sa-moerwattipoen hing parentah. Wondhenne tijang hingkang sami ngodol wahoe , ladjeng hannjerreppenno poendhi djedeggipoen latjakking ketjoe ; jen latjakking ketjoe hitjal hing tebbo hoetawi hing wono , tijang siti doesoen hingkang gadah wawengkon sahoepami boten sagdh handhoenoengngaken dateng titijang hingkang sami hangetjoe , babekellipoen hing doesoen wahoe kadawahhan socpahos. Dhenne da-

wah hing soepahos wahoe , jen tijang doesoen hochningngo hangaken
boten hoenningngo , hinggih kengingngo hing soepahos.

Poenniko malih. Kangdjeng Radhen - hadhi - Pati Sosro - dhi'nnings - Ngrat , hing Soero - Karto - hadhi'nnings - Ngrat , poenniko kawadjib - ban sakathah hing barang prakawissipoen titijang djawi hingkang sami dateng pradhoto , poennopo malih hingkang sami dateng pasowan kapatijan , hamesthikadhamel rampoeng hing dhalem kalih woelan laminnipoen. Wonten - dhenne mennawi wonten prakawissipoen , hingkang goemantoeng hangantos langkoeng saking kalih woelan , boten sagedh rampoeng ; hanoenten kangdjeng Radhen - hadhi - Pati Sosro - dhi'nnings - Ngrat , hangoendjoekkono hoenningngo dateng kangdjeng toewan Residen . Kangdjeng toewan Residen toemoenten hanggalijo prakawis wahoe poenniko ; mennawi prakawissipoen kenging karampoeng - ngan hing salebettipoen kalih woelan , kadhos hingkang sampoen katemtokhaken , poenniko kangdjeng Radhen - hadhi - Pati Sosro - dhi'nnings - Ngrat , kapatrappan dendo seket rejal.. Mekaten

ମୁଖ୍ୟ ପଦିକାରୀ ଯାହାର ପଦିକାରୀ ହେଲା ତାଙ୍କ ପଦିକାରୀ ହେଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପଦିକାରୀ ହେଲା

1. ଶତ୍ରୁଗୀ ପାଇଁ \ ସମ୍ମାନ \ 3. ମନ୍ଦିର \

24.

In hoe veel tijd eene zaak door 'de Regtbank moet worden afgedaan.

malih sasamennipoen. Kangdjeng Radhen-hadhi-Pati Dhanoe-Redjo, hing Ngajogjo-Karto-hadhi'nning-Ngrat, poenniko hinggih kawadjibban sakathah hing prakawissipoen tijang djawi, hingkang sami dateng pradphoto, poennopo malih hinkang sami dateng pasowan kapatijan, hamesti kadhamel rampoeng hing dhalem kalih woelan laminnipoen. Wonten-dhenne mennawi wonten prakawis hingkang goemantoeng hangantos langkoeng saking kalih woelan, boten sagedh rampoeng, hanoenten kangdjeng Radhen-hadhi-Pati Dhanoe-Redjo, hangoendjoekkono hoenningngo dateng kangdjeng toewan Residen. Kangdjeng toewan Residen hanoenten hanggalijo hing prakawis wahoe poenniko; mennawi prakawissipoen kenging karampoengngan hing salebettipoen kalih woelan, kadhos hingkang sampoen katemtokhaken, poenniko kangdjeng Radhen-hadhi-Pati Dhanoe-Redjo kapatrappan den-do seket rejal.

Mennawi wonten habdhi dhalem hageng hoetawi halit hamahos-saken gagadoehhannipoen siti doesoen dateng Welandhi hoetawi dateng tijang Tjinno, sasamennipoen tijang bongso koelit pethak, poennopo dhenne Djawi sami Djawi, hinggih sami hadhamello djangdji,

1. ପାତ୍ରିଷ୍ଟୀ \ 2. କ୍ରମିକୀ \ 3. ଶାଖା \ 4. ଶାଖି \ 5. ଶାଖାକୀ

25.

Bepaling omtrek het verhuren van landerijen.

କଣ୍ଠ ପାଦ କରି ଯାଇଲା ମାତ୍ରମାତ୍ର କାହାରିଲୁବୁଝା
କାହାରିଲୁବୁଝା କାହାରିଲୁବୁଝା କାହାରିଲୁବୁଝା
କାହାରିଲୁବୁଝା କାହାରିଲୁବୁଝା କାହାରିଲୁବୁଝା

hingkang ressik hingkang terrang , sabarang djangdjennipoen kawrat-
to wonten hing serrat pratondo. Dhenne jen wonten prakawissipoen ,
ngantos katoer hing parentah hageng ; hingkang kadhamel hangram-
poengngi , poennopo hing sahoengngellipoen serrat pratondo wahoe
poenniko. Poendhi hingkang boten hannteppi , dhadhosso kahandap-
pannipoen , kang sarto mawi kapatrappan dendo samoerwattipoen
hing parentah.

Mennawi wonten habdhi dhalem hageng hoetawi halit , hingkang
sami mahossaken gagadoehhannipoen siti doesoen dateng Welandhi
hoetawi dateng tijang Tjinno , sasamennipoen tijang bongso koelit pe-
thak , poennopo dhenne Djawi sami Djawi , sampoen poeroen - poeroen
tampen - tinnampen siti doesoen mongso djenne ; hannampennono siti
doesoen mongso hirengngan ; dhenne jen tempo , hinggih dhipoen pa-
srahhenno siti hirengngan. Dhenne hingkang dhipoen wastanni siti
hirengngan poenniko , taksih warni hoerittan ; dhenne hingkang dhi-
poen wastanni siti djenne , hingkang sampoen warni tandhoer , won-

1. ପାତ୍ରମାନମ୍ବି \ 2. ପାତ୍ରମୟୀ \ 3. ପାତ୍ରମାନମ୍ବି \

26.

Over hetzelfde onderwerp.

dhenning tannem - toewoeh hingkang wonten hing pategillan , poen-nopo dhenne hingkang wonten hing pagrijan , sasamennipoen , hing-gih manoet tannem - toewoeh pantoen , hingkang wonten hing sabin ; jen pantoen hing sabin sampoen sami dhipoen henni , tannem-toewoeh sedhojo wahoe hinggih dhadhosso hirengngan.

Poenniko namanning toelis : Jen toelis moenggoeh hing wessi , GOERITO namanne ; jen toelis moenggoeh hing ngemas , INDHOE naman-ne ; jen toelis moenggoeh hing watoe , REKO namanne ; jen toelis moeng-goeh hing pandjalin , WOLAT namanne ; jen toelis moenggoeh hing seloko , WARIWI namanne .

Poenniko dhoso namanning bannjoe : Jen moenggoeh hing wawa-dah , HOEDHOKO namanne ; jen moenggoeh hing wowohan , ETOEH na-manne ; jen moenggoeh hing ngojodh , WARIH namanne ; jen moenggoeh

၁၀၈
၁၀၉
၁၁၀
၁၁၁
၁၁၂

၁၁၃
၁၁၄
၁၁၅
၁၁၆
၁၁၇

၁၁၈
၁၁၉
၁၁၁၀
၁၁၁၁
၁၁၁၂

1. ମାତ୍ରା ପାଦୀ \ 2. ଲାଗୁ ଯାଇଥିଲୁ \

UITTREKSELS UIT DE DHOSO-NOMO.

27.

၅၁။ ပုဂ္ဂန်မာမေတ္တာရွှေများ၊ မယ်မာရာမေတ္တာရွှေများ၊ ဘုရားမာမေတ္တာရွှေ၊ မယ်မာရာ
မေတ္တာရွှေ၊ မယ်မာရာမေတ္တာရွှေ၊ မယ်မာရာမေတ္တာရွှေ၊ မယ်မာရာမေတ္တာရွှေ၊ မယ်မာရာ

28.

၅၁။ ပုဂ္ဂန်မာရမာစေသူ၏ ရယ်ကြံးများ၊ ယျေဟမာစေသူ၏ ရယ်ကြံး
များ၊ ရှိသူ၏ ရယ်ကြံးများ၊ ရယ်ကြံးများ၊ ရယ်ကြံးများ၊ ရယ်ကြံးများ၊

hing soemoer, TIRTO namanne; jen moenggoeh rembes saking gisthi, LODHOKO namanne; jen mantjoer saking doewoer, WOELOESSAN namanne; jen bannjoe bengngawan, SINDHOE-HOEPOKO namanne; jen bannjoe moenthoek kang malenthoe, PETHO namanne; jen bannjoe tinalanggan, RANTJAK-HERNI namanne; jen bannjoe menneng nging watoe, HARDJOENNO namanne.

Poenniko dhoso namanning mego: Jen ngalingngi woelan nipis, HIMO-HIMO namanne; jen mego mendoeng dhereng hoedhan, DJOLO-DHORO namanne; jen mego hireng hamor hing mego habang, NIRODHO namanne; jen mego hamor hing kakajon, SASMITO haranne; jen mego papak lan bannjoe, IMANTOKO haranne; jen mego pandjang ngelentreng, HOEROER namanne; jen mego poetih kang kadhi kockoes, LOKAP namanne; jen mego ngiderri srengngenge, IMOKO-POERO namanne.

Poenniko dhoso namanning goenoeng: Jen katon saking tcbijan, HENDHRO namanne; jen katon djoerang-djoerangnge, GOENOENG namanne; jen kalinggijan sockoenning goennoeng, GIRI namanne; jen kaling-

29.

३०

gijan hing loehoer, PARWOTO haranne; jen goenoeng tjinnangkraman, WOEKIR namanne; jen nenggonning wong ngatopo, NGANTJOLO haranne; jen poetjoekking goenoeng, HASALINGGO haranne; jen nimbangngan sami goenoeng, HALDHOKO namanne; jen nenggonning boeboeroe, WONOWOSO namanne.

Poenniko dhoso namanning ratoe: NOTO, jen ratoe djoemenneng kalawan paparentahhanne; PRABOE, jen ratoe hangrasoek hanggonnanggonning ratoe; NORO-PATI, dhenning Sang-ratoe gonning paparentah; NORO-NOTO, dhenning Sang-ratoe koewoso hangrarakit; NAREN-DHRO, dhenning Sang-ratoe geng-loehoer tanpo timbang kadhi goenoeng; BOEMI-POLO, dhenning Sang-ratoe sarwo-sarwi, pikantoek hanneng saloehoer hing boemi; POMOSO, dhenning Sang-ratoe koe-woso hambengkas sarto hannamboeng; BOEPATI, jen ratoe pepak sin-niweng bolo; NARES-SOEWORO, dhenning Sang-ratoe lepas pangandhi-kanne; SRI, dhenning sawarnanning kabagoessan, kang koemennjar, kang ngoengoewoeng, kang semoe, kang moeroeb. Woessanneng ratoe.

31.

Kjahi - Hageng - Sesclo winarni, lagjo pinnarak hanneng nging langgar, hing ngadep poetro wajahhe. Kjahi-Hageng pitoetoer marang poetro wajahhe sami: Lah! botjah soen popojan marang siro hikoe, kabeh podo pirsakkenno; toctoer ringsoen dhoedhoe papan dhoedhoe toelis; PAPALI haranniro. Papali hikoe hapan berkat-tji toer salamet sarto kawarassan. Papali hikoe mangkenne: Hodjo hagawe hangkoeh; hodjo ladhak lan nodjo djahil; hodjo hati soerakah; lan nodjo tjalimoet; lan nodjo goeroe alemman; hodjo ladhak, wong ladhak hagelis mati; lan nodjo mannah ngiwo. Hodjo sahen dhen nidepping ngisin; hodjo siro ngagoengngaken nawak. Wong ngoerip hikoe betjikke. Hodjo - to hadhol bagoes; bagoes sikoe dhoedhoe mas-pitjis, lan dhoedhoe sasandangngan; dhoedhoe roepo hikoe; wong bagoes pakewoeh hoego. Papadanne wong ngoerip dhen podo hasih prak hati kang ngoetomo. Hodjo siro mangeran mas-pitjis; hodjo siro mangeran boesono; jwo mangeran kabisanne; hodjo mangeran ngelmoe; hodjo goenggoeng tegohhireki; hodjo mangeran djopo; hodjo goenggoeng lakoe;

PAPALI.

32.

kabch hikoe singgahhono! Hodjo goegoe hing ngoedjar kang tanpo jekti. Lah! hikoe dhen waspodho. Kang ngadjoedjoer rakhajoe hing boedhi; hodjo siro ngarah kinneringgan; betjik sahideppe dewe; hewoehhe wong toemoewoeh. Dhen nabiso ngennakki hati, hatinne sapepodo, hodjo ngoembar nepsoe; hikoe nepsoenning manoeswo, koedhoe kedep mring somo-samanning djalmi; kabeh siro sirikko! Hodjo siro padakhaken djalmi, hamarentah marang sato-kewan, kebo, sapi mjang koedhanne; hodjo siro prih werroeh hedhah hoewong kang nora bakit. Hodjo kojo Kisoemo, kebonne pinoekoel, kinnon sinnahoe momotjo; sami dhenne kebo hikoe nora bakit, moelanne hawawoedho. Hajam ginoesah jen moenggah panti, hatannapi jen noetjoekko berras. Hikoe hing ngadangngan bahe: hikoe wong ngoelah semoe, jen wong tatonggo betjikke hiki, kang lajak hing ngaroewan, haroehhono hikoe; jen tan lajak hamennengngo, hapan nikoe mangan seganne pribadhi, pan dhoedhoe rajattiro. Jen namoeroek dhoerjattiro hiki, kapen-nakno hawakke poenniko, larakhenno hing ngatinne; hodjo sijo moemoeroek; warahhono jen dhereng sisip; jen noewis katiwas-san, hodjo siro toetoeh, hilangnge hikoe dhen lilo; jen noewisso loepoet, hodjo siro sok hangoempah-hoempah kaki; pan nikoe loeng-goehhono! Hodjo goenggoeng wong ngasoeko soegih; hodjo kapeng-

ngin wong kakedottan, pengngawassan hopo-dhenne; lan nodjo hanggoegoeroe hing wong ngoerip pan nora betjik; lan nodjo mannah ngiwo; holo kang tinnemoe sing sopo hatinne holo; hora woe-roeng hing tembe hikoe nemahhi; holo hannemoe holo. Sopo hing-kang dasarraken betjik, nora sandhe bendjang manggih hardjo, miwah satoeroen-toeroenne; jen kalakjan dhadhjo goeng parentahho dhen ngatijati; hodjo sedhojo-dhojo, dhadhi nora toeoes, gonue dhadhi pangahoebban; hodjo natjah jen parentah mring wong tjilik; hodjo sawijah-wijah. Koembah, sarakah, tjoekit, han-dhoelit, hijo dja malanten merno hiko, hikoe nora dadhi gede; sirikken hoedjar rikoe. Jen wong ngoerip dhen nannengngerri, han-pan sanggonne hono, troes sing dhalil hikoe, semoenne sampoen katoro; titennono kang ngolo lawan kang betjik; kang djoedjoer hanneng tjahjo. Bok-mennowo kaki-to hing bendjing kalakonno dha-dhi pawong-sannak, hodjo pati-pati dhahwen, lawan nodjo koe-mingsoen; hodjo watak lengngoes soemoegih; hodjo mannah ha-moerko; hodjo mangoen nepsoe; sokoer lawan pannarimo; jwo bekitjik hodjo watak memetangngi; jen loepoet kawirangngan. Moelanning wong ngahocrip poenniki sakathahhe jwo ngandhelken roso; dhen kawrochhi hing ngawakke. Nora bedho poennikoe; sakathahhe hocmatting Nabi kinnarjo lalawannan maring hing Jwang-

ngagoeng : kang soegih meskin poenniko , kang ngagede kalawan hingkang ngatjilik , kang bagoes lan kang ngolo. Woes pinnesthi takdhirring Jwang - widhi ; moelanne hodjo hararassan , wong nginno pan natjadh gede , gempal dherradjattipoen , lawan batal tappannirekki. Lah ! podo hestokkenno hing pitoetoer rikoe ; jen siro hemoetting wekas , jektennono hikoe tatalinning ngoerip , terrang nging lampahhiro. Kalamoen wengngi siro - to kaki , hatjegahho maring toeroenniro ; lamoen hing rahhinno mangke , tje-
gahho pangan nikoe ; lamoen siro tan tjegah , kaki ! hing toeroe panganniro , dhadhi nora hantoek hanggenniro hannanedo mring Jwang - soekmo , dhadhi lawas nora heling , wekassan nawet topo. Lamoen siro dhianadhekken soegih mring Jwang - soekmo ginnandjar ring dhoennjo , terroessenno lan tapanne , mennowo dhoeroeng ngoesoem , pan pinoendoet hing dhalem pati ; jen siro dhadhi wirjo , dhen narimo hikoe , dhen narimo takdhirring Jwang ; hodjo pegat poedjin-niro mring Jwang - widhi , sarto siro topoho. Hingkang wong dhatan prihhatin dingin , jo hingkang hanggajoeh - gajoeh toenno , hing sandang lawan panganne , lampahhipoen handharoeng , sakalangkoeng hamessoe ragi , sangueget hasroe nastopo , sojo nora hantoek ; hosikking tjas pan mengkono , wijossipoen hangrahossi kang woes mati , tan wroeh hing takdhirriro. Jektennono hing pitoetoer mami , hang-

genniro hoerip hanneng dhoennjo, siro rahho sabetjikke; hodjo siro katoengkoel, hing rahhinno kalawan wengngi, podo dhipoen prajitno. Wong ngoerip poennikoe hoepamanne hawakkiro, mangnlong-mangnlong hanneng djoerang hingkang miring, jen tibo dhadhi loro. Sennadjan wahoe sampoen nglampahhi, tjegah toeroe lawan panganniro; jen tan terroes lan batinne, tapanniro poenikoe, lahirriro kalawan batin sabar lawan dherronno, topo lawan ngelmoe, hoepamanne wong loemampah, jen napeteng koedhoe gowo hobor kaki, dhadhi tan noendjang-noendjang. Kang minnongko hohorriro kaki, dhoedhoego kalawan haprajogo, hikoe dhadhi hobor gede; tegesse hobor rikoe: sadhoeroengnge hangatjati; tegesse haprajogo: jen noewis haloenggoch, sennadjan siro ngoetjappo, hodjo tinggal dhoedhoegi lawan prajogi, soepojo manggih hardjo. Jen loemampah hodjo natjadh margi; jen naleren hodjo natjadh papan, lan nodjo natjadh loenggoehhe; hajwo nerak garoemboel; groemboel likoe gonning bilahi; hikoe podo lattono, pomo dhen katemoe; jen woes nemoe toetoer riko, lakonnono; jen siro nemoe bilahi, toetoebyn sriranniro. Kakhannane margo maring ngiki, karjanniro lan karjeng wong kathah; werroelho bedho-bedhanne; wong hangel gampang ngikoe, hoepamanne margo kang soengngil, lan dhirgo dherd jeg padang, soepit

tangel hikoe, raketto marang sasannak, hadhoh pedak hasihhiro dhen nasami, rangkeppan prajitno. Kakhannanne hatinniro hiki, hatinning wong sannak pakenniro; kawroehhono sasemonne, wong kereng sabar rikoe, hoepamanne pannassing ngapi lawan nademming tojo, benter lawan mendoeng, hono betjik hono holo; wong sasannak hodjo pegat ngatijati, wekassan haprajitno., Kakhannanne loeng-goehhiro hiki, pandjennengnge wong toewo kang biso, hamomongo hing ngannakke; wong kang tan biso hikoe, hoepamanne henneng nging siti, lan kang lodok hing kobo, jwo gerang-to hikoe; jen wong bahoedh hangawoelo, koemawoelo; hodjo siro la-li-lali wedhi lan prajitnoho. Sakathahhe sannak-sannak mami, pirsakkenno toetoer sasemonnan; siro pirsakkenno mangke, hodjo soeko goemoejoe, grahhitannen sadjronning batin; jen lingngan soeko wirjo, wekasse ki semoe; temen toetoeppen sembrono, hoepamanne-koedoeng lawan nalingngaling; hodjo lali prajitno !

၁. မေမး၊ ၂. ဖုန်း၊ ၃. မျှတ်။ ၄. ရုပ်သွေ့။ ၅. ရုပ်ထွေ့။ ၆. ပါဘာ၊ ၇. မြနှုံးမျိုး၊ ၈. ကြော်
၉. ယာ။ ၁၀. အောမား၊ ၁၁. ယော်၊ ၁၂. ယာ။ ၁၃. ကြေား၊ ၁၄. ကြော်။ ၁၅. ကြော်။

WOORDENLIJST,

TEN GEBRUIKE

BIJ HET

Javaansch

LEER-_{EN} LEESBOEK.

WOORDENLIJST.

မာမာ	မာမာ
၁။ မျှ၏ Kr. kennen, weten, kennis ; ၂။ မူမျိုးမျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ ik geef u kennis ; ၃။ မူမျိုးမျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ aan het Bestuur bekend gemaakt	gen, vergezellen, zich naar ie- mand schikken ; ၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ gevolgd, gehoorzaamd worden ; ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ ge- volg, stoet ; ၃။ မူမျိုးမျှ၏ Ng. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kr. navolgen.
၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ z. v. a. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ z. v. a. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏	၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kr. en Ng. kameel. ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Mdj. z. v. a. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏
၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kw. schrift, geschrift. ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kw. berg.	၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Ng. tusschen, onbepaald ; tus- schenruimte, verscheidenheid.
၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ eig. naamw. ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ z. v. a. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏	၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kr. verkrijgen, ontvangen. ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Ng. gedaan, ten einde, op zijn.
၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ z. v. a. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ eig. naamw. Indie.	၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kr. z. v. a. မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ ၂။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ eenigen tijd daarna.
၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ of မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kr. en Ng. vol-	၁။ မျှ၏အသေဆုံးမျှ၏ Kr. en Ng. volgen, navolgen.

မာမာ\	မာမာ\
မျှေး Kr. en Ng. bevel, last ; မျှေးပြု။	မျှေးမန်။ z. v. a. မျှေးမန်။
မန္တု။ het bevel van den Vorst.	မျှေး Ng. nieuw, vreemd ; မျှေးမျှေး
မျှေးကြုံ။ Kr. en Ng. bevelen, gelas- ten ; မျှေးကြုံ။ bevelschrift , firman.	မျှေး မျှေးမျှေး။ မျှေးကြုံသူမျှေး။ z. v. a. မျှေးကြုံ စုသူမျှေး။
ကြောင်း Kr. en Ng. doen staan , tegenwoordig zijn.	မျှေးပယ်။ z. v. a. မျှေးပယ်။
မျှေးမျှေး။ z. v. a. မျှေးမျှေး။	မျှေးမျှေး။ z. v. a. မျှေးမျှေး။
မျှေးရှုံး။ z. v. a. မျှေးရှုံး။	မျှေးများ Kr. aangenaam, lekker, wel- smakend.
မျှေးခါး။ Kr. de toekomst ; မျှေးခါး။ morgen ochtend.	မျှေးခါး။ Kr. verliezen, verlies ; မျှေးခါး မျှေးမျှေး iemand, die een verlies lijdt.
မျှေးများ။ z. v. a. မျှေးများ။	မျှေးများ။ z. v. a. မျှေးများ။
မျှေးများ။ မျှေးများ။	မျှေးဘာ Ng. (lees : hora) neen, niet ;
မျှေးများ။ z. v. a. မျှေးများ။	မျှေးများ။ မျှေးများ။ volstrekt, zekerlijk.

ମୀଳା\	ମୀଳା\
ମୀଳା Ng. voornaamwoord van den eersten persoon.	ମୀଳାଯାତିବାନ୍ତୁ Kr. en Ng. hofhouden, straffen, straf;
ମୀଳା or ମୀଳା Ng. die, dat, gene.	ମୀଳା ଏ ବୁଦ୍ଧିତାପ୍ରକାଶମାତ୍ରାନ୍ତୁ eene zeer zware straf ondergaan.
ମୀଳା Ng. deze, dit; ମୀଳା thans, tegenwoordig.	ମୀଳା Kw. de eerste, voornaamste, voortreffelijk.
ମୀଳା Ng. veel, hoeveelheid, me- nigte; ମୀଳାତ୍ୟା alle; ମୀଳାତ୍ୟା het maximum.	ମୀଳାଙ୍କ Kw. verschil, onderscheid.
ମୀଳାତ୍ୟା z. v. a. ମୀଳାତ୍ୟା\	ମୀଳାତ୍ୟା Ng. ver, verre, verte, af- stand; ମୀଳାତ୍ୟାନ୍ତୁ ମୀଳାତ୍ୟା te ver.
ମୀଳାତ୍ୟା z. a. v. ମୀଳାତ୍ୟାନ୍ତୁ\	ମୀଳାତ୍ୟା Ng. regen.
ମୀଳାତ୍ୟା Kr. en Ng. hoofddoek.	ମୀଳା/ ମୀଳା Kr. en Ng. omtrek, kring.
ମୀଳାତ୍ୟା Kr. en Ng. de 20 letters van het Javaansch Alphabet.	ମୀଳାତ୍ୟା Kw. water,
ମୀଳାତ୍ୟା Arb. ﺔخلاص opregte on- derwerping.	ମୀଳାତ୍ୟା Arb. عاده gewoon, gewoon- lijk; gewoonte, gebruik, zeden,
	ମୀଳାତ୍ୟା Ng. verkoopen.

မာမာ\	မာမာ\
ଓଧ୍ୟୁଁ cig. naamw.	မାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. en Ng. begunstigen; be- minnen; liefde, toegenegenheid.
ମାଦାତିଥ୍ୟୁଁ z. v. a. ଯାତିଥ୍ୟୁଁ\	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. en Ng. beschaamd, be- schroomd zijn; schaamte.
ମାହି ନଗ. het hart; ମାହାତ୍ମ୍ୟାଙ୍କ �zijn hart;	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Ng. zeer, uitermate.
ମାହିଧୃତ୍ୟୁଁ ନଗ. het hart des menschen.	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ ନଗ. gedachte, ge- voel, aandoening.
ରମ୍ଭୀଁ Kw. water.	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. en Ng. verkiezen, beha- gen in iets scheppen.
ମାହାତ୍ମ୍ୟପି ନଗ. en, ook, voorts.	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. en Ng. eig, naamw.
ମାନ୍ଦ୍ରାଜ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. hard.	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. hand.
ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. en Ng. honderd; ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Kr. vrouw, vrouwelijk.
ଏଣ ନଗ. één honderd.	ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Arb. مُحَمَّد de Mohammed- daansche godsdiest; ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ ମହମେଦାନେନ.
ମାନ୍ଦ୍ରାମାର୍ଜନ ନଗ. zendeling.	
ମାନ୍ଦ୍ରାମି ନଗ. en, of,	
ମାନ୍ଦ୍ରାମା ନଗ. de eerste, voornaamste, beste.	
ମାନ୍ଦ୍ରାମା z. v. a. ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ\	
ମାନ୍ଦ୍ରୀଁ Ng. nog.	

မာများ	မာများ
မာများ၏ Kw. berg.	မာများ၏ Kw. vernietigen ; de cijfer o
မာများ၏ Kr. gelijk maken, gelijk stellen.	in de Sengkolo.
မျှမျှ၏ Ng. tijd.	မျှများ၏ z. v. a. မျှများ၏
မျှများ၏ Kr. en Ng. duizend ; မျှများ၏ één duizend.	မာများ၏ Kr. en Ng. dewijl, omdat ; မာများ၏ omdat.
မျှများ၏ Ng. moeijelijk, lastig, verdrietig.	မာများ၏ Kr. en Ng. langdurig, duurzam.
မျှများ၏ Kr. veranderd, veranderlijk.	
မာများ၏ Ng. geven, mededeelen.	မျှများ၏ z. v. a. မျှများ၏
မျှများ၏ z. v. a. မျှများ၏	မာများ၏ Kr. noemen ; မျှများ၏ naam.
မာများ၏ Kr. slecht, kwaad ; မာများ၏ မျှများ၏ zeer slecht ; မာများ၏ een slecht mensch.	မာများ၏ z. v. a. မျှများ၏
မာများ၏ z. v. a. မျှများ၏	မာများ၏ Kr. en Ng. uitkomen, voor den dag komen, beginnen.
မာများ၏ Kr. verhalen.	မာများ၏ z. v. a. မျှများ၏
မာများ၏ Ng. ligchaam.	မာများ၏ Ng. kwaad, slecht ; မာများ၏ een slecht mensch.

မာများ	မာများ
မျော့မျာ့ Ng. verkrijgen ; မျော့မျာ့	မျော့ Ng. verliezen , verlies.
မျော့မျာ့မာရွှေ opbrengst.	မျော့မျာ့ Ng. zich nederzetten.
မာမျာ့မူး Kr. en Ng. langzaam , bedaard.	မာမျာ့မူး Kr. en Ng. scherm , bedekking , besherming.
မာမျာ့ Kr. klein ; မာမျာ့မူး de kleine man , het gemeene volk.	မာမျာ့ Ng. wat ? မာမျာ့မူးမုသမန္တမာရွှေ
မာမျာ့ Kw. berg.	မာမျာ့ volgt gij mij ; မာမျာ့မူး
အဲမျာ့ Arb. الله God ; အဲမျာ့မူး	မာမျာ့ Ml. vuur.
အဲမျာ့ God , de Allerhoogste.	မျော့ Ng. Kr. မျော့ Ng. belooning.
အဲမျာ့ naam van het eerste jaar der Windhoe.	မာမျာ့ Kr. en Ng. en , derhalve. Dit woord komt dikwijls zonder betekenis in gezangen voor , en dient alleen om het getal der lettergrepen vol te maken.
အဲမျာ့မူး Kr. en Ng. lof , roem , vleijerij.	မာမျာ့ Kw. willen begeren ; မာမျာ့မူး
မျော့မျာ့ Ng. aan iets denken.	niet willen.

မာန်\	မာယ်\
မာပမာဏမာဏ။ z. v. a. ပြုတုတေသူ။	မာန်မာ eig. naamw.
မာပမျိုး Kr. en Ng. ongeluk.	မာန်လျှော့။ Kr. de inhoud van eenen brief.
မာပဒါ Kr. မာပဒါ Ng. gelijkenis, voor- beeld; မာပဒါ။ or မာဒါ။ bij voor- beeld; မာပဒါ။ bijaldien.	မာန်ဘျော် Arb. حَاجَابْ sluiper, gordijn.
မာယို Ng. jongere broeder of zuster.	မာန်ဘေးမား z. v. a. နှုန်းမား။
မာယျိုး Ng. kennen, weten.	မာယ် of ယ Ng. ja, ook.
မာယျိုး Ng. koud, koude.	မာယ် Ng. bijstand, hulp; မာယ်ဘွဲ့။
မာယော်။ Kr. en Ng. van pas, gele- gen komen.	မာယ် elkander helpen.
မာယ် Ng. dat niet, opdat niet, (ne);	မာယ်။ z. v. a. မာန်\
မာန်မျော်။ wees niet verlegen.	မာယ်။ မာယ်။ Kr. en Ng. commissie, last.
မာန် Ng. gesprek, verhaal, taal, bedrijf.	မာယ်။ မာယ်။ Kr. en Ng. wortel. မာယ်။ MI. kip, hoen.
မာန်။ Kr. vreezen, schromen; vrees.	မာယ်။ Kr. grootvader.

မာမာ\	မာမာ\
မူမှုံး၏ Ng. huis, woning; မူမှုံး၏	မာမာရှား မူ၏ z. v. a. မူရှား မူ၏\
မူမှုံး၏ trouwen.	မာမျှော်၏ z. v. a. မူမျှော်\
မိမိမိမိ Kw. wolk.	မာမျိုး၏ z. v. a. မူမျိုး\
မာမျိုး eig. naamw.	မာမျိုး၏ z. v. a. မူမျိုး၏\
မူမျိုး Arb. (يَمَان) geloof, godsdienst.	မာမျိုး၏ Kw. naar, tot, door.
မူမျိုး z. v. a. မူမျိုး\	မာမျိုး၏ z. v. a. မူမျိုး၏\
မူမျိုးမှမှ Kw. wolk.	မာမျိုးမှု၏ Ng. aannemen, erkennen;
မာမျိုးမှု၏ z. v. a. မူမျိုးမှု၏\	မူမျိုးမှု၏ ik neem u als kind aan, ik adopteer u.
မူမျိုး၏ Ng. zich vereenigen; vereening, gemeenschap.	မာမျိုး၏ Kr. en Ng. aangenaam.
မူမျိုး၏ Ng. ouderdom, leeftijd; မူမျိုး၏	မာမျိုးမှု၏ z. a. မူမျိုးမှု၏\
မူမျိုး၏ hoe oud zijt gij ?	မူမျိုးမှု၏ Kw. wolk.
မူမျိုး၏ Kw. naar iets streven, pogen;	မာမျိုး၏ Kr. en Ng. een gewigt, bestaande uit 25 gedengs of dubbele rijstbussels.
မူမျိုး၏ poging.	
မာမျိုး၏ z. v. a. မူမျိုး၏\	

မာမာ\	မာမာ\
မုမာန့်။ Kr. herinneren ; herinnering, gedachtenis.	မာရှိမာစာဗျာ z. v. a. မူတေသာဗျာ\ မာရှိမာတွေ z. v. a. မူတေသာ့\
များသူ။ Arb. တေး) volk, natie; de aanhangers van eene godsdienst.	မာခဲ့။ Kr. en Ng. slechts, maar, alleen.
များများ z. v. a. မာမာ\	မာမံမြို့။ z. v. a. မီမြို့။
မာမံမြို့၍။ z. v. a. များ၍။	ဒေဝါးပြဋ္ဌေ eig. naamw.
များသူ၍။ of များသူ၍။ Ng. ja, gewis, zekerlijk,	မာမံမြို့။ z. v. a. မီမြို့။
မာမာ။ z. v. a. မာမာ\	မာမုံ။ Ng. spoedig.
မာမာ။ Kr. en Ng. iets, een ding, eene zaak ; eigendom, goederen.	မာမီ။ Kr. များ။ Ng. ook, alsmede, insgelijks.
မာမံမြို့။ z. a. v. မာမံမြို့။	မာမှုံမာရွှေ။ Kr. en Ng. gretig, begerig.
မာမံမြို့၍။ Kr. en Ng. week, zagt.	မာမှုံမြို့။ z. v. a. မီမြို့။
မာမံမြို့၍။ z. v. a. မာမံမြို့၍။	မာမှုံမြို့။ z. v. a. မီမြို့။
မုမား၏။ Ng. breed, breedte,	မာမှုံ of မာမှုံ။ Kr. groot, grotte ; မာမှုံ
မာမှုံ။ z. v. a. မျှော်။	မာမှုံ de groote weg ; မူဘာမှုံ။ မာမှုံ

ମାତ୍ରା\	ମାତ୍ରା\
het hooge geregt, de hooge regering ;	ମାତ୍ରା Kr. en Ng. komen; naar, tot.
ମାତ୍ରା ଯାହାନ୍ତି de Allerhoogste.	ମାତ୍ରା Kr. en Ng. in, te, aan, tot,
ମାତ୍ରା Kr. moeder.	ମାତ୍ରା ନାରୀ କିମ୍ବା ନାରୀରୁ ଦେ ବ୍ଲୁଗ୍ଟ naar; ମାତ୍ରା ମାତ୍ରା କିମ୍ବା କିମ୍ବା te Semarang;
ମାତ୍ରା / ମାତ୍ରା Kr. vlugt; ମାତ୍ରା ନା ଏକାକ୍ଷ୍ଵୀ ଦେ ବ୍ଲୁଗ୍ଟ van eenen vogel.	ମାତ୍ରା ବିନ୍ଦୁ କିମ୍ବା ବିନ୍ଦୁରୁ binnen; ମାତ୍ରା ପାଦ୍ମ କିମ୍ବା ପାଦ୍ମରୁ beneden.
ମାତ୍ରା / ମାତ୍ରା Kr. en Ng. toorts, flam- bouw.	ମାତ୍ରା ମାତ୍ରା କିମ୍ବା କିମ୍ବା z. v. a. କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ମାତ୍ରା ବିନ୍ଦୁ କିମ୍ବା eig. naamw.	ମାତ୍ରା କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kw. getal, cijfer, nommer, jaartal.
ମାତ୍ରା / ମାତ୍ରା ବିନ୍ଦୁ କିମ୍ବା eig. naamw.	ମାତ୍ରା କିମ୍ବା Kr. en Ng. minachting, trotsch- heid; minachten.
ମାତ୍ରା କିମ୍ବା Kr. knecht, onderdaan; ମାତ୍ରା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କାନ୍ଦୁଲୁ କିମ୍ବା onderdaan van den Vorst.	ମାତ୍ରା କିମ୍ବା Kr. en Ng. hij, die, welke, de, het.
ମାତ୍ରା କିମ୍ବା z. v. a. କିମ୍ବା	ମାତ୍ରା କିମ୍ବା Kr. indachtig zijn, zich her- inneren; ମାତ୍ରା କିମ୍ବା let op!
ମାତ୍ରା Ng. ମାତ୍ରା କିମ୍ବା Kr. rood.	ମାତ୍ରା କିମ୍ବା Kr. zenden.
ମାତ୍ରା Kr. en Ng. droog.	
ମାତ୍ରା କିମ୍ବା z. v. a. କିମ୍ବା	

မာမြေ။	မာမြေ။
Q. မာမြေ။ Ng. ik , mij , mijn. Dit woord wordt alleen door den Vorst gebezigd.	မာမြေမရှုံးသူ။ z. v. a. မြုပ်ရှုံးသူ။
မာမြေ။ မာမြေ။ မာမြေ။ z. v. a. မြုပ်ရှုံးသူ။	မာမြေချုပ်သူ။ Kr. en Ng. uitschel- den , bekijken.
မာမြေ။	မာမြေ။ Kr. de wijze waarop iets ge- schied.
မာမြေ။ Kr. verkrijgen , ontvangen ; မာမြေ။ မာမြေ။ မာမြေ။ hetgeen door dief- stal verkregen is.	မာမြေ။ Kr. မာမြေ။ Ng. kleed , gewaad ; မာမြေ။ မာမြေ။ မာမြေ။ kleederen.
မာမြေ။ Kr. en Ng. moeijelijk , be- zwaarlijk.	၁။ မာမြေ။ Kr. ၁။ မာမြေ။ Ng. plaats.
မာမြေ။ မာမြေ။ z. v. a. မာမြေ။	၂။ ၂။ မာမြေ။ Kr. ja , ook.
၃။ မာမြေ။ Kw. spreken.	၃။ ၃။ မာမြေ။ မာမြေ။ Kr. vervangen , op- volgen.
မာမြေ။ မာမြေ။ z. v. a. မာမြေ။	၄။ ၄။ မာမြေ။ Kr. en Ng. bepaling , wet.
မာမြေ။ မာမြေ။ မာမြေ။ z. v. a. မာမြေ။ မာမြေ။	မာမြေ။ z. v. a. မာမြေ။
မာမြေ။ မာမြေ။ မာမြေ။ Ng. afge- ven , afleveren.	မာမြေ။ Kr. spoedig , gaauw ; မာမြေ။ မာမြေ။ မာမြေ။ ten spocdigsten.

မာတဲ့	မာဘဲ
မျိုးမာယူ။ Kr. nieuw; မီယံဖော်မာယူ။	မူနှိုး။ Kr. en Ng. planten; မာနာနှိုး။ een vreemdling.
မာရာ။ Kr. hoog, verheven, bo- ven.	မူနှိုး။ z. v. a. မူမျှဲ မူမှုနှိုး။ or မာမှုနှိုး။ Kr. vervolgens, daarna.
မာတ္ထာ။ Kr. en Ng. eerbiedig gedrag, eerbied, ontzag, hulde.	မူမှု။ or မာမှုမှု။ Kr. en Ng. lijden. ၂၂
မာတ္ထာ။ မာတ္ထာ။ z. v. a. မူမှု။ မာမှုတွေ။ Kr. en Ng. onderwezen worden.	မူမှု။ Kr. en Ng. zich aan iets stoten, van het spoor afwijken.
မာတ္ထာ။ Kr. en Ng. oppervlakte; မာ တ္ထာ။ de oppervlakte der zee.	မူမှု။ Kr. en Ng. bijten, zich driftig maken.
မာတ္ထာ။ z. v. a. တ္ထာ။	မူမှု။ Ng. afdwalen, afwijken; be- rispen.
မာမှု။ eig. naamw.	မူမှု။ Kw. verliezen; als Sengkolo wordt hierdoor de cijfer o aangeduid.
မာမှု။ z. မာမှဲ။	

မာရာ	မာရာ
မူမှုသာ z. v. a. မူမှုသာ	မူမှုသာ Kr en Ng. ontvangen ; te vreden, voldaan zijn ; အာမာ။
မျှော်၏ Kr. en Ng. nederzenden ; မူမှုသာ	မူမှုသာ Kr. en Ng. nederzenden ; မူမှုသာ
မျှော်၏ nedergezonden worden ; မူမှုသာ	မူမှုသာ nedergezonden worden ; မူမှုသာ
မျှော်၏ nederdalen ; မူမှုသာ Ng. nakomelingen.	မူမှုသာ Ng. nederdalen ; မူမှုသာ Ng. nakomelingen.
မှာရာ၏ Kw. koning, vorst.	မှာရာ၏ Mdj. z. v. a. မှာရာ။
မှာရာ၏ Kw. koning, vorst.	မှာရာ၏ Mdj. z. v. a. မှာရာ။
မှာရာ၏ Kr. en Ng. betreden, be- wandelen.	မှာရာ၏ Kr. en Ng. slaan ; မှာရာ၏ Kr. elkander slaan, handgemeen wor-den.
မှာရာ၏ Kr. en Ng. hel, de plaats der verdoemden.	မှာရာ၏ of မှာရာ၏ z. v. a. မှာရာ၏
မှာရာ၏ Kw. wolk.	မှာရာ၏ မှာရာ၏ eig. naamw. Nederland, Nederlandsch.
မှာရာ၏ Kr. en Ng. volgen, vergezellen.	မှာရာ၏ Kw. bestierder, koning, vorst ; regelen, bestieren ; မှာရာ၏ orde.
မှာရာ၏ Kw. koning, vorst.	မှာရာ၏ Kr. en Ng. voortbrengen, schep-pen ; မှာရာ၏ geschapen.
မှာရာ၏ Kw. koning, vorst.	မှာရာ၏ Kr. en Ng. voortbrengen, schep-pen ; မှာရာ၏ geschapen.

မာများ	မာများ
မျှ၏ Ng. zich zelven iets te ver- wijten hebben.	harden , bevestigen.
မြန်မာရွှေ Ng. naauwkeurig op iets let- ten ; မြန်မာရွှေ geb. wijs.	မြန်မာရွှေ z. v. a. မာများ မြန်မာရွှေ မြန်မာရွှေ or မြန်မာရွှေ Kw. eiland.
မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. wonderen , kwet- sen ; မြန်မာရွှေ gewond ; wonde.	မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. bedekken. မြန်မာရွှေ Kr. verzoeken , bidden ; မြန်မာရွှေ မြန်မာရွှေ ik verzoek , met uw verlof.
မြန်မာရွှေ / Ng. zeggen , verhalen ; မြန်မာရွှေ / verhaald worden ; မြန်မာရွှေ verhaal.	မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. ongelukkig maken ; မြန်မာရွှေ ongeluk ; မြန်မာရွှေ မြန်မာရွှေ ie- mand , die een ongeluk lijdt.
မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. veroordeelen , vonnissen.	မြန်မာရွှေ Kw. het hart.
မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. bewijzen ; မြန်မာရွှေ bewijs.	မြန်မာရွှေ Ng. vervolgens , daarna.
မြန်မာရွှေ Ng. vervolgen ; မြန်မာရွှေ မြန်မာရွှေ volgd worden.	မြန်မာရွှေ Kr. verlaten , achterlaten.
မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. vasthouden , vol-	မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. af- terugwijzen , မြန်မာရွှေ Kr. en Ng. ten tijde , toen , wanneer.

ମୂୟ	ମୂୟ
ଅଖିଯୁ �Ng. schrijven ; ଅଖିଯୁ �het schrift, geschrift.	କୁମାର ନାମ୍ବୁ komst; କୁମାର ନାମ୍ବୁ nakomelingen,
ଅଖିତ୍ତି �Ng. helpen; ଅଖିତ୍ତି hulp, bij- stand; ଅଖିଯାତ୍ମକାରୀ datzij helpen.	କୁମାର Kr. en Ng. volwassen, rijp zijn;
ଅମ �Mdj. z. v. a. ଯାମ୍ କାମ୍ପାଦମ୍ waarom toch ?	କୁମାର କାମ୍ପାଦମ୍ de tijd des oogstes.
ଅପିକାଳି �Kr. en Ng. inzien, onder- zoeken.	କୁମାର Kr. en Ng. juist, toevallig.
ଅପନ୍ଧ �Kr. en Ng. dun, fijn.	ଅନ୍ତର୍ଲୟୁ Arb. କୁମାର sterrewigchelaar.
ଅପତ୍ତି �Kr. en Ng. drift, toorn.	ଅଧ୍ୟାତ୍ମା Kr. en Ng. raadsman, raads- lieden.
ଅପାନ୍ତି �Kr. eten; ଅପାନ୍ତି spijs, levensmid- delen; ଅପାନ୍ତି ଅପାନ୍ତି gegeten worden.	ଅଧ୍ୟାତ୍ମା Arb. କୁମାର voornemen, oog- merk, plan.
ଅପାନ୍ତି �Kr. verzoeken, bidden.	ଅନାମ୍ବା Kr. naam.
ଅପାନ୍ତି �Kr. uitkomen, verschijnen, voor den dag komen; ଅପାନ୍ତି uit-	ଅନାମ୍ବା Ng. vinden, ontmoeten; ଅନାମ୍ବା of ଅନ୍ତର୍ଲୟୁ gevonden worden.
	ଅନାମ୍ବା Kr. en Ng. aan het doel be- antwoorden, eene goede uitkomst hebben.

ମାତ୍ରଜ ନ ଯାଏଇଲ୍ଲୁ	Kr. vaststellen, be-	ମାତ୍ରଜ	bevredigen, verzoenen,
ପାଳେ	palen.	ମାତ୍ରଣ୍ଣ	Kr. en Ng. wegen, effen ma-
ମାନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଟି	Ng. vergelden, vergoeden.	କ୍ରିତ୍ତି	ken, vergelijken; କ୍ରିତ୍ତି evenwigt,
ମାତ୍ରାଗ୍ରହି	Kr. ontvangen; ଯାପୁ ମାତ୍ରାଗ୍ରହି	ମାତ୍ର	z. v. a. ମାତ୍ରି
of କାନ୍ଦୁଗ୍ରହି	ontvangen worden;	ମାତ୍ରା	Kr. elk drie; ମାତ୍ରାପୁ
କାନ୍ଦୁଗ୍ରହି ଯାନ୍ଦୁଗ୍ରହି	van elkander	ମାତ୍ରି	dubbeltjes.
ontvangen; କାନ୍ଦୁଗ୍ରହି	ontvangst.	ମାତ୍ରାଙ୍ଗ	Kr. en Ng. manen, eischen,
ଗ୍ରହାର୍ଥୀ	Kr. rijden; ଗ୍ରହାର୍ଥୀର୍ଥୀ te	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	Kr. ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା Ng. land, stad, hoofd-
paard rijden; ଗ୍ରହାର୍ଥୀ	berijden;	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	plaats, bestuur; ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହାର୍ଥୀର୍ଥୀ
ଯାପୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହି	bereden worden,	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	hetzij binnen of buiten de hoofdplaats.
ଗ୍ରହାର୍ଥୀ	Kr. koopen; ଗ୍ରହାର୍ଥୀର୍ଥୀ doen	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହାର୍ଥୀ	het land van den Vorst.
କ୍ରିତ୍ତି	koopen.	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	Arb. نبی Profeet.
ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	Kr. roepen, ontbieden; ଯାପୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	Kr. en Ng. noemen; aan-
ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	ontboden worden.	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	roepen, aanbidden.
ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	Kw. vereenigen, zamen voegen;	ମାନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରହା	Kr. en Ng. weenen.

မာရဲ့	မြန်မာ
ကျော် of ကျော်၏ Kr. မြတ် Ng. bewaken , beware.	ကျော် Kr. en Ng. fout , gebrek , zonde.
မြတ်၏ Ng. verlaten.	ကျော်၏ Ng. nabij , naast.
ကြော်/ကြော်၏ Kr. en Ng. achtgeven , op- letten.	ကြော်၏ Ng. verhaal; verhalen ; မြတ်၏ Ng. verhaald worden.
မြတ်၏ Kr. zieken ; မြတ်၏ မြတ်၏ of မြတ်၏ ကျော်၏ gezien worden.	မြတ်၏ Kr. nabij , naast.
မြတ်၏ Kr. en Ng. maar , echter , doch.	မြတ်၏ Kr. en Ng. trassieverkooper.
မြဲ	မြတ်၏ Ng. uitschieten , opkomen ; မြတ်၏ gewassen.
မြတ်၏ Kw. licht , schijn , glans ; elk schijnend ligchaam , de zon.	မြတ်၏ Kr. en Ng. een onvoltooide kris.
မြတ်၏ Kr. မြတ်၏ Ng. Chinees , Chin- neesch.	မြတ်၏ Kr. nabij , naast , aangrenzend.
မြတ်၏ Kr. en Ng. getal ; eene uitge- strektheid lands.	မြတ်၏ Ng. klein ; မြတ်၏ မြတ်၏ de kleine man , het gemeene volk.
	မြတ်၏ Kr. en Ng. stelen.
	မြတ်၏ Kr. begeren , verlangen ; gedachte.

ဘမာ	ဘမာ
ନାମ୍ବୁ Ng. nabij , naast.	ନାମ୍ବୁ eig. naamw.
ନାମ୍ବୁମାନ୍ତ୍ରୀ eig. naamw.	ନାମ୍ବୁମାନ୍ତ୍ରୀ Kr. en Ng. eene weduwe , die ସୁ
ନାମ୍ବୁଯା Kw. wandelen , zich vermaaken.	ନାମ୍ବୁଯା kinderen heeft.
ନାମ୍ବୁ eig. naamw.	ନାମ୍ବୁଯା Ng. mompelen , neuriën.
ဘ	ဘ
ନାମ୍ବୁ } Arb. روح wind , geest.	ନାମ୍ବୁ } Kw. schrift , geschrift.
ନାମ୍ବୁ } Ng. dag , over dag.	ନାମ୍ବୁ } Kw. thans.
ନାମ୍ବୁ } Kw. gelukkig , welvarend.	ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. ligging , plaats ; ଗୋଟିଏ
ନାମ୍ବୁ } Arb. رحمن barmhartig , medelijdend.	ନାମ୍ବୁ } gedaante.
ନାମ୍ବୁ } Kw. water.	ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. spoedig , gaauw.
ନାମ୍ବୁ } Kr. bediende , volgeling.	ନାମ୍ବୁ } Kr. berg.
ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. ketting , boeien ; କୁମ୍ଭ	ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. titel bij de Javanen , z. v. a. adel , adelijk ; ନାମ୍ବୁଯିଦିବିଷ
ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. kettingganger.	ନାମ୍ବୁ } Rijksbestierder.
ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. een afgevallen blad.	ନାମ୍ବୁ } ଗୋଟିଏ Ridder.
	ନାମ୍ବୁ } Kr. en Ng. vorst , koning ,

ମୂଳ	ମୂଳ
koningin ; ରୁହୀ iemand voor koning erkennen ; ରୁହୋନ୍ତୁଣ୍ଡ als koning heerschen.	ରୁହୁନ୍ତୁଣ୍ଡ hetzij paard , of karbouw enz. ରୁହେନ୍ଦ୍ର Kr. en Ng. koning , vorst ; ରୁହୁପଣ୍ଡିତ୍ରି konings moord ; elke moord , die gepleegd wordt.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. en Ng. sterk ; sterkte , kracht.	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kw. blocijend , volkrijk.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. ଶ୍ଵର୍ଗ Ng. ongeregeldheid , wanorde.	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ de naam eener maand.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. en Ng. zuiver , opregt .	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. en Ng. huisgezin , familie.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Arb. زوں zendeling , profet ; ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ ମୁହମ୍ମେଡ୍ Mohammed.	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Reaal , Spaansche mat , piaster.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Resident.	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. vader ; ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ ଶoonvader.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ z. ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. gevoelen , inzien , denken , hopen , verwachten.
ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Kr. komen ; komst ; ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ bij zijne komst.	ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ Ng. gedaante ; ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ ଶ୍ଵରୁଷ୍ୟ

ମୁଦ୍ରା\	ମୁଦ୍ରା\
ମୋତ୍ତା Ng. die, dáár.	ମୋତ୍ତା Kr. ମୋତ୍ତା କ୍ରୀ Ng. gelasten, laten,
ମୁହଁମା Kr. en Ng. voorzetsel voor ei- gene naamwoorden van mannen ;	ମୁହଁମା Kr. en Ng. voorzetsel voor ei- gene naamwoorden van mannen ;
ମୁହଁମା କ୍ଷାଣମୁହଁମା Kjahi-Hageng- Seselo.	ମୁହଁମା Ng. aanraken ; durven , wagen , kunnen.
ମୁହଁମାହ୍ୟମ୍ବା Kw. het wezen , bestaan van eene zaak ; toestand , gesteld- heid.	ମୁହଁମା Ng. hier. ମୁହଁମା କ୍ଷାଣମ୍ବା z. v. a. ମୁହଁମା\br/>ମୁହଁମା Kr. en Ng. geel.
ମୁହଁମାପନ୍ଥମ୍ବା Kr. verlies.	ମୁହଁମା ମା Kr. en Ng. makker , metge- zel , ambtgenoot.
ମୁହଁମାକାମ୍ବା Arb. حُرْمَة cerbied , hoogachting.	ମୁହଁମା ମା eig. naamw. ମୁହଁମା ମା Kr. terugkomst, terugkeering ; ମୁହଁମା ମା ଗାପମ୍ବା bij zijne terugkomst.
ମୁହଁମାମ୍ବା eig. naamw.	ମୁହଁମା ମା Kr. het ophouden , eindigen van eene zaak.
ମୁହଁମାମ୍ବା Kr. en Ng. geheugen , herinnering.	
ମୁହଁମାମ୍ବା of ମୋତ୍ତା Ng. dáár.	

ମୀମାୟ	ମୀମାୟ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. denken , oordeelen ; gedachte , oordeel.	ଲାଭଗୁନ Ng. cn , met , benevens.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. terug- achter- overigbliven , overschieten.	ଲାଭଗୁନ Ng. terug- achter- overigbliven , overschieten.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. terug- achter- overigbliven , overschieten.	କୁରାନ୍ Arb. قرآن korân.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା eig. naamw.	ମୋହାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତିମ୍ବା Kr. en Ng. geluk , welvaart , vrcde.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା eig. naamw.	କୁମ୍ଭାଦ୍ୟାନ୍ତିମ୍ବା Kr. en Ng. oorzaak , reden ; omdat , dewijl.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en Ng. hok , stal ; କିମ୍ବା କିମ୍ବା in een hok drijven.	କୁମ୍ଭାଦ୍ୟାନ୍ତିମ୍ବା Kr. en Ng. eene mand.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା eig. naamw.	କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en Ng. keisteen.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en Ng. roover ; କିମ୍ବା କିମ୍ବା beroofd worden.	କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en Ng. rust , vrede.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. genoegen , vermaak.	କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en Ng. het rijk ; de omtrek van het paleis des vorsten ; somwijlen wordt କିମ୍ବା କିମ୍ବା voor କିମ୍ବା କିମ୍ବା gebruikt.
କିମ୍ବା କିମ୍ବା Kr. en Ng. een spel met pitten van de sawoe.	କିମ୍ବା କିମ୍ବା zie କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା zie କିମ୍ବା କିମ୍ବା	କିମ୍ବା କିମ୍ବା gebraukt.

ମୀଯ	ମୀପା
ମ୍ୟାର୍ଜୁଁ Arb. ଶ୍ଵର୍ଗ୍ୟ magt , vermogen.	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kr. gezondheid, welstand.
ମୀତାଇୟ୍ୟୁଁ Kr. gelijk, even als ; ମୀତାଇୟ୍ୟୁଁ	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. bovennatuur- ଲିକେ magt.
ମୀହିୟ୍ୟୁଁ hoedanig , hoe ?	
ମୀଦାନ୍ୟୁଁ Ng. denken , begrijpen ;	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kr. verpligt zijn.
ମୀଦାନ୍ୟୁଁ Ng. kunnen , in staat zijn.	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. de dood.
ମୀକାନ୍ୟୁଁ Ng. gezien worden ; gezigt.	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. te laat.
ମୀକାନ୍ୟୁଁ Ng. zichtbaar , kenbaar.	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ eig. naamw.
ମୀଳମ୍ୟାନ୍ୟୁଁ Kr. met eene zaak ingeno- men zijn ; veel van iets houden,	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. grof.
ମୀନ୍ୟୁଁ Kw. hemel , uitspansel.	ମୀନାମାନ୍ୟାୟ୍ୟୁଁ Kw. beschenen worden.
ମୀର୍ଯ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. begunstigd.	ମୀର୍ଯ୍ୟୁଁ Ng. gjij , u , uw.
ମୀର୍ଯ୍ୟୁଁ Kr. gaan , reizen ; reis , gang.	ମୀର୍ଯ୍ୟୁଁ Ng. deze , dit.
ମୀର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟୁଁ Kr. schoonheid, goedheid.	ମୀର୍ଯ୍ୟୁଁ or ମୀର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟୁଁ Kr. vier.
ମୀର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. vreugde , ge- noegen.	ମୀର୍ଯ୍ୟୁଁ Kr. veertig. ମୀର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟୁଁ Kr. openbaar , zichtbaar. ମୀର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟୁଁ Kr. veertien.

မာသံ\	မာသံ\
မာဖျော် Kr. vervat, begrepen, in-houdende.	မာသံ။ Ng. verliezen, verbeuren.
မာပါဘဏ္ဍာ Ng. beschaamd gemaakt worden.	မာသံ။ Kr. twintig.
မုမယ Kr. မုမယ Ng. kunnen, ver-mogen; magt, gezag.	မာသံ။ Kr. twaalf.
မာပါ။ Kr. onderdaan, knecht.	မာသံ။ Ng. herinnering, ge-heugen.
မာပါမယနဲ့။ Kr. en Ng. medelijden.	မာသံ။ z. v. a. မာသံ။ မာသံ။ zie ၃၅၈
မာပါမြန်။ zie မိမြန်။	မာသံ။ Kr. en Ng. ezel.
မာပါဘ။ Kr. en Ng. ontdekt worden.	မာသံ။ Kr. en Ng. leder, huid.
မာသ Kr. tijd; toen, wanneer.	မာသ။ မာသ။ မာသ။ or မာသ။ Kr. en, met, ook.
မာသ။ Kr. ik, mij, wij, ons.	
မာသ။ Kr. door, met, en; မာသ။ မူလေ။	မာဖျော်။ Kr. gebrek, fout.
မူလေ။ voorts.	မာသ။ z. v. a. မူလေ။
မာသ။ or မာမာသ။ twee.	မာသ။ မာသ။ zie မာမာ။

ମୀଯା।	ମୀରା।
ମୀଯା / Arb. କନ୍ଫେର୍ een ongeloovige , heiden.	ମୀରାରୁହାନ୍ତିକ୍ରୀ Kr. en Ng. het paleis van den vorst.
ମୀରାପୁଣ୍ୟ Ng. hoedanig , hoe ?	ମୀରାପୁଣ୍ୟ Kr. en Ng. gevreesd worden.
ମୀରାବାସ୍ୟକ୍ରୀ Kr. en Ng. de woonplaats van den Pati.	ମୀରାବାସ୍ୟକ୍ରୀ Kr. en Ng. deksel , sluijér ; het hoofd bedekken ; den naam van eenen anderen misbruiken.
ମୀରାଖ୍ୟା Kr. paard ; ମୀରାଖ୍ୟାଙ୍କ୍ରୀ hengst.	ମୀରାଖ୍ୟା Kr. wil , begeerte.
ମୀରାଖ୍ୟା Kr. en Ng. hoofd , aanvoerder. ମୀରାଖ୍ୟାଙ୍କ୍ରୀ Kr. en Ng. een spel met duiten.	ମୀରାଖ୍ୟା Kr. hout.
ମୀରାଖ୍ୟା Kr. en Ng. de hoeveelste ; hoe- veelmaal.	ମୀରାଖ୍ୟା Ng. gelijk ; ମୀରାଖ୍ୟାଙ୍କ୍ରୀ gelijk als :
ମୀରାଖ୍ୟାଙ୍କ୍ରୀ Kr. en Ng. de helschijnend.	ମୀରାଖ୍ୟା Ng. hout ; ମୀରାଖ୍ୟାନ୍ତିକ୍ରୀ geboomte.
ମୀରାରୁହାନ୍ତିକ୍ରୀ Kr. verloopen , voorleden.	ମୀରାରୁହାନ୍ତିକ୍ରୀ eig. naamw.
ମୀରାବାସ୍ୟକ୍ରୀ Kr. en Ng. verlangen , be- geren.	ମୀରାବାସ୍ୟକ୍ରୀ commandeur.
ମୀରାରୁହାନ୍ତିକ୍ରୀ Kr. weinige , eenige.	ମୀରାବାସ୍ୟକ୍ରୀ commandant.
	ମୀରାଗ୍ରା Ng. eene kleine ronde vrucht ,

ମାନ୍ୟ

ମାନ୍ୟ

ମାନ୍ୟ	die de Javanen in het spel gebruiken.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Kr. en Ng. ontstellen , ver-
ମାନ୍ୟ	Arb. خ vijf, م vrees	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	schrikken.
ମାନ୍ୟ	Donderdag.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Kr. eigendom , bezitting.
ମାନ୍ୟ	କମିଶର୍ମାଣ୍ୟ	ମାନ୍ୟ	Kr. en Ng. geluid , stem.
ମାନ୍ୟ	Kr. de gemagtigde van een	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Ng. karbouw.
	hoofd.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Ng. alle , alles.
ମାନ୍ୟ	Kr. slechts , alleen.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Arb. خ kennis , narigt.
ମାନ୍ୟ	Kr. en Ng. zich vernederen ,	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Arb. ه tempel.
	onderwerpen.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Ng. spoedig , gaauw.
ମାନ୍ୟ	Kr. en Ng. eene plank ,	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Ng. kundigheid , be-
	waarop het Javaansch papier wordt		kwaamheid.
	bereid.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Kr. en Ng. regentschap.
ମାନ୍ୟ	Kr. en Ng. wasscher.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Kr. en Ng. schoonheid.
ମାନ୍ୟ	Kr. en Ng. zich zelven	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Kr. ମାନ୍ୟ Ng. hoofdplaats.
	verheffen.	ମାନ୍ୟମ୍ବଲ୍ଲି	Kr. en Ng. honderd duizend.

ଓଡ଼ିଆ	ବାଙ୍ଗା
ମାତ୍ରାଁ Kr. veel; ମାମାତ୍ରାଁମାତ୍ରାଁ zeer veel, menigvuldig; ମାମାତ୍ରାଁଯାପୁଣ୍ୟୁ or ମାମାତ୍ରାଁଧୂ alle.	ଯାଏଁ Ng. dag; ଯାଏଁଏଁ ଏକଦିନ ଯାଏଁଏଁ of ଯାଏଁଏଁ Kr. en Ng. dat, door, wegen, aangaande.
ମାତ୍ରାଁ z. v. a. ଯାମାଁ	ଯାମାଁସ୍ୱେ eig. naamw.
ଯାଏଁଏଁ Ng. zendeling.	ଯାଏଁଏଁଯାକ୍ୟୁ Kr. zaken, goedcren.
ଯାଏଁଏଁ Ng. tot, naar.	ଯାଏଁଏଁ Kr. dag.
ଯାଏଁଏଁ een titel bij de Javanen.	ଯାଏଁଏଁ Arb. دنیا de wereld.
ଯାଏଁଏଁ Kr. kunnen, mogen.	ଯାଏଁଏଁ Kr. en Ng. beteekenis; ଯାଏଁଏଁଏଁ ଯାଏଁଏଁ aanwijzen.
ମାତ୍ରାଁ z. v. a. ଯାମାଁ	ଯାମାଁଏଁ eig. naamw.
ଯାଏଁଏଁ Kw. vuur.	ଯାମାଁଏଁ Kw. zagtzinnigheid.
ଯାଏଁଏଁଏଁ Kr. en Ng. zich met de zaken van anderen bemoeien.	ଯାମାଁଏଁଏଁ Arb. درجہ rang, cere- plaats, post.
ଯାଏଁଏଁ Mdj. z. v. a. ଯାପୁଣ୍ୟୁ	ଯାମାଁଏଁ Kr. en Ng. zonde.
ଯାଏଁଏଁ Mdj. z. v. a. ଯମାନ୍ୟୁ	ଯାମାଁଏଁ Kr. en Ng. kwaad, slecht.

ଆମ୍ବା	ପାତା
ଶୁଣିବାରେଯାଇଁ eig. naamw. ଦୟ	ପାତା Ng. worden ; ପାତାହାନ୍ତରାମୀ of ପାତା
ଦୂର୍ସାଧ୍ୟେ eig. naamw.	କରିବାରେଯାଇଁ doen worden , gebeuren ;
ଗୁରୁତ୍ୱରେଯାଇଁ Kw. een ongebaande weg.	କରିବାରେଯାଇଁ gemaakt worden , ge- schieden.
ପ୍ରୟାଣୀକୃତି Kr. en Ng. huisgezin , familie.	ପାତାପାତା Kr. ଅଥାରୁ Ng. het is niet.
ପାତାପାତା Kw. gevaren op reis.	ପାତାପାତା Kw. z. v. a. ପାତାପାତା
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Kr. en Ng. bezitten.	ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Ng. aanwijzen , aantoonen .
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Kr. en Ng. dwalen ; ongehoor- zaam zijn.	ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ zie ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Kr. ଅର୍ଥାତ୍ Ng. nog niet.	ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Kr. worden ; ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ of ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀକରିବାରେଯାଇଁ doen worden ;
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ of ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Mdj. ik , mij , mijn.	ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀକରିବାରେଯାଇଁ dat het geschiede.
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Ng. toen , wanneer.	ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀକରିବାରେଯାଇଁ Kr. ଅର୍ଥାତ୍ Ng. denken ; ge- dachte.
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Mdj. gij , u , uw.	ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀକରିବାରେଯାଇଁ Ng. neen , niet ; ମାତ୍ରକରିବାରେଯାଇଁ ନ ଲାତାନ୍ତରାମୀ Ng. volstrekt , zekerlijk.
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Kr. en Ng. toorn , gramschap.	
ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Kr. ପାତାପାତାକ୍ଷେତ୍ରୀ Ng. ଲାତାନ୍ତରାମୀ Ng. laten , doen , gelasten.	

၁၇၈	၁၇၉
မူမှု of မူမှုမ Kr. tien.	van de Gloegoe bereid wordt.
ရူမှု Ng. dheso, dorp; မူမှုမနေ့။	ရူမှုမနေ့။ de naam eener maand.
မူမှု in het eene of andere dorp,	ရူမှုမ။ Kr. en Ng. kalkverkooper.
ရူမှုမ Kr. en Ng. zondigen; zonde;	ရူမှုမ။ Arb. دليل wegwijzer.
ရူမှုမသု။ zonden.	ရူမှုမ။ Kr. huis, paleis; မူမှုမ။
ရူမှုမ Ng. bezitten, hebben; ရူမှုမ။	binnen,
bezitting, eigendom.	ရူမှုမ။ Kr. bijnaam van den vorst.
ရူမှုမ Kw. voornaam van vrouwen van	ရူမှုမ။ voorzetsel voor werkwoorden,
hoogen rang; eene halfgodin,	ရူမှုမ။ ပါယမဘာဂါ eig. naamw,
ရူမှုမ Mdj. kom aan! welaan!	ရူမှုမ။ မူမှုမ။ Kr. en Ng. boete, straf.
ရူမှုမ Kr. nacht; မူမှုမ။ over nacht.	ရူမှုမ။ Kr. maken, doen, vervaardi-
ရူမှုမ Kw. zien.	gen; werk, verrigting; ပူဇော်များ။
ရူမှုမ Ng. weg; မူမှုမ။ ရူမှုမ။ op	bepaald werk, beroep.
weg zijn.	ရူမှုမ။ een ondergeschikt hoofd in een
ရူမှုမ Kr. papier, dat van de schors	distrikt.

မာရေး	အာရာ
ကုန် Ng. koopwaren ; ဖုန်းယာဉ် koop-	မျှစွဲ Kw. schade , fout , misslag.
man ; မျှမေးယာဉ် koophandeldrijven.	မာရွိ Kr. en Ng. land , landschap.
ပါ။ Kr. lang geleden ; ပါ။ယော။ lang	မှုပွဲသံတ္ထား zie မာသံ
daarna.	မှုပွဲ။ Kr. en Ng. het planten.
ပါ။ Kr. vragen.	မာမြေ Ng. een rijp gewas.
မူမှုဘေး Arb. َبِدَعَ bidden ; gebed.	မာမြေ။ Kr. en Ng. te hulp komen.
မာမြေ။ Kr. en Ng. eene zekere maat	မာမြေ။ Kr. en Ng. bestendig , on-
rijst , die tot een kooksel ter voeding	afgebroken.
van een huisgezin wordt vereischt.	မာမြေ။ Kr. en Ng. niet , zonder.
မာမြေ။ Kr. en Ng. buitengewoon.	မူမှုမြေ z. v. a. ပူမူမှုမြေ
မာ။	မူမြေ။ Kr. en Ng. dubbel ; မူမြေမူမြေ
မာ Ng. toch ; ယမာ ja toch.	veelvoudig.
မာယျာ။ Kr. en Ng. jaar.	မူ။ Kw. en , daarenboven.
မာ။မာ။ Kw. onderhoorigheden.	မူ။ Ng. slapen ; de slaap.
မာ။ z. v. a. ယမာ။	မာ။။ or (မူ။။ Kr. en Ng. regtuit.

ମାର୍ଗ \	ମାର୍ଗ \
୧/ ମାର୍ଗ Kr. en Ng. klaar, helder, duidelijk.	ମାର୍ଗ zie ମାର୍ଗ \
ଶ୍ରୀ ମାର୍ଗ Ng. volgen, gehoorzamen,	ମାର୍ଗ zie ମାର୍ଗ ନ୍ଯୂ \
୨/ ମାର୍ଗ Kw. water.	ମାର୍ଗ Kr. en Ng. cinde.
୩/ ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର Kr. en Ng. bewijs; ମାର୍ଗ ପଦ୍ଧତି	୩/ ମାର୍ଗ zie ମାର୍ଗ \
ନ୍ଯୂ tot bewijs.	ମାର୍ଗ Ng. onderwijs, lecr.
୪/ ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର zie ମାର୍ଗ \	ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର Kr. mond.
ମାର୍ଗ zie ମାର୍ଗ \	ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର of ମାର୍ଗ Ng. draad, vadem,
୫/ ମାର୍ଗ Ng. komen; komst; ମାର୍ଗ ନ୍ଯୂ tot, naar; ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର waarheen? ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର mijne komst.	ନ୍ଯୂ କ୍ଷେତ୍ର Kr. en Ng. klaar, duidelijk. ୬/ ମାର୍ଗ Kr. en Ng. bestendig, vast.
୬/ ମାର୍ଗ Arb. ﴿ قدر ﴾ het onveranderlijke besluit van God,	ମାର୍ଗ Kr. en Ng. deksel.
ମାର୍ଗ Kr. nog; ମାର୍ଗ ଯା dat nog.	ମାର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ର Kr. en Ng. onderteckening; ମାର୍ଗ ଦିନ datum; ମାର୍ଗ ମାର୍ଗ ନ୍ଯୂ gedateerd.
୭/ ମାର୍ଗ Arb. ﴿ عظمة ﴾ eerbied, hoog- achting.	ମାର୍ଗ z. v. a. ମାର୍ଗ \ ମାର୍ଗ z. v. a. ନ୍ଯୂ ମାର୍ଗ \

ଓତ୍ତମା\	ଓତ୍ତମି\
ହୃଦୟ �Kw. het hart.	ହୃଦୟ �Kr. gedaan, ten einde, op zijn.
ଶୁଦ୍ଧ �Ng. oud, bejaard; ପଦିଶୁଦ୍ଧକର୍ମ ouders.	ଶୁଦ୍ଧ �Kr. en Ng. nat, vochtig. ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠ �zie ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠା\
ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠ �Kr. en Ng. planten; al hetgeen uit den grond voortkomt; ପଦିଶୁଦ୍ଧକର୍ମ ieder mensch.	ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠ �Kr. en Ng. aanhoudend, be- stendig, van duur.
ଶୁଦ୍ଧାଚାରୀ �Kr. en Ng. heer.	ଶୁଦ୍ଧାଚାରୀ �Kr. en Ng. geut, pijp; ଶୁଦ୍ଧାଚାରୀର ଶୁଦ୍ଧାଚାରୀ �het water, dat door eene geut loopt.
ଶୁଦ୍ଧାନ୍ତରୀ �Kr. van spijs of drank ver- zadigd zijn.	ଶୁଦ୍ଧାନ୍ତରୀ �Kr. en Ng. hulp, bijstand; ଶୁଦ୍ଧା ନ୍ତରୀ �helpen, bijstaan.
ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠା �Kr. en Ng. tegenspoed, on- geluk.	ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠା �Kr. en Ng. vasten, ingetogen leven; ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠା kluizenaar.
ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠା �Kw. lucht.	ଶୁଦ୍ଧିଷ୍ଠା �Kw. grensscheiding.
ଶାନ୍ତିଷ୍ଠାନ୍ତରୀ �eig. naamw.	ଶାନ୍ତିଷ୍ଠାନ୍ତରୀ �Kr. water.
ଶାନ୍ତିଷ୍ଠାନ୍ତରୀ Ng. drie.	ଶାନ୍ତିଷ୍ଠାନ୍ତରୀ of ଶାନ୍ତିଷ୍ଠାନ୍ତରୀ Kr. mensch, menschen.

ମାତ୍ରା	ମାତ୍ରା
କାନ୍ତି Ng. ontmoeting, gezelschap.	କାନ୍ତି Kr. en Ng. taal, spraak.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. bij gevolg, derhalve.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. het hoofd van een distrikt, regent.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. waar, wezenlijk;	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. drie; କାନ୍ତିଯାନ୍ତି dertig.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Ng. waarheid.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. onkwetsbaarheid.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତିଲୁ Kr. vervolgens, daarna.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. uitrijden, toeren.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. medegaan, mededoen.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. beteekenis, uitlegging.
କାନ୍ତି Kr. waar, wezenlijk; କାନ୍ତିଯାନ୍ତିଲୁ କାନ୍ତିଯାନ୍ତି bewaarheid worden.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି z. v. a. ପକାନ୍ତିଯାନ୍ତି କାନ୍ତି Ng. vallen.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି tempus, tijd.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Ml. groetenis, heilwensch.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Ng. ontvangst.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. ver, verre; କାନ୍ତିଯାନ୍ତି verte, afstand; କାନ୍ତିଯାନ୍ତିଯାନ୍ତି te ver.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. toekomst.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. een onbebouwd land.
କାନ୍ତିଯାନ୍ତି of କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Kr. en Ng. evenwigt; weergade.	କାନ୍ତିଯାନ୍ତି Ng. hand.

ମୂଳ	ମୂଳ
କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ ଯାଏଁ eig. naamw.	କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ ଯାଏଁ Kr. en Ng. onbeschroomd zijn.
କାଣ୍ଠା ଅର୍ବ. تعلیଁ hoog , verheven.	କାଣ୍ଠା ଯାଏଁ z. v. a. ଯାଏଁ
କାନ୍ତାନୀ Kr. en Ng. buurman , buur- lieden.	କାନ୍ତାନୀ Kr. en Ng. aangifte , bekend- making.
କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr. en Ng. gelasten, bevelen.	କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Ml. vriend , broeder.
କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr en Ng. het toe- en afne- men der maan.	କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr. waar , wezenlijk. କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr. waarheid , zekerheid.
କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr. half ; de helft , het midden.	କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ of କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr. en Ng. straf.
କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ Kr. en Ng. regts.	କାନ୍ତାନ୍ ଯାଏଁ z. v. a. ଯାଏଁ
ମୁଖ	
ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Ng. voorzetsel voor namen van per- sonen van geringe afkomst.	ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Kr. voornaam van den vorst.
ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Kr. en Ng. gunst.	ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Kr. en Ng. zich oefenen.
ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Kr. en , met , ook.	ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Arb. اثنان two; ଦୁଇ ମହିନ୍ଦିର୍
ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Kr. schoon , zuiver; deugdzaam.	ମୁଖ୍ୟ ଯାଏଁ Ng. familie.

မြန်မာ	မြန်မာ
မြန်မာ Kw. omtrek , kring ; omgeving.	မြန်မာ Kr. geweer.
မြန်မာ Kr. en Ng. ofschoon , al- hoewel.	မြန်မာ Kr. en Ng. zuiver , heilig.
မြန်မာ Kr. niet doorgaan , niet geschie- den ; မြန်မာမြန်မာ het zal geschieden.	(မြန်မာ) z. v. a. မြန်မာ
မြန်မာ Kw. water.	မြန်မာ Ng. gjij , u , uw. Dit woord wordt alleen door den vorst gebruikt.
မြန်မာ Kr. het is zoo , het is wel.	မြန်မာ de naam eener maand.
မြန်မာ Kr. wie , welke ?	မြန်မာ Kr. slapen ; de slaap.
မြန်မာ မြန်မာ Kr. avond ; မြန်မာ မြန်မာ te laat.	မြန်မာ Kr. het hoofd.
မြန်မာ Kr. en Ng. de vorstelijke fa- milie.	မြန်မာ Kr. en Ng. aangezien , dewijl.
မြန်မာ Kw. bidder , priester.	မြန်မာ Kw. verdwijnen , vergaan.
မြန်မာ Kr. en Ng. kleed , kleederen ; မြန်မာမြန်မာ kleeding.	မြန်မာ မြန်မာ eig. naamw.
	မြန်မာ of မြန်မာ Kr. ligchaam ; မြန်မာမြန်မာ gij zelf.
	မြန်မာမြန်မာ Kr. brief , geschrift , boek.

မာရာ	မြန်
မူမှု zie မောမှု	မြတ္တာ၏ Kr. en Ng. de zon.
မာရာ Kr. en Ng. pottebakker.	မျှော် Ng. dikwijls.
များ Kr. en Ng. gierig, inhalig.	မြတ် Kr. vreugde.
များအသာဆုံး၏ or bij verkorting	မြတ် Kr. voet.
များ၏ eig. naamw.	မြတ်မား Kr. aangenaam, lekker.
မာ၏ Kr. en Ng. en, met, ook.	မြတ်၏ Kr. en Ng. het is wel.
မာမ်၏ Kr. en Ng. aan niets gebrek	မြတ်မှု Kr. en Ng. ziek; ziekte.
hebben, alles in overvloed bezitten.	မြတ်မြတ်၏ Kr. en Ng. vijftig.
များ၏ eig. naamw.	မြတ်၏ Kr. en Ng. getuigen; မြတ်
များ Kw. de zon.	မြတ်မှု betuigd.
များ၏ Kr. en Ng. de priesterlijke	မြတ်မှု Ng. voet.
regtbank.	မြတ်မြတ်၏ Kr. buitengewoon, zeer.
များ Kr. toen, wanneer.	မြတ်မြတ်၏ Kr. vreugde, blijdschap.
များ၏ Kr. gezamenlijk, gemeen-	မြတ်မြတ်၏ Kr. een weinig.
schappelijk.	မြတ်၏ Kw. ziel, geest; မြတ်မြတ်၏ de

မန္တာ	မမာ
groote Geest, God.	မရာမားမရာပန္တာ zamengesteld uit မရာမား မရာပန္တာ
မင်္ဂလာသူ Arb. صَدَاقَة vrienden , leerlingen.	မရာမား Kw. en မရာပန္တာ Arb. حِيُونَ beesten , schepselen.
မရာ Kr. van , door , wegens.	မခာပမ Kw. boschhoen.
မရယ။ Kr. dood (wordt alleen van den vorst gebezigt).	မခုရာဝါ or မခုရာဝါ Kr. één.
မယ။ Ng. voornemens zijn.	မမှု Kr. en Ng. droefheid , moeite.
မယု။ Ng. broeder , zuster , familie.	မျှော်ပျော်မျှော် eig. naamw.
မယာ။ Kr. alle , alles.	မျှော်ပျော်မျှော် eig. naamw.
မယာယယ။ Kr. en Ng. zich overhaasten.	မျမှု။ Kr. en Ng. fout.
မရ။ Kr. grond , bodem , land ; မရ။	မရမြန်သွေ့မျှော် Kr. en Ng. voortreffelijk.
မရာ။ grondgebied.	မရမာ။ Kw. wolk.
မရာ။ Kr. en Ng. icmand gene- gen zijn.	မရာ။ Ng. akkergrond , rijstveld. မရာ။ Kr. verschijnen , opkomen.

ମୂଁ	ମୂଁ
ମୁହାନ୍ତିରୀ of ମୁହାନ୍ତିରୀ Kw. hemel.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Ng. zilver.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. wijlen.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. vijf en twintig.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. zestig.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. vier en twintig.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. welaan , komaan !	ମୁହାନ୍ତିରୀ Arb. elkander groeten.
ମୁହାନ୍ତିରୀ de naam eener maand.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Arb. geluk , heil.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. twisten , vechten.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Ng. wie , welke ? ମୁହାନ୍ତିରୀ wie ook.
ମୁହାନ୍ତିରୀ z. v. a. ମୁହାନ୍ତିରୀ	
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. iemand min- achten.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Ng. koebeest.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. bezig zijn ; thans , juist.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. oud , bejaard ; ମୁହାନ୍ତିରୀ de oudste.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. steen.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. eed.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. fout ; ମୁହାନ୍ତିରୀ ମୁହାନ୍ତିରୀ een van beiden.	ମୁହାନ୍ତିରୀ de naam eener maand.
ମୁହାନ୍ତିରୀ Ng. verwisselen , ruilen.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. smal , moeijelijk (van eenen weg).
ମୁହାନ୍ତିରୀ Kw. alle , alles ; geheel.	ମୁହାନ୍ତିରୀ Kr. besnijdenis.

ନ୍ୟା	ନେଇ
ଅ ଉ Kw. zeven; ଅଯାମ୍ବା ଉ Zaturdag. ମୁ	ନେଇ of ନେଇ Kr. zij, samen, alle;
ଅପୁମ୍ବୀ eig. naamw.	ମାନେଇ vereenigen; ମାନୁଷୀ vereenigd;
ଅପୁମ୍ବୀ Ng. tien.	ମାନେଇପୁଣ୍ୟ ଦergelijke.
ଅ ଅ Ng. één; ଅନ୍ତର୍ମାନ୍ତର୍ ଏଣ୍ଵରେଏଣ୍ଵରେଣ୍ଵରେ	ନେଇ Kr. en Ng. voorkomen, gelaat.
ଅନ୍ତର୍ମୟ of ଅନ୍ତର୍ମୟ z. v. a. ଅନ୍ତର୍ମୟ	ନେଇ Kr. en Ng. fraai, schoon.
ଅନ୍ତର୍ମୟିନ୍ଦ୍ରୀ Ng. in, binnen.	ଅନ୍ତର୍ମୟିନ୍ଦ୍ରୀ Ng. antwoorden.
ଅନ୍ତର୍ମୟା Arb. ଅନ୍ତର୍ମୟା zich nederbui- gen, aanbidden.	ନେଇ ନେଇ Kr. ନେଇ Ng. zoo veel, zoo groot.
ନ୍ୟା z. v. a. ନ୍ୟା	ନେଇ Kr. en Ng. geheim, onzigthaar.
ନ୍ୟା verk. van ନ୍ୟାନ୍ୟା Kr. en Ng.	ନେଇ Kr. en Ng. waterput.
mishandelen,	ନେଇବ୍ୟା Kr. verstaan, begrijpen.
ନ୍ୟାବାନ୍ୟାନ୍ୟା eig. naamw.	ନେଇବ୍ୟା Kr. eig. naamw.
ନ୍ୟାଯାନ୍ୟା Arb. meerv. van ଅନ୍ତର୍ମୟା heer.	ନେଇନ୍ଦ୍ରୀ Kr. en Ng. twijfelen, verlegen zijn; verlegenheid.
ନ୍ୟାଯାନ୍ୟା zie ନ୍ୟାଯାନ୍ୟା	
ନ୍ୟାଯା Kr. dag; ନ୍ୟାଯାନ୍ୟା dag en nacht.	ନେଇଗ୍ରୀ Kr. en Ng. beiden; tegelijk.

မာဂါ\	မာဂါ\
မဟယန Kw. berg.	/ မန or / ဝ Kw. jaar.
၁။ မနက၍၍ Kr. spreken. ၂။ မနမေသ၍၍ Kw. uitmuntend; Excel- lentie,	၁။ မာရ၍၍ Ng. genezen, herstellen. ၂။ မာစ၍၍ Kw. schrift, geschrift.
မာဂု၍၍ Kw. water.	၁။ မာ၍၍ Kw. voorspoedig, gelukkig zijn. ၂။ မျ၍၍ Ng. niet doorgaan, niet ge- schieden.
မာဂ္မား၍၍ Kr. spreken, verhalen.	၁။ မျ၍၍ Kw. berg.
/ ဝ Kr. gedaante, soort; မနမှုပု၍၍	၁။ မျ၍၍ Ng. begeren, verlangen; be- geerte.
မပူး၍၍ van welke gedaante ook; မာ၍၍ eene gedaante aannemen;	၁။ မာ၍၍ Kr. en Ng. einde; eindelijk.
မနမား၍၍ paard; မပါ၍၍၍၍ပု၍၍ van alle soorten; alle.	၁။ မျ၍၍ Kr. en Ng naakt, bloot.
မန၍၍ Kr. spreken, verhalen; မိ၍၍၍၍ verhaald worden.	၁။ မျ၍၍ Ng. bevreesd, bang zijn.
မျ၍၍၍၍ Ng. leeren, onderwijsen.	၁။ မာ၍၍ Kw. God.
/ ဝ of မရား၍၍ Kr. tijding, nieuws.	၁။ မာ၍၍ Kw. hoofd, gebieder. ၂။ မရား၍၍ Ng. vrouw; vrouwelijk.

ଓମ୍ବା	ଓମ୍ବା
ଓମ୍ବା Kr. en Ng. de stam van eenen boom ; de boom zelve.	ଓମ୍ବା Kr. en Ng. de laatste wil , testament ; ଓମ୍ବା ହାତରୀ erfgenaam maken.
ଓମ୍ବା Ng. steen.	
ଓମ୍ବା Kr. en Ng. gewoonte , aard.	ଓମ୍ବା naam van het zevende jaar der
ଓମ୍ବା Kr. ଓମ୍ବା Ng. naar gissing, omtrent.	Windhoe.
ଓମ୍ବା Ng. de buik.	ଓମ୍ବା Kr. zwangerschap.
ଓମ୍ବା of ଓମ୍ବା Ng. reeds , geleden ; ଓମ୍ବା nadat , daarna.	ଓମ୍ବା Kr. en Ng. begin , aanvang. ଓମ୍ବା Kr. en Ng. acht ; ଓମ୍ବା ହବା tachtig.
ଓମ୍ବା Kr. en Ng. einde ; ten laatste.	ଓମ୍ବା Kr. en Ng. de maan ; ଓମ୍ବା Kr. maand.
ଓମ୍ବା Ng. ijzer.	
ଓମ୍ବା Ng. het geheel.	ଓମ୍ବା Kr. Hollandsch ; ଓମ୍ବା Hollander ; ଓମ୍ବା Holland.
ଓମ୍ବା z. v. a. ଓମ୍ବା	
ଓମ୍ବା Kr. en Ng. duidelijk , klaar , openbaar.	ଓମ୍ବା Kr. en Ng. eene weduwe zonder kinderen.

မန္ဒာ	မဏေ
ရုပာဏဆူ Kw. schrift, geschrift.	သယံ Kr. en Ng. tijd.
ပန်ဆူ Kr. en Ng. het medelijden.	သယံ Kr. kleinzoon, kleindochter.
ဖုန်ဆူ Kw. water.	သယံ Kr. breed; breedte.
ပိုမျှ Kr. welvaren; အပိုမျှတော် welvaart, gezondheid.	ပိုမျှ Kr. uitkomst, ge- boorte, begin.
ပိုက်တော် Ng. getal; အပိုက်တော် ontelbaar.	ပိုက်တော် Kr. en Ng. een dubbeltje.
ပယံ or ပယယံ Kr. en Ng. een vat, emmer.	သယဲ Kr. mensch.
ပယ့်ဆူ Ng. schaap, schapen.	ပယဲ Kr. wakker worden, opstaan.
ပိုနီ Kr. en Ng. zaad.	ပယဲ Kr. en Ng. omtrek, grens; အယ် ပိုဝင်းဘယုံပယဲတော်မျှ personen, die in den omtrek wonen; အယ်ဝင်း om-
ပျော်ဆူ Arb. وَجْهُونَ het aanwezen, bestaan.	ပယဲ Kr. geven, omringd, begrensd.
ပန္နာ်ဆူ Arb. وَجْبُ pligt; မန္နာ် ရေး verplicht zijn.	ပယဲ Kr. na, achter.
	ပယဲ Kr. terug keeren; ပယဲသော်မျှ terug brengen; ပယဲမျှ antwoord.

ଓମା\	ଓମା\
ନାମେଁ eig. naamw.	ନାମ Ng. ziek ; କାହାମାନାମେଁ iemand ziek maken , zeer doen.
କାହାମାନାମେଁ z. v. a. କାହାମାନାମେଁ	
ନାମେଁ Ng. bepalen ; ନାମେଁ bepaling.	ଦୁଇ Ng. twee ; ଦୁଇ ଦୁଇ ଦୁଇ twee mensen.
ଶତାର୍ଥୀ getalletter zeven.	ଶତାର୍ଥୀ een titel bij de Javanen , hoofd.
ଶତାର୍ଥୀ Ng.. zie daar ! komaan !	ଶତାର୍ଥୀ Ng. stilzitten , zwijgen.
ଶତାର୍ଥୀ Arb. ظاهر openbaar, zichtbaar;	ଶତାର୍ଥୀ or ଶତାର୍ଥୀ Ng. nadat.
ଶତାର୍ଥୀ geboren worden.	ଶତାର୍ଥୀ or ଶତାର୍ଥୀ Ng. straat , weg.
ଶତାର୍ଥୀ Kw. hoog ; hoogte , verhe- venheid.	ଶତାର୍ଥୀ Ng. gang , reis ; wijze.
ଶତାର୍ଥୀ Ng. en , met , ook.	ଶତାର୍ଥୀ or ଶତାର୍ଥୀ Kr. en Ng. tien duizend.
ଶତାର୍ଥୀ Kr. en Ng. ster , sterren.	ଶତାର୍ଥୀ Kr. wolk.
ଶତାର୍ଥୀ Kr. en Ng. voetspoor.	ଶତାର୍ଥୀ Kr. en Ng. zich boven an- deren verheffen.
ଶତାର୍ଥୀ Kw. alle , alles.	ଶତାର୍ଥୀ Kr. water.
ଶତାର୍ଥୀ Kr. kind , kinderen.	

ଓଡ଼ିଆ	ଓଡ଼ିଆ
ଓଡ଼ିଆ Kr. en Ng. mes.	ଓଡ଼ିଆ z. v. a. ଖୁଗାଳ୍
ଓଡ଼ିଆ Kr. vuur, brand.	ଓଡ଼ିଆଯୁକ୍ତିକୁ କ୍ର. en Ng. tegenpartij, tegendeel.
ଓଡ଼ିଆ Luitenant.	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Kr. gelukkig, voorspoedig zijn.
ଓଡ଼ିଆ Ng. meer; overtreffen.	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Kr. eene beek.
ଓଡ଼ିଆ Kr. en Ng. eene kleine soort van bamboe; de loop van een geweer.	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Kr. ଖୁପିଲୁ Ng. fout.
ଓଡ଼ିଆ z. v. a. ଦୋଷମୁଦ୍ରା	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Kr. en Ng. los laten, den vrijen loop geven.
ଓଡ଼ିଆ Ng. voorbij; voorbijgaan.	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Kr. en Ng. los, vrij- postig, ligtzinnig.
ଓଡ଼ିଆ Ng. lang geleden, voorleden.	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Kr. dadelijk, vervolgens.
ଓଡ଼ିଆ Ng. vergeten; ଯାଇନ୍ଦିନୀ ଵର- geet niet.	ଓଡ଼ିଆ of ମାନ୍ଦିଯା Ng. ander; vreemd; ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା een vreemd land; ଯାଇନ୍ଦିନୀ ଓଡ଼ିଆ behalve.
ଓଡ଼ିଆ Kr. en Ng. voorouders, voorgeslacht.	ଓଡ଼ିଆମୁଦ୍ରା Ng. kunnen; bctamen.

ବାଚୀ\

ଖୟ Ng. brief, geschrift.

ଖପ Ng. vijf, ଖପଖୟ �vijftien.

ଖଳ Kr. lang, lang geleden; ଖଳଖଳ

ଖଳି zeer lang geleden; ଖଳଖଳି

ଖୁଲ୍ଲୁଖୁଲ୍ଲୁ zoo lang als; ଖଳଖଳିଖଳି

ଖୁଲ୍ଲୁଖୁଲ୍ଲୁ voor altoos.

ଖ୍ରେପ୍ତି Ng. grond, bodem.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ Ng. indien, in geval.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ Ng. gaan.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ or ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁଧ୍ୟୁ Kr. reis, gang.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ eig. naamw.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି Kr. gaan.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ Ng. ଖ୍ରେପ୍ତି Kr. pas, zoo even.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ Kr. zich verheugen.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ Kr. en Ng. stof.

ବାଚୀ\

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁଦ୍ଧ୍ୟୁ Ng. hetgeen binnen gebragt wordt; levering.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁଦ୍ଧ୍ୟୁ Kr. in, binnen; diep.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁଦ୍ଧ୍ୟୁ Kr. lip, lippen; ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁଦ୍ଧ୍ୟୁଦ୍ଧ୍ୟୁ boven lip.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ Ng. weggaan, vertrekken.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁ eig. naamw.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି Kr. meer; ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି overtreffen, voorbijgan; ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି alles overtreffend.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି Kr. en Ng. de hemel.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି Kr. en Ng. verminderen.

ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି Kr. ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି or ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି Ng. zitten; een ambt, beroep; ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରିଯୁ nederzetten; behartigen; ଖ୍ରେପ୍ତିଯୁର୍ଗ୍ରି zitplaats.

မာရာ

မာရာ

မန္တမာ Kw. weigeren.

ပရ္မမျှ။ z. v. a. ပရ္မမျှ။

မိမိ Kr. en Ng. een kleine tempel naast
de huizen van inlandsche hoofden.

ပရ္မချွဲ။ Kr. en Ng. het snijden van
de rijst.

ဝါဝါ Kr. en Ng. breekijzer.

ပရ္မချော်။ Kr. zitten.

မိမာ of မုသမာ။ Ng. herinnering.

ပရ္မခါမ or ပရ္မလ။ Kr. en Ng. dank.

မိမျှ Kr. en Ng. stuursch, onbeleefd.

ပရ္မခြား။ Kr. deze, dit; မပရ္မခြား thans.

မံ။။ z. v. a. ၃။။

ပရ္မခြား။ Kr. die, gene, dat.

မာ

ပရ္မဒါ။ Kw. bestierder, vorst.

မာ getalletter acht.

ပရ္မဒါ။ Kr. en Ng. heet; hitte.

ပရ္မမျှ။ Arb. straf.

ပရ္မမှု zie ပရ္မမှု

မုသမာ Kr. het kwaad.

ပရ္မပါ။ Kr. wat, welke? ပရ္မပါ။ waar-

ပရ္မ z. v. a. မပရ္မ။

om? ပရ္မပါ။ daarenboven.

ပရ္မ Hl. van.

ပရ္မပါ။ Kr. en Ng. komst.

ပရ္မ Kr. voorzetsel voor eigene namen
van mannen.

ပရ္မမာယူ။ Kr. en Ng. bediende van
een voornaam persoon.

မား	မား
ပုဂ္ဂၤ။ Kr. willen; ပုဂ္ဂမှုပုဂ္ဂၤ။ zich verstouten.	ပုဂ္ဂသာ။ Kr. en Ng. opgave; မျမှုစာ။ ပုဂ္ဂလာမာၤ။ bekend maken.
ပရာ။ Kr. en Ng. aambeeld.	ပုဂ္ဂသာ။ Kr. en Ng. bewijs, vertoog.
ပန္း။ Kr. en Ng. plaats.	ပုဂ္ဂသာ။ မူ။ MI. vriendschap.
ပုမာမာ။ eig. naamw.	ပရမယ့်။ Ng. een huuwbaar meisje.
ပရာ။ Kr. en Ng. bevel; geregt.	ပုမာနှုန်း။ eig. naamw.
ပုဆယ်။ Ng. gelooven, vertrouwen.	ပမာ။ Kw. berg.
ပုနာ။ or ပု။ Ng. nabij, digtbij.	ပုပါ။ Kw. komst.
ပု။ or ပု။ Kr. en Ng. oorlog.	ပုဇွန်။ Kr. en Ng. soldaat.
ပုမာခံ။ or ပုမာခု။ Kr. en Ng. onderzoek.	ပုထဲ။ Kw. voorzichtig zijn.
ပုမာ။ Kr. ပုမာ။ Ng. zaak, geding;	ပုသာ။ Kr. ပုသာ။ Ng. goed,
aangaande.	ပုသာ။ Kw. voorzichtig zijn.
ပုမာ။ Kr. en Ng. regtbank van den vorst.	ပုသာ။ Kr. ပုသာ။ Ng. goed, fraai, schoon; goedheid.
	ပုသာ။ Kw. vorst, koning.
	ပုသာ။ Kw. zelf.

ပအေး	ပအေး
ပုဂ္ဂိုလ်မျှ Kr. en Ng. bekleedsel, versiersel.	ပခါ Ng. de dood.
ပုံ Kr. behagen, verkiezen.	ပခါ Kw. heer; ပရတေသန veldheer.
ပာ။ Kr. gave, gifte.	ပခါ Kr. en Ng. zeven; ပပါ။ elk zeven.
ပက္ခ။ Kr. en Ng. spijker.	ပခါ။ Ng. wit.
ပဒ္ဒဗ္ဗာ Ng. gj, u, uw.	ပခါ။ een rang bij de Javanen.
ပဒ္ဒနာ။ Kr. verkrijgen, erlangen.	ပခါ eig naamw.
ပဒ္ဒနာ။ Kr. vogel.	ပခါ။ Kr. vragen.
ပရမယ်။ Ng. moeijelijkheid; fout, gebrek.	ပခါ။ Kr. en Ng. leer, onderwijs.
ပမဲ့။ Kr. en Ng. slaan; ပကြမဲ့။ geslagen worden.	ပခါပခါ Ng. zeer, uitermate.
ပဖူ။ Ng. twist, proces.	ပခါ။ Kr. en Ng. overeenkomst,
ပရော်။ eig. naamw.	ပခါ။ gelijkheid.
ပဆု။ z. v. a. ပပဲ။	ပခါ။ Kr. geloof, vertrouwen; ပရော်။ ခြင်း gelooven, staat op iets maken.
	ပခါ။ Kr. ပခါ။ Ng. hoog-

မျေး

မျေး

land, rijstvelden, die niet onder မျေး Kr. en Ng. hamer.

water gezet kunnen worden. မျေးမှု Kr. en Ng. eiland.

ငြေ မျေး Kr. en Ng. donker, duister.

မျေးမှု၏ Kr. en Ng. gedrag, handel-

ပခါပျေး Ng. veertig.

wijze.

ဝ မျေးမှု Kr. en Ng. maal, keer; မျေးမှု

မျေးမှု Kr. en Ng. plaats, plank;

မျေးမှု de eerste; မျေးမှု၏ eenmaal.

een onbeschreven boek.

င မျေးမှု pistool.
မျေးမှု

မျေးမှု၏ မျေးမှု z. v. a. မျေးမှု၏

မျေးမှု၏ Kr. မျေးမှု Ng. plaats
van bijeenkomst.

မျေးမှု Kr. en Ng. verzameld, ver-

ဝ မျေးမှု Kr. en Ng. bijdrage, opbrengst,
levering.

eenigd.

မျေးမှု Kr. en Ng. gelijk, effen.

ငြ မျေးမှု Kr. en Ng. het noodlot, fatum.

မျေးမှု Ng. vier.

မျေးမှု Kr. onderwijs.

မျေးမှု Kr. en Ng. jonge bladren.

မျေးမှု၏မျေးမှု Ng. bloedverwant.

မျေးမှု Kr. en Ng. voorschrift, mon-

မျေးမှု၏Kr. en Ng. vrucht.

delijk onderwijs.

မျေးမှု၏မျေးမှု Kr. en Ng. met elkan-

မင်္ဂလာ

မင်္ဂလာ

der spreken ; anderen onderwijzen.

van elkander afscheid nemen.

မၢ Ng. zij , zamen , alle ; gelijk ; မခေါ် Kw. koning , vorst.

မယောဂျာမောက္ခၢ C gelijk stellen.

မမြန်^၁ z. v. a. မဖြန့်ၢ

မယောၢ Ng. nabij , naast.

မတိယှၢ Kr. de grond , die zich in
den omtrek van een huis bevindt.

မၢ Ng. degen , sabel , zwaard.

မမာၢ Kr. en Ng. uitscheiden , ein-
digen.

မၢ Kr. en Ng. licht ; helder.

မတိၢ / Kr. en Ng. eene plaats op
de Haloennaloen , waar de vorst
zich aan zijne onderdanen vertoont.

မပေါ်ၢ Kr. zelf .

မတော်မံၢ Kr. en Ng. eene plaats ,
waar troepen gecampeerd zijn.

မပေါ်ၢ Kr. မပေါ်ၢ Ng. volstrekt , zekerlijk .

မြေၢ Kw. water.

မမောၢ Kr. en Ng. oom (jongere va-
ders broeder).

မြေၢ Kr. wit.

မမောၢ Kr. en Ng. afscheid ; မမောၢ^၁
မြေၢ

မၢ z. v. a. မြေၢ

မြန်\

မြန်\

မြန်ကျော် Kr. en Ng. beschutting, bescherming, beschaduwing.	မြန်ယူ။ Kw. de eerste , voornaamste.
မြန်ဘဏ္ဍာ။ Kr. en Ng. Heer , Prins.	မြန်ရှုံး။ Kr. မြန်ရှုံး Ng. kleeding.
မြန်စွဲ။ Kr. plaats.	မြန်။ Fr. de.
မြန်မ။ Kw. opperbevelhebber.	မြန်။ Hl. den.
မြန်ချုပ်။ Kr. en Ng. beschuldiging, aanklagte.	မြန်။ Kr. eten ; spijs , voedsel.
မြန်။ Kr. en Ng. leedwezen , smart.	မြန်။ Kr. en Ng. boete , straf.
မြန်ဝါ။ Kr. gezegde , woord.	မြန်။ Kr. medegaan , mededoelen.
မြန်သေ။ Kr. en Ng. verheffing.	မြန်။ Kr. en Ng. gehugt.
မြန်ချော်။ Kr. en Ng. een krom mes.	မြန်။ Kr. en Ng. ijverig zijn.
မြန်ဆန်။ Kr. en Ng. voorspelling.	မြန်။ Kr. komen ; komst ; tot , aan , naar , door ; မြန်။ waarheen ?
မြန်ဘ။ Kr. en Ng. opperpriester.	မြန်။ မြန်မှု။ doen komen , ontbieden ;
မြန်မှု။ Kr. begeerte , wensch.	မြန်။ or မြန်။ dat hij kome ;
မြန်ယု။ Kr. en Ng. toegenegenheid.	မြန်။ မြန်မှု။ aan ; မြန်။ bij deszelfs komst.

မြန်	ငြား
ကျေး။ Kr. dorp; အာဒီယာရေးနှင့်ရုပ်သူ။ dorpelingen; ပေါ်စွဲမျှ။ grond, om- trek van een dorp.	ယယ်။ Kr. en Ng. dobbelsteen. ပို့ကြေး။ of ပို့မြေး။ de eerste, vorige; eerst.
သမ။ Kr. en Ng. natuur, geaardheid.	သေ။ verk. van ငြားမျှ။ Kr. en Ng.
သမာန်ဆူ။ Kr. verklaren, uitleggen, openbaren, vertoonen.	သေဆုံး။ slager.
သမ။ Kr. hoofddoek.	သေမျှ။ Kr. en Ng. benijden, mis- gunnen.
သူ့။ Ng. zelf.	သေချုံ။ Kr. geel; goud, gulden; မေး။
သမု။ Kr. သမု။ Ng. vallen; bevelen, gelasten, ဓာတ်သုတေသန။ gelast wor- den; သမု။မှာ aan.	သမု။ de tijd wanneer de veld- vruchten rijp zijn.
သမု။ Ng. hoog, hoogte.	သေ။ ငြား။ Ng. naam; ငြား၏ noemen.
သမု။ Hl. duit.	သေ။ ငြား။ z. v. a. ငြားမျှ။
သမု။ Kr. kris, pook, ponjaard.	မျှ။ ငြား။ Generaal.
သမု။ Kr. en Ng. vorm, fatsoen.	မျှ။ ငြား။ Ng. diep, diepte.
	မြတ်။ Kr. en Ng. meester, baas.

ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. dal , vallei.

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. jongeling.

ଶ୍ରୀବିନାମ୍ବାଦ୍ୟୁଁ eig. naamw.

ଶ୍ରୀଅତ୍ମିଁ Kw. wezenlijk , waar.

ଶ୍ରୀମୟୁଁ Arb. ligchaam , lijk.

ଶ୍ରୀବିନ୍ଦିଁ Kr. buiten.

ଶ୍ରୀବିନ୍ଦିଁ Kr. ଶ୍ରୀ Ng. Javaan, Javaansch;

ମାଧ୍ୟମିକ୍ଷିଁ Java , ଶ୍ରୀମିଲିନ୍ଦିଁ Ja-

vaan aan Javaan.

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ Kr. regen.

ଶ୍ରୀପିଲ୍ଲାଦ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. aantikken.

ଶ୍ରୀଜୁଲିଁ Julij.

ଶ୍ରୀକୁଁ Kr. ଶ୍ରୀ Ng. Kw. man ; mannelijk ;
als Sengkolo beteekent ଶ୍ରୀ �één.

ଶ୍ରୀମଣ୍ଡଳୀଁ Ng. verzoeken , bidden.

ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀବାହାଗ୍ରାମୀଁ Kw. wolk.

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିଁ Kw. mensch.

ଶ୍ରୀ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟେ Kr. en Ng. een formuliergebed
tot afwering van een onheil.

ଶ୍ରୀପାଦ୍ୟୁଁ eig. naamw.

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ Kr. en Ng. eindigen ; einde.

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ ମାଧ୍ୟମ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. zoom , grens.

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ Kw. oprecht , waar , wezenlijk.

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ Kr. en Ng. niet toereiken ,
te kort schieten.

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ Kr. en Ng. zich regtstreeks
naar eene plaats begeven

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିଁ ମାଲ୍ଟିଡୋଯାରୀଁ Ng. maaltijden , die
vóór het aangaan van een huwelijk
worden gegeven.

ଓଡ଼ିଆ	ମୁହାଁ
ନ୍ୟୁଣ୍ୟବ୍ୟୁଁ eig. naamw.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁଁ Ng. buiten.
ନ୍ୟୁୟୁଁ Kr. en Ng. tijd, uur.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁଁ ଏଇ. naamw.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁଁ Nr. en Ng. staan, regeren.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୋଗ୍ୟୁଁ eig. naamw.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ de naam eener maand.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁଁ eig. naamw.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟାନ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. duim,	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. eene uitgestrektheid groonds van vier Bahoes.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ de naam van het achste jaar der Windhoe.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. voorwaarde, belofte; contract.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ de naam van het derde jaar der Windhoe.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁଁ Kr. voltallig zijn.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Arb. جمعه eene week;	ୟା
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Vrijdag.	ୟା getalletter negen.
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Kr. ନ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Ng. waken, bewaken.	ୟା z. v. a. ମିଯା
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Ng. haan.	ୟା z. v. a. ମିହ୍ୟା
ନ୍ୟୁଣ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. de wereld.	ନ୍ୟୁସ୍ୟୁସନ୍ତ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. als, indien, wanneer.

ଓଡ଼ିଆ	ଓଡ଼ିଆ
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ ଏଇ. ନାମିରେ.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. naar ict s grijpen , ପକ୍କଣ.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Ng. onderzoeken ; opmerken.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. schieten.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. ଶ୍ରୀ ନାମ୍ୟୁଁ Ng. waar , wezenlijk.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. zich onderwerpen , overgeven ; zich naar eenen ander schikken.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ ଏଇ. ନାମିରେ.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. naderen.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. vervolgens , daarna.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. schrijven ; ଲାଗୁନାମ୍ୟୁଁ ge-schreven.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. geld.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. weten , kennen ; ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ ପାରାମ୍ୟୁଁ te kennen geven.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ eig. naamw.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Ng. vermijden , onderlaten ; ଯାହାରେ ଏବଂ ଯାହାରେ geb. wijs.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. ouderdom , leeftijd.	ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ ସାହାର୍ଯ୍ୟାନାମ୍ୟୁଁ Kr. verhalen ; ମାନ୍ୟ ପରିଚୟ ପାଇଲାମ୍ୟୁଁ verhaald worden.
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kw. God.	
ଓଡ଼ିଆ	
ଶ୍ରୀ z. v. a. ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ	
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. en Ng. overslaan , overschrijden ; zich uitbreiden.	
ଶ୍ରୀନାମ୍ୟୁଁ Kr. aanbieden.	

ကျမ္မား	ကျမ္မား
ကျမ္မား၍ Kr. geven , aanbieden ; မှန်၍	မျပေါ့၍ scheuring.
လာမွှေ့၍ gegeven worden ; မှုပ်ဆော့၍	ကျမို၍ Kr. en Ng. bepalen , aan-
of မှုမျှ၍ ik geef , bied aan.	wijzen ; ကျမောင်းမှေ့၍ gereedmaken.
ကျမော်၍ Kr. naderen.	ကျမော်၍ Kr. naderen.
ကျေး၍ ကျေး၍ Ng. vatten , oppakken.	ကျုံးမှု၍ Kr. en Ng. strijdighandelen ;
ကျေး၍ ကျေး၍ Kr. en Ng. omvademen ; မူး၍	zijne verpligtingen niet nakomen.
လဲ၍ ဆရာပျ်၍ lastdrager.	ကျော်ကျော်၍ Kr. geheim houden ,
ကျို၍ Kr. en Ng. iemand verraderlijk aanvallen.	verbergen.
ကျော်၍ Kr. en Ng. steken ; မျှော်၍	ကျော့၍ Kr. dromen ; မျာ့၍ droom.
elkander steken.	ကျောမာ့၍ Ng. zweren , vloeken.
ကျော့၍ Ng. zeggen , verhalen ; ပို့၍	ကျေား၍ Kr. vatten , oppakken.
verhaald worden.	ကျော်၍ Kr. en Ng. slaan.
ကျော့၍ Kr. en Ng. ziel.	ကျော့၍ Kr. zich van iets onthouden ;
ကျော့၍ Kr. en Ng. scheuren ;	မာစာ့၍ geb. wijs.
	ကျော့၍ Kr. beloven.

ଓଡ଼ିଆ	ମାର୍ଗ
କୋଣ୍ଟୁ କ୍ର. en Ng. doorwaden ; ଫଳୁ over zee ; କାନ୍ଦୁଷାଖାନ୍ଦୁଷାନ୍ତୁ naar over zee gebannen worden ; ଯାଏଇପିଲାକାନ୍ଦୁଷୁ ik kom van over zee.	ତୁହାଙ୍କିଲାନ୍ଦୁଷୁ verpachten, verhuren. କିନ୍ତୁ Ng. geluid maken , inhouden ; ଯାନ୍ଦୁ ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ି overeenkomstig den inhoud.
ଶେଷୁଳୁ Kr. en Ng. noemen , aan-roepen , bidden.	ବାହୁଦା କ୍ର. hart , inborst.
ତୁଣେଜଳୀ Kr. en Ng. dragen.	ବାଧୁଙ୍କ କ୍ର. weder, nog eens, op nieuw.
ଯାଇ	ବାଧୁଙ୍କ Ng. ik , mij , mijn , wij , ons.
ଏହି (Suf.) uw.	ବାଧୁପାକ କ୍ର. ବାଧୁପ କ୍ର. Ng. ofschoon , mis-schien.
କୁଳୁ Kw. z. v. a. ବାହୁଦା	ବାଧୁନ୍ତିରୀ Ng. stilstaan , stilihouden ; zwijgen.
ବାପା Ng. gezegd , voormeld.	ବାଧୁନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. dienen , ver-strekken.
ବାପା Kr. en Ng. overtuigd van iets zijn.	ବାଧୁନ୍ତିରୀ Kr. en Ng. dienen , ver-gelegen ; verschillend ; vreemd ;
ବାପାନ୍ତିରୀ z. v. a. ବାପାନ୍ତିରୀ	
ବାପାନ୍ତିରୀ Kr. pachten , huren ; ଏହି	

ଓଡ଼ିଆ	ଓଡ଼ିଆ
କୁଣ୍ଡଳୀ Kr. halen.	ପାଦ୍ୟମ୍ୟେ eig. naamw.
ବୃତ୍ତା Kr. scheppen ; ଯାହାରେତ୍ତେବ୍ୟାଧିଦ୍ୱାରା de schepper der wereld.	ପାଦି zie ପାତକାମ୍ୟେ
ବୃତ୍ତା Kr. en Ng. een helder vuur.	ପାଦି Ng. z. v. a. ପାଦାମ୍ୟେ
ଯାଗାଁ ଯାଗାଁ of ଯୁଁ Ng. aan , naar , door.	ପାତକାମ୍ୟେ Ng. dooden ; ପାଦି dood ; ପାଦା de dood ; ଯାହାରେତ୍ତେବ୍ୟାଧିଦ୍ୱାରା gedood of uit- gedooft zijn ; ପାତକାମ୍ୟେତ୍ତକାମ୍ୟେ elkan- der dooden.
ପାଦି Kr. en Ng. schuinte , helling.	ପାଦି Kr. spreken , antwoorden.
ପାଦି Kr. hooren ; verstaan.	ପାଦି Ng. z. v. a. ପାନ୍ଦିମ୍ୟେ
ପାଦି Kr. geven ; ଯାପନ୍ତି gegeven.	ପାଦାମ୍ୟେ Kr. begraven.
ପାଦାମ୍ୟେ eig. naamw.	ପାଦାମ୍ୟେ of ପାଦାମ୍ୟେକାଣ୍ଠି Kr. en Ng. uit- rekenen , uitleggen.
ପାଦାମ୍ୟେ Kr. en Ng. noodzaken, dwingen.	ପାଦାମ୍ୟେ Kr. geld lenen.
ପାଦାମ୍ୟେ Arb. سخّلوق schepelen.	ପାଦି Ng. goud.
ପାଦାମ୍ୟେ Kr. uitkomien , uitgaan ; op- brengen ; betalen,	

ଏଣ୍ଟ een titel bij de Jayanen.

ଏଣ୍ଟ eig. naamw.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. overgeven , in bewaring geven ; **ଏଣ୍ଟୁ** overgave.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Hl. meester.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. en Ng. slimmer , erger worden.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. en Ng. magt hebben , regeren ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** magt.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ eig. naamw. Egypte.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. en Ng. glimlagchen.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. en Ng. bepalen , verzekeren ;

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ bepaald.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. en , met , benevens ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ**

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ zonder ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** dewijl ;

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ naar mate van.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** Ng. en , of.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. weenen.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. inhouden ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** bevat.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kw. spreken , verhalen.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** Ng. reden , oorzaak ; omdat , dewijl .

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** Kw. heerlijk , roemrijk.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. en Ng. daarenboven.

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Kr. weder , nog eens , op nieuw ; veranderen , verwisselen ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ**

van gedaante verwisselen .

ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ Ng. terug keeren , naar huis gaan ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ** terugkomst ; **ଏଣ୍ଟୁମାନ୍ଦୁ**

bij zijne terugkomst .

မြန်	မြန်
အသရာစာမျိုး Arb. ملائیکت engel.	ဧပါယ် Kr. en Ng. bedaren , zich gerust stellen.
အသရာမျိုး Kr. en Ng. verwer. မှု	
အတွင်း Kr.en Ng. opwelen, opborrelen.	ဧပါယ် Ng. nedergaan , afgaan.
အ/အသ Kr. en Ng. zich uitbreiden , vergrooten.	ဧပါယ် Kr. hooren.
ဧပါယ် Kr. en Ng. eenen voortgang nemen.	ဧပါယ် Kr. en Ng. bidden , aanbidden.
အသရာမျိုး Kr. en Ng. arm , behoeftig.	ဧပါယ်မျိုး Kr. dooden ; မှန်း dood.
ဧပါယ်မျိုး Kr. en Ng. eigendom , be- zitting.	ဧပါယ် Arb. ملک overwinnen.
ဧပါယ်မျိုး Kr. ဧပါယ် Ng. ingaan ; ဧပါယ်မျိုး hetgeen binnen gebracht wordt , levering.	ဧပါယ် Kr. hooren.
	ဧပါယ်မျိုး Kr. en Ng. uitkomen , ver- schijnen , geboren worden.
	ဧပါယ် Kr. en Ng. vet ; ဧပါယ်မျိုး zeer vet.
	ဧပါယ် Kw. ik , mij , wij , ons.
ဧပါယ်မျိုး Arb. فحص naauwkeurig enderzoek doen.	ဧပါယ်မျိုး Kr. en Ng. bestieren.
	ဧပါယ် Kr. ဧပါယ် Ng. dat , opdat.

မာတာ

မာတာ

မာတာ Kr. en Ng. wolk.

မာတာ Kr. vliegen.

မာတာ၏ Kr. ontmoeten.

မာတာ z. v. a. မာတာ

မာတာ Ng. eten ; မာတာ spijs , levens-

middelen.

မာတာ၏ Kr. en Ng. stichten, bewerken.

မာတာ၏ Kr. en Ng. een afgod van
iets maken.

မာတာ Kr. မာတာ။ Ng. zullen ; het-
geen toekomstig is ; မာတာ၏ မာတာ။
heden avond.

မာတာ Kr. en Ng. omringen.

မာတာ။ Kr. en Ng. en , of.

မာတာ or မာတာ Ng. zoodanig , aldus.

မာတာ။ Ng. op deze wijze.

မာတာ၏ eig. naamw.

မာတာ၏ Kr. en Ng. vertrekken ;

မာတာ၏ vertrek.

မာတာ။ Kr. en Ng. tijd , getijde.

မာတာ။ Kr. en Ng. verslinden.

မာတာ။ Kr. en Ng. niet.

မာတာ။ Kr. antwoorden ; vergelden.

မာတာ။ Kr. မာတာ။ Ng. opklimmen.

မာတာ။ Kr. မာတာ။ Ng. aangaande.

မာတာ။ Kr. vinden ; မာတာ။ မာတာ၏ မာတာ၏

မာတာ။ Kr. en Ng. open ; မာတာ။ မာတာ၏

openen.

မာတာ၏ Kr. luiden , inhouden ; မာ

တာ၏ geluid , inhoud ; မာတာ။ မာတာ၏

မာရာ	မာရာ
geluid maken , lezen.	မာရာ၏ Kr. en Ng. belooning.
မာရာ၏ Kr. en Ng. aanzien , aanstaren.	မာရာ၏ Kr. en Ng. berg.
	မာရာ၏ verk. van မာရာ၏ Kw. heer. Ouders noemen hunne kinderen မာရာ
မာရာ၏ getalletter één.	wanneer dezelve boven hen in rang verheven zijn.
မာရာ၏ Arb. غایب onzichtbaar.	
မာရာ၏ Kr. de wijze hoe,	မာရာ၏ Kw. berg.
မာရာ၏ Ng. plaats.	မာရာ၏ of မာရာ၏ Kr. en Ng. onderwezen worden ; zich op iets toeleggen.
မာရာ၏ Ng. vuur.	
မာရာ၏ eig. naamw.	မာရာ၏ Kw. begrijpen , verstaan.
မာရာ၏ Ng. vervangen.	မာရာ၏ eig. naamw.
မာရာ၏ Kr. en Ng. hangen , ophangen , မာရာ၏ in beslag nemen ; မာရာ၏ မာရာ၏ hangende.	မာရာ၏ Kw. schrift , geschrift.
မာရာ၏ Kr. en Ng. beloonden , vergelden , မာရာ၏ begiftigen , verleenen.	မာရာ၏ Kr. huisvrouw , echtgenoote.
	မာရာ၏ Kr. en Ng. zaag.
	မာရာ၏ Kr. huis ; မာရာ၏ woonplaats ;

ମାନ୍ୟ	ମାନ୍ୟ
ମାନ୍ୟ of ମାନ୍ୟରେ wonen, bewonen.	ମାନ୍ୟ Kw. steenachtige grond.
ମାନ୍ୟ Kr. koopwaren ; କିମ୍ବା ମାନ୍ୟରେ koop- man.	ମାନ୍ୟ Ng. brengen, dragen.
ମାନ୍ୟରେ of (ମାନ୍ୟରେ) Kr. en Ng. kreupelbosch, doolweg.	ମାନ୍ୟ Ng. doen, maken ; werk ; ମାନ୍ୟ ମାନ୍ୟରେ aangaan een proces aangaan ; ମାନ୍ୟରେ beroep, kostwinning.
ମାନ୍ୟ Kr. en Ng. drijven.	ମାନ୍ୟ Kr. hart ; ମାନ୍ୟରେ behartigen.
ମାନ୍ୟ Kw. zich verheugen ; ver- rast worden.	ମାନ୍ୟରେ Ng. zoeken, nasporen.
ମାନ୍ୟ Kr. en Ng. schrik ; afkeer ; ମାନ୍ୟରେ schrikken, beven.	ମାନ୍ୟରେ Ng. spoedig, gaauw.
ମାନ୍ୟରେ Kr. en Ng. slaan.	ମାନ୍ୟ Kr. en Ng. donder.
ମାନ୍ୟରେ Kr. en Ng. wegjagen.	ମାନ୍ୟରେ Kr. en Ng. heerendiensten doen ; ମାନ୍ୟରେ ମାନ୍ୟରେ die heeren- diensten doen moet.
ମାନ୍ୟରେ Kr. heer ; ମାନ୍ୟରେ iemand voor heer erkennen,	ମାନ୍ୟରେ Ng. willen.
ମାନ୍ୟରେ Kr. leven ; het leven.	ମାନ୍ୟରେ Kr. en Ng. een lijk onbe- graven laten liggen.

မာမာ	မာမာ
မျှပျုံ Kw. spoed, haast.	ကြောင်း Kr. en Ng. vruchthaarheid.
C/ မျှပို့ Fr. Gouverneur.	ကောင်း of မာမာကောင်း Ng. wapen.
C/ မျှပို့စု၍ Fr. Gouvernement.	ကြောင်း Kr. en Ng. verbaasd, ver-
မှာယ်၃ Kr. bezitten, hebben; မာမာယ်၃	wonderd zijn.
မှာယ်၃ of မှာယ်မှာယ်၃ bezitting.	C/ မြတ်၏ Kr. en Ng. een spel, effen of oneffen.
မှာယ်၃ Kr. en Ng. in leen hebben;	ကြောင်း မှာမာယ်၍ Ng. een kleine vogel, waarvan het wijfje tot vechten gebruikt wordt.
မှာယ်၃မှာယ်၃ leengoed, apanage.	C/ မှာမာရှု၍ Kr. en Ng. splitsen, ver-
မှာယ်၃မှာယ်၃ Kr. en Ng. blad; မှာယ်၃မှာယ်၃မှာယ်၃ blade-	deelen; wanhoopen.
မှာယ်၃မှာယ်၃ of မှာယ်၃မှာယ်၃မှာယ်၃ blade-	မှာမာ။ Ng. ligt, gemakkelijk.
ရှားမှာယ်၃ Kr. en Ng. de handen naar iets uitstrekken; naar iets verlangen.	ကြောင်း Ng. lagchen.
မှာယ်၍ Ng. overeenstemming; za-	C/ မှာမာ၍ Kr. en Ng. gambir.
menspanning, vereeniging.	ကြောင်း Kr. မှာမာ၍ Ng. gelooven.
မှာမာ of မှာမာ၏ Kw. geloof, religie.	မှာမာသူ၍ z. v. a. မှာမာသူ၏

ଓଡ଼ିଆ	ଓଡ଼ିଆ
ଓନ୍ତିମ ଏକ. v. ମାତ୍ର ଏବଂ ଯାହାକୁ ପାଇଲୁ Kr. vijf ; ପାଇଲୁପାଇଲୁ vijftien.	ଓନ୍ତିମି / Kr. zeer heet ; groote hitte.
ପାଇଲୁ Kr. en Ng. roemen , prijzen.	ଓନ୍ତିମି Kw. de aarde.
ପାଇଲୁ Kr. en Ng. optellen ; somma.	ଓନ୍ତିମି Kr. en Ng. ster , orde.
ଓଡ଼ିଆ	
ପାଇଲୁ naam van het zesde jaar der	ଓନ୍ତିମି Ng. dadelijk , aanstonds.
Windhoe.	ଓନ୍ତିମି Ng. komstig.
ଓନ୍ତିମି Ng. slechts , alleen.	ଓନ୍ତିମି Ng. water.
ଓନ୍ତିମି Kr. en Ng. bovenarm ; een vierde gedeelte van eene djoeng.	ଓନ୍ତିମି Ng. kind, onderdaan, knecht.
ଓନ୍ତିମି Kr. kunnen , bekwaam zijn.	ଓନ୍ତିମି Ng. wegwerpen ; verbannen.
ଓନ୍ତିମି Ng. regt , waar , wezenlijk.	ଓନ୍ତିମି Ng. achter , na.
ଓନ୍ତିମି Kr. groote rivier , stroom.	ଓନ୍ତିମି Kr. en Ng. blaauw.
ଓନ୍ତିମି Kr. en Ng. toorn , vloek,	ଓନ୍ତିମି Ng. jagt ; ଓନ୍ତିମି jagen.
ଓନ୍ତିମି Ch. pachter.	ଓନ୍ତିମି Ng. gestampte rijst.

ଓଡ଼ିଆ	ଓଡ଼ିଆ
କୁର୍ବାଳୀ Arb. କୁର୍ବାଳୀ tot zegen verstreken.	କୁର୍ବାଳୀ Ng. verschil, onderscheid.
କୁମ୍ଭୀ Kr. en Ng. schoon, zuiver;	କୁମ୍ଭୀ Kr. en Ng. beleid, doorzigt,
କୁମ୍ଭୀ ପର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟା gezuiverd.	କୁମ୍ଭୀ verstand, wijsheid.
କାର୍ତ୍ତିକା Kr. en Ng. zaak, goed; କାର୍ତ୍ତିକାଲ୍ୟା goederen.	କାର୍ତ୍ତିକା Kr. ligchaam.
କାହିଁ Ng. toen, wanneer.	କାହିଁ Ng. het hart.
କାହୁଁ Hl. boek.	କାହୁଁ Kr. neen, niet.
କାନ୍ଦିଲୀ Ng. moeder.	କାନ୍ଦିଲୀ eig. naamw.
କାନ୍ଦିଲୀ verb. met କାନ୍ଦିଲୀ misschien.	କାନ୍ଦିଲୀ Arb. କାନ୍ଦିଲୀ ijdel, vruchteloos.
କାନ୍ଦିଲୀ Kr. en Ng. achterdochtig.	କାନ୍ଦିଲୀ Kr. en Ng. uitleggen, verklaren.
କାନ୍ଦିଲୀ Kw. kunnen, bekwaam zijn.	କାନ୍ଦିଲୀ eig. naamw.
କାନ୍ଦିଲୀ Kr. dragen, brengen.	କାନ୍ଦିଲୀ Kr. en Ng. taal; କାନ୍ଦିଲୀବାକୀଳୀ
କାନ୍ଦିଲୀ Kr. en Ng. dorpshoofd.	କାନ୍ଦିଲୀ vertalen.
କାନ୍ଦିଲୀ Ng. zullen.	କାନ୍ଦିଲୀ Ng. kunnen, in staat zijn.

ମୁଖ୍ୟ	ମୋହା
କ୍ଲେଡିଂ Kw. kleeding.	ରୋଟିଲ୍ ନ୍ଗ. terug keeren.
ମୋହା de naam eener maand.	ରୋତ୍ତିଲ୍ Kr. en Ng. worp ; ରୋତ୍ତିଲ୍ଲାମାନ୍ଦ୍ର କ୍ରୀଡ଼ା
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Ng. morgen ; toekomstig.	ରୋତ୍ତିଲ୍ କ୍ରୀଡ଼ା
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. bepalen.	ରୋତ୍ତିଲ୍ କ୍ରୀଡ଼ା ନ୍ଗ. welge-
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. branden , verbranden.	ରୋତ୍ତିଲ୍ କ୍ରୀଡ଼ା ମାକ୍ତ (van het ligchaam).
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. onderhoorigheid ; ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ ମୋହାମୁହୁ ମୋହାମୁହୁ hetgeen onder mij behoort.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Ng. vader.
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. de aarde.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kw. raadsheer , regent.
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Ng. wegwerpen , verbannen.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. zullen.
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. volk , onderdanen.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. overspel bedrijven.
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. rustbank ; ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. vervolgen.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Ng. huisvrouw , echtge-
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. misschien.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. noote.
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. ongelukkig ; onheil.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. en Ng. de aarde.
ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Ml. bezoldigen, bekostigen.	ମୋହାମୁହୁର୍ମୁହୁ Kr. koning , vorst.

ଓଡ଼ିଆ	ଓଡ଼ିଆ
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗାବଳ୍ୟୁ Kr. groeten ; ଶୁଦ୍ଧା ଓ verkorting van ମାତ୍ରାକ୍	
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗାବଳ୍ୟୁ elkander groeten.	ପୂର୍ଣ୍ଣମାଯୁ or ମାତ୍ରାମାଯୁ Kw. vernietigen ; twee partijen met elkander verzoenen.
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ml. fraai , schoon.	
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. straatroover ;	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. volk ; ମନ୍ଦିରାମାର୍ଗ୍ୟୁ landslieden,
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ straatroof.	
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ z. v. a. ମାତ୍ରାମାଯୁ	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ng. nacht.
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ch. voornaam.	
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. baren, ter wereld brengen.	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ng. vreugde.
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. uitspreiden,	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ng. zeer , uitermate,
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ng. zich verwijderen , vlugten.	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ng. groote rivier.
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Ng. bedorven , defect,	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. verwarren , verdwalen.
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. oorzaak , begin,	
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ eig. naamw.	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ eenige , weinige ; ମନ୍ଦିରାମାର୍ଗ୍ୟୁ
ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ Kr. en Ng. een lijk.	ଶୁଦ୍ଧାମାର୍ଗ୍ୟୁ een weinig ; ମନ୍ଦିରାମାର୍ଗ୍ୟୁ het minimum.

ကျမား	ကျမား
ရွှေ့၍ Kr. en Ng. rooven.	ြေ့မှု၍ Kr. (ရွှေ့မှု၍ Ng. bederven.
ကျေး Ng. pogen , streven , doelen.	ြေ့မှု၍ Kr. en Ng. aankleeden.
ကျေးမီ၍ Ng. omgaan , verkeeren.	ြေ့မှု၍ / ကျမှု၍ Kr. en Ng. om hulp vragen.
ရွှေ့မှု၍ ထူးမှု၍ gevoelen , denken.	ရွှေ့မှု၍ Ng. uitnoodigen.
ကျေးမှု၍ noemen.	ကျေးမှု၍ Ng. vóór , vooruit ; aanstaande,
ရွှေ့မှု၍ သု၍ Kr. en Ng. in orde brengen , regelen.	ရွှေ့မှု၍ သု၍ Kr. en Ng. ondersteunen.
ရွှေ့မှု၍ Kr. dáár ; ရွှေ့မှု၍ Kr. hier.	ရွှေ့မှု၍ သု၍ Kr. en Ng. afdoen , ten einde brengen.
ရွှေ့မှု၍ Kr. en Ng. aankleven , vast- houden ; ဘေးမှု၍ geb. wijs.	ရွှေ့မှု၍ မှတ်မှု၍ Kr. en Ng. opligten , ဝါ၍ Ng. volgen , vergezellen.
ရွှေ့မှု၍ Kr. en Ng. bewaken ,	ရွှေ့မှု၍ ဘေးမှု၍ Kr. en Ng. vrees , ontzag in- boezemen ; မူမှုမျှေးမှု၍ gevreesd worden.
ရွှေ့မှု၍ Ng. gevoelen , denken.	(ရွှေ့မှု၍ Ng. hooren ; ဗျို့မှု၍ geb. wijs van (ရွှေ့မှု၍ အားမှု၍) doen hooren.
ရွှေ့မှု၍ Kr. vóór, in tegenwoordigheid van.	
ကျေးမှု၍ Kr. zoenen ; aanbidden.	
ရွှေ့မှု၍ Kr. en Ng. tegelijk , tevens.	

ଓଡ଼ିଆ\	ଓଡ଼ିଆ\
କୁଣ୍ଡଳା Kr. en Ng. opdrogen ; dorst lijden.	କୁଣ୍ଡଳୁ z. v. a. ଯାତ୍ରାଫିଲୁ\ କନ୍ଦିଯାଇ Ng. voorzichtig zijn.
ଜୀବନ୍ଧୁ Kr. ଜୀବ୍ୟୁ Ng. erkennen , be- kennen , belijden,	ଜୀବନ୍ଧୁ Kr. en Ng. aanmoedigen.
ଜୀବି Ng. twisten , kampvechten.	ଜୀବନ୍ଧି Kr. en Ng. tellen ; କରାନ୍ତି of ଯାପୁରାମାନ୍ତି geteld worden.
ଜୀବି/ ଜୀବି Kr. en Ng. omgeven, omringen.	ଜୀବି Kr. en Ng. aanvullen.
ଜୀବିଷ୍ଣୁ Arb. جیس behoorlijk onder- zoeken ; ଜୀବିଷ୍ଣୁ ଯାହୁ ବିଷ୍ଣୁ iets , dat be- hoorlijk onderzocht is.	ଜୀବିଷ୍ଣୁ ଯାହାକାରୀଙ୍କୁ Kr. ଜୀବିଷ୍ଣୁ ଯାହାକାରୀ ମୁଖ୍ୟୁ Ng. gehoorzamen ; ଜୀବିଷ୍ଣୁ ଯାହାକାରୀ ମୁଖ୍ୟୁ geb. wijs.
ଜୀବନ୍ଧୁ Ng. staan ; ଜୀବନ୍ଧୁ କରିବାରୀ doen staan , oprigten.	ଜୀବନ୍ଧୁ Kr. en Ng. links gaan ; ଜୀବନ୍ଧୁ କରିବାରୀ zondigen.
ଜୀବନ୍ଧୁ Kr. en Ng. aanbieden , ant- woorden ; ଯାବନ୍ଧାକାରୀ ik bied aan ; ଯାକାରୀ aangeboden ; ଯାକାରୀ aanbod , antwoord.	ଜୀବନ୍ଧୁ Kr. en Ng. schaken , ontvoeren. ଜୀବନ୍ଧି Kr. en Ng. onderdanig zijn , dienen.
	ଜୀବନ୍ଧି ; Kr. elk twee.

ကြပါ\	ကြပါ\
မြတ်သု။ Kr. en Ng. rijstvelden bouwen.	မျမှော် geb. wijs.
မြတ်သု။ Kr. en Ng. koken.	တော်မျမှော် Ng. overtreffen.
ကျေး။ Kr. en Ng. bewerken.	တော်မျမှော် Kr. en Ng. toestaan , vergunden ; လာမီမျမှော် or မျမှော်မျမှော် ver-
ကျေး။ Kr. en Ng. langwerpig.	gund worden.
ကျေး။ Kr. en Ng. zich naar eene speelplaats begeven.	မြတ် Arb. عل wetenschap.
ကျေး။ Kr. en Ng. dorst.	တော်မျမှော် Kr. doen gaan , verrigten , ten uitvoer brengen ; ရော်မော်မျမှော်
တော်မျမှော် Ng. doen gaan , verrigten , ten uitvoer brengen ; မျမှော် de gang ; ကျေး။ Kw. leger , slagveld.	gebeuren , gewoon zijn.
မော်မျမှော် gebeuren.	တော်မျမှော် Kr. doen ingaan , binn
တော်မျမှော် Kr. တော်မျမှော် Ng. overgeven , overleveren ; မျမှော်မျမှော် geb. wijs.	nen brengen.
ကျေး။ Kr. overtreffen.	ကျေး။ Kr. en Ng. bedekken.
ကျေး။ Kw. zoeken , opsporen ; မျမှော်မျမှော် Kr. en Ng. overreden , bewegen.	

ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ କ୍ର. zoeken.

ଶ୍ରୀ Ng. dromen ; ଶ୍ରୀ କ୍ର. of ପାତ୍ର

ଶ୍ରୀ Kr. omsingelen.

ଶ୍ରୀ droom.

ଶ୍ରୀ କ୍ର. en Ng. vervolgen.

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. zich verbergen ;

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. verschijnen ; om-
geven.

ଶ୍ରୀ ଶୁଦ୍ଧିକାଳୀ ଶୁଦ୍ଧିକାଳୀ schuilplaats.

ଶ୍ରୀ Ng. weten, kennen ; ଶ୍ରୀ
kennis.

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. iets in den

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. eene plaats bezetten,
bewaken.

ଶ୍ରୀ Ng. drinken ; ଶ୍ରୀ ଶୁଦ୍ଧିକାଳୀ

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. uitnoodigen.

ଶ୍ରୀ drenken.

ଶ୍ରୀ Kr. vóór, vooruit ; aanstaande ;

ଶ୍ରୀ Kr. en Ng. loslaten, den vrijen
loop geven.

ଶ୍ରୀ କ୍ର. vooruitkomen, naderen ;

ଶ୍ରୀ eig. naamw.

ଶ୍ରୀ କ୍ର. tegenwoordigheid.

ଶ୍ରୀ କ୍ର. en Ng. aanklagen.

ଶ୍ରୀ eig. naamw.

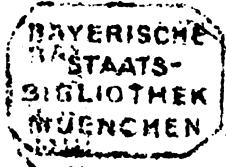
ଶ୍ରୀ Ml. nemen, halen.

ଶ୍ରୀ କ୍ର. eig. naamw.

ଶ୍ରୀ Kr. grootmaken, verheffen.

/

ଶ୍ରୀ een titel bij de Javanen.

ကြပေါ်\	ကြပေါ်\
မြတ်၏ Kr. en Ng. branden.	မြတ်၏ eig. naamw.
ကြပေါ်၏ Kr. en Ng. aanbidden; မြတ်၏ မြတ်၏ aanbidding; မြတ်၏ eerbied.	ကြပေါ်၏ Kr. en Ng. wegschuiven.
ကြ၏ Arb. دیں dienaar, onderdaan.	ကြ၏ Ng. overtreffen.
ကြပေါ်၏ ရာသာ ယော၏ Kr. en Ng. spelen, dobbelen.	ကြ၏ Kr. en Ng. water halen.
မြတ်မြတ်၏ Ng. branden, verbranden;	ကြပေါ်၏ Kr. ကြပေါ်၏ Ng. kleeden, aan- trekken; gebruiken.
ရမားမြတ်၏ or စာရဟန်မြတ်၏ ရှေ့၏ ver- brand.	ကြပေါ်၏ Kr. en Ng. weerglans.
ကြပေါ်၏ Kr. en Ng. omgaan, omrijden.	ကြ၏ Kr. en Ng. rondgaan, de rond- te doen.

